

Tudi vojaki in policisti so se poslovili od papeža

Ob smrti papeža Janeza Pavla II. je bila v sredo, 6. aprila, v križevniški cerkvi v Ljubljani maša zadušnica za pripadnike SV, Policije ter MNZ in MORS, ki jo je ob somaševanju vojaških duhovnikov daroval škof dr. Anton Stres. Sestavni del maše je bila tudi pridiga škofa dr. Antona Stresa, v kateri je povedal:

»Spoštovani gospod minister, spoštovani gospod načelnik generalštaba, spoštovani visoki predstavniki Ministrstva za obrambo ter častniki in vojniki Slovenske vojske, spoštovani visoki predstavniki Ministrstva za notranje zadeve ter člani Slovenske policije, drage sestre in bratje, dragi prijatelji.

Najrazličnejšim skupinam ljudi iz skoraj vseh narodov in držav sveta se s to spominsko sveto mašo, s to mašo zadušnico tudi verniki in drugi ljudje dobre volje iz Slovenske vojske in Policije želimo spomniti enega največjih mož naše sodobnosti pokojnega papeža Janeza Pavla II. Vsi ga soglasno ocenjujejo kot moža dialoga, pravičnosti in miru, torej tistih vrednot, ki so cilj in namen tudi Slovenske vojske in Slovenske policije: njen namen ni vojna, temveč mir, ni nasilje, temveč dialog, ni krivica, temveč obramba pravičnosti in svobode, da bo lahko na svetu vladal mir.

Kakor vemo, je mladi Karol Wojtila zelo bridko izkusil drugo svetovno vojno z vsemi strahotami, ki jih simbolizira taborišče Osvienčim iz neposredne bližine njegovega domačega kraja. Pozneje je pod trdo roko sovjetske politične in ideološke nadvlade prav tako bridko doživljal krivico in razčlovečevalno moč hladne vojne in militarizma varšavskega pakta. Zato nas ne preseneča, da se je v vsem svojem delovanju tako močno zavzemal za mirno sožitje in nenasilno urejanje spornih vprašanj v svetu, ki so še posebej izstopila in postala očitna ob vojni v Iraku, ki jo je imel za poraz človeštva in človečnosti.

Ne kljub temu, temveč prav zaradi tega je imel duhovno oskrbo vojakov in policistov za tako bistveno nalogo Cerkve. Obrambo – če je v skrajnem primeru potrebno, tudi z uporabo sile – obrambo svobode, človekovega dostojanstva in pravičnega družbenega reda je imel za upravičeno. Ker pa je vsaka človeška uporaba sile nevarna in lahko zelo hitro uide kontroli človekove moralne vesti in moralnih načel, kar nam dokazujejo vojni zločini in drugi prestopki, ki jih prinese s seboj vsaka vojna, sta duhovna oskrba in moralna vzgoja vojakov in policistov ter njihovih poveljnikov tako zelo pomembni. Zato je ravno Janez Pavel II. hotel dati novega zagona duhovni in moralni oskrbi vojakov in policistov, ki jo med katoličani izvaja Katoliška cerkev. S tem namenom je že davnega leta 1986 izdal poseben dokument o duhovni oskrbi pripadnikov oboroženih sil katoliške vere, s kate-

rim je hotel tej oskrbi dati bolj trdno organizacijsko podporo z ustanovitvijo vojaških ordinariotov ali škofij. Kot vodilno misel je tedaj zapisal, da Cerkev »gleda na vojake (in policiste) kot na tiste, ki »služijo varnosti in svobodi narodov«, saj »učinkovito prispevajo k utrjevanju miru, če opravljajo to svojo nalogo v pravem duhu«. Zagotavljanju tega pravega duha je namenjena duhovna dejavnost vojaških kaplanov med vojaki in policisti. Ko pa je leta 2000 spregovoril v Rimu vojakom na njihovem svetletem romanju, je poudaril: »Kdo more bolje kot vi, predragi vojaki in policisti, fantje in dekleta, pričevati o nasilju in razkrojevalnih silah zla, ki so navzoče v svetu? Vsak dan se borite zoper njih, saj ste poklicani braniti šibke, varovati

sodili na smrt, pa je kljub temu preživel in ostal zvest sebi. Ohranil je svojo istovetnost ter kljub tujim delitvam in zasedbam ohranil svojo narodno suverenost. Pri tem se ni opiral na svojo naravno vzdržljivost, ampak samo na svojo kulturo. Ta kultura se je v tem primeru izkazala za večjo moč ko vse druge moči. Kar tu govorim v zvezi s pravico do naroda na temelju njegove kulture in njegove prihodnosti, torej ni odmev kakega »nacionalizma«, temveč gre zgolj za trdno prvo človeškega izkustva in humanističnih perspektiv človekovega razvoja. Obstaja neka temeljna suverenost družbe, ki se kaže v narodovi kulturi.« (govor v Unescu 14)

Ne samo v Unescu, tudi v Sloveniji je v tem smislu povedal tehtne misli. Tako je npr. predstavnikom kulture, znanosti in umetnosti v mariborski stolnici 19. maja 1996 položil na srce: »Samo živa in bogata narodova kultura vas bo varovala pred nevarnostjo, da se pomesate ali celo »izginete« v svetu, ki je vse bolj izpostavljen izenačevanju in poenotenosti!« »Zvestoba tej kulturi, prežeti s krščansko vero, je najboljša jamstvo za vašo prihodnost.« Vidikov delovanja in misli Janeza Pavla II. je veliko. Skoraj vsakdo si bo lahko v svojem prizadevanju za boljši in pravičnejši svet poiskal pri rajnem papežu navdih, spodbudo in usmeritev. Mi si ga bomo zapomnili tudi po tem, da nas je podpiral v boju za samostojnost. Ko je prvič prišel v Slovenijo, je

ob sprejemu na letališču Brnik 17. maja 1996 priznal, da je vesel naše državne samostojnosti. »Do prvega papeževega pastoralnega obiska v Sloveniji prihaja potem, ko ste že dosegli samostojnost. Ta novi zgodovinski položaj, v katerem se nahaja vaše ljudstvo, še povečuje moje veselje med vami. Apostolski sedež, ki je z naklonjenostjo pozdravil oblikovanje nove države in med prvimi priznal njeno neodvisnost, obenem pa močno poudaril pravico ljudstva do samoodločbe, je s posebno pozornostjo spremljal dogajanja pri vas in cenil miroljubni in demokratični način, s katerim ste dosegli polno suverenost.«

Papež je veselila naša samostojnost, imamo jo tudi po njegovi zaslugi. Kot narod mu tega ne smemo nikoli pozabiti, kakor ne smemo nikoli pozabiti njegovega temeljnega sporočila, da bomo to samostojnost in suverenost tudi ohranili samo tako dolgo, dokler bomo ohranili kulturo in omiko v vseh njenih, tudi srčnih in duhovnih razsežnostih. Amen.

Maša zadušnica za pokojnim papežem Janezom Pavlom II. je ob somaševanju vojaških duhovnikov daroval škof dr. Anton Stres.

poštene in podpirati miroljubno sožitje med narodi. Vaša vloga je podobna vlogi nočnega stražarja, ki gleda v daljavo, da bi preprečil nevarnost ter vsepovsod utrjeval pravičnost in mir.«

K tej pravičnosti, ki naj zagotavlja mir v svetu, sodi spoštovanje narodnosti, kulture in njene suverenosti. Velikokrat sem se spraševal, kje je razlog, da je papež kazal toliko simpatije in naklonjenosti ravno do Slovencev in še posebej do našega boja za narodno osamosvojitve in samostojnost. Gotovo sta bila odločilnega pomena zgodovinski spomin in izkušnja, ki ju je imel v zvezi z bojem Poljakov za njihovo samostojnost in vloga lastne narodne kulture pri tem. Na sedežu Unesca junija 1980 v Parizu je govoril o tem, kako je lastna narodna kultura podlaga za narodno suverenost. Šele suverenost na področju kulture, se pravi kulturna identičnost in samostojnost, daje podlago, možnost in pravico za politično in državno suverenost. »Izhajam iz naroda, ki je v zgodovini zelo veliko prestal, ki so ga njegovi sosedi večkrat ob-

Vsebina

NA OBISKU

Pogovor z ministrom za delo, družino in socialne zadeve mag. Janezom Drobničem 4-5

LETNI OBRAČUN

Ali se veteranom na finančnem področju obetajo boljši časi 6-11

IZ DELA ZVVS

O delu ZVVS med 25. in 26. številko 12-13

Podpisani dogovori o medsebojnem sodelovanju 13

VAŠE PISMO

Veterani vojne za Slovenijo smo ena sama, lepa in velika družina 14

V BESEDI IN SLIKI

Veteranske počitnice pod Uršlji goro 15

ZGODBE IZ NAŠE VOJNE

Ko ti trda prede 16

Pisma vojakov iz JA 17

Aktivno dravograjsko veteransko združenje 17

Pohod v spomin na konec prve svetovne vojne 17

Novi sekretar OZVVS slovenska Istra 17

V SPOMIN

Zapustili so nas veterani 18-19

NAŠA USTVARJALNOST

Pesem Slovenski vojak, Slovenska roža 20

POSTANITE VOJAK SLOVENSKE VOJSKE 21-24

IZ DOPISNIŠKE BELEŽKE

Letni zbor ruskih veteranov 25

Janez Koselj, novi stari predsednik OZVVS 25

Radovljica - Jesenice 25

Delo v Območnem združenju Sevnica uspešno zaživelo 26

Kritično o podeljevanju spominskih znakov '91 26

Zbor veteranov OZVVS Bela krajina 27

Vollini zbor OZVVS Ljubljana 27

Podelitev priznanj pripadnikom MSNZ 27

Pomoč OZVVS Postojna družini Copi iz Čezsoče 27

Tekmovanje v kuhanju 27

Veterani zadovoljni z opravljenim delom 28

Podpirajo spremembe Zakona o veteranih 28

Slovesnost na Tisju 28

Dobro obiskana razstava 29

Ustanovljena sekcija MSNZ 29

Okrogla miza o generalu Maistru 29

Ankaran-Triglavl 2005 29

Odkrili kopijo spomenika generalu Maistru 30

Občni zbor ZVVS Mežiške doline 30

Redni letni zbor konjskih veteranov 30

Predlog ptujskih veteranov 31

Tretje srečanje veteranov vojne 31

Tretji pohod spomina in prijateljstva 31

Veteranski pevski zbor OZZV Radovljica - Jesenice 31

ŠPORT

Zgodovinsko izročilo uspešno povezali s sedanjostjo 32

Tudi poključki biatlon ne more brez veteranov 33

Množična udeležba na tradicionalnem tekmovanju 33

Športniki, ki niso le to 34

Razpis tekmovanja veteranov v gorskem teku 34

Razpis ribiškega tekmovanja na Ptuj 34

IZ VOJAŠKIH ARZENALOV

Vse mora delovati kot najbolj natančen stroj 35-38

NA KRATKO

Predstavili zasnovno novega težkega transportnega 39

helikopterja 39

KRIŽANKA

Nagradna križanka 40

OGLASI

..... 41-44

Naslovnica: Veterani na Evropskem trgu v Novi Gorici
Foto: (KuB)

Izdajatelj: Predsedstvo Zveze veteranov vojne za Slovenijo, p. p. 2780, Rojčeva 16, 1110 Ljubljana; tel. (01) 524 17 84; matična št. 1211293, davčna št. 200075715; P. R. NLB - posl. Moste, Ljubljana, št. 02012-00-89693246. Odgovorni urednik: Jože Čibej. Člani uredništva: mag. Rina Klinar, Bojan Kuntarič, Mirko Kržišnik in Jože Kuzman. Zunanja sodelavca: Milan Alašević (karikature in aforizmi), Cveto Erman (križanka). Grafični prelom: Luxuria, d. o. o., Ljubljana; tisk: Schwarz, d. o. o., Ljubljana; naklada: 19.050. Po mnenju Urada vlade za informiranje se za glasilo Veterani skladno s 7. točko 25. člena Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list RS, št. 89/98) za nosilce besede, slike in zvoka obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8 %. Skladno s 1. točko 12. člena so plačniki davka na dodano vrednost davčni zavezanci, ki opravijo promet blaga in storitev, od katerega se obračunava in plačuje DDV. Prispevke za naslednjo številko Veterana pošljite na naslov: ZVVS, uredništvo glasila »Veteran«, Rojčeva ulica 16, p. p. 2780, 1001 Ljubljana. Nepodpisanih prispevkov ne objavljamo.

Prispevke za naslednjo številko Veterana obvezno pošljite na računski disketah 3,5" v urejevalniku Word for Windows.

ISSN 1580-4518

V dobri veri smo živeli od obljub

Izvedba našega glavnega zbora v Gorici nas je prijetno presenetila. Ne, nisem se zmotil, ko sem zapisal v Gorici. Simbolni konec zbora na mestu, kjer se je proslavil vstop Slovenije v Evropsko unijo, me je spodbudil za takšen zapis kraja. Simbolno smo torej izvedli naš zbor v mestu, ki se po besedah župana Nove Gorice in seveda njegovega kolega z italijanske strani vse bolj združuje in postaja novo evropsko mesto, kjer bodo delitve stvar preteklosti. In prav je tako. Nova Evropa ne potrebuje delitev in večnega strahu pred nekim sovražnikom. Evropa potrebuje združevanje in uresničevanje skupnih idealov, ki bodo zagotovili uspešno in zadovoljno življenje nam in našim potomcem.

Naš zbor je opravil še z eno preteklostjo. Prvič v naši zgodovini se je minister za delo, družino in socialne zadeve udeležil našega zbora. Mag. Janez Drobnič je z navzočnostjo in seveda besedami pokazal, da bo nova vlada prešla od besed k dejanjem. Osamosvojitvena vojna je postala vrednota in temelj, iz katerega je nastala Republika Slovenija. Minili so torej časi, ko so nam sicer veliko obljubljali, mi pa smo v dobri veri živeli od teh obljub. Zaželimo torej novi vladi obilo uspešnega dela, ki pa bo vsekakor tudi zelo trdo. Veterani vojne za Slovenijo bomo kot nepolitična in nestrankarska organizacija podpirali vsa dejanja, ki bodo v dobro napredka NAŠE IN EDINE DOMOVINE SLOVENIJE.

Ocenili smo prvo leto našega štiriletnega mandata. Svoje delo smo ocenili kot dobro. Velik korak je bil storjen glede normativnega urejanja, saj je pripravljena dokončna vsebina sprememb Zakona o vojnih veteranih, ki bo zagotovil pridobitev pravic vseh sodelujočih v pripravah na vojno in vojni za samostojno Slovenijo. Dolgotrajno in zahtevno delo je torej končano in po zagotovilih ministra za obrambo ter ministra za delo, družino in socialne zadeve bodo spremembe zakona še letos v postopku v Državnem zboru. Število članov se povečuje in je prešlo številko 23.000. Postajamo najmočnejša veteranska organizacija v državi, in to s članstvom, ki ima dejansko status veterana.

V letu 2005 bomo tudi praznovali. Vsekakor je najpomembnejša 15. obletnica ustanovitve Manevrske strukture Narodne zaščite. Ta izredni dogodek, ki je postavljen temelj za poznejšo osamosvojitveno vojno, bomo verjetno praznovali kar dvakrat. Tako, kot si takšna obletnica zasluži. Prvič, če bo vse po sreči, se bomo zbrali v naši prestolnici, ko bomo proslavili 17. maj, dan slovenske enotnosti. To bo praznik, s katerim bomo zaznamovali podpis Majniške deklaracije, izvolitev Izvršnega sveta Republike Slovenije, konstitutivno sejo Republiške skupščine in dan Zveze veteranov vojne za Slovenijo. In drugič se bomo zbrali 21. maja na našem Geossu ob spomeniku slovenskemu rodoljubu. Dne 22. novembra bomo v Krakovskem gozdu odkrili spominsko znamenje in se hkrati spomnili odhoda zadnjega vojaka JA iz Slovenije. Mislim, da bi moral to zapisati drugače, in sicer z besedami, ki jih je uporabil predsednik ZVVS Srečko Lisjak v Gorici; torej, praznovali bomo izgon zadnjega vojaka JA iz Slovenije.

Torej na snidenje na naših prireditvah, na katerih bomo krepili domoljubje in ohranjali spomin na zmagovito vojno za samostojno Slovenijo 1991.

Jože Čibej

MINISTER MAG. JANEZ DROBNIČ ODGOVARJAL NA VPRAŠANJA, KI NAS NAJBOLJ »ŽULIJO«

Sedanja delitev sredstev za delovanje ni pravična!

V soboto, 22. marca, je bil v Novi Gorici glavni zbor Zveze veteranov vojne za Slovenijo. Veterani osamosvojitvene vojne smo bili presenečeni in ponosni, saj se je našega zbora prvič v dvanajstletni zgodovini udeležil naš resorni minister – minister za delo, družino in socialne zadeve mag. Janez Drobnič. Ko smo ga pred dnevi obiskali na njegovem delovnem mestu, smo vprašali, zakaj je prišel v Novo Gorico.

»Delo in poslanstvo veteranske organizacije vojne za Slovenijo zelo cenim, zato sem se z veseljem udeležil vašega zbora. Ne razumem pa, zakaj v dvanajstletni zgodovini nihče od resornih ministrov ni pokazal zanimanja za vaše delo. Veteranska organizacija namreč opravlja pomembno poslanstvo.«

Gospod minister, čeprav smo bili ob izvolitvi vlade predsednika Janeza Janše seznanjeni z vsemi ministri, vas prosimo, da se predstavite našim veteranom.

»Po poklicu sem magister sociologije. Večino poklicne poti sem opravil na Zavodu za zaposlovanje kot poklicni in zaposlitveni svetovalec, pokrival sem poklicno rehabilitacijo invalidov, prestrukturiranje, izobraževanje, to pa mi pride zelo prav pri sedanjem delu. Pred izvolitvijo v parlament sem opravljal delo vodje sektorja na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, kamor sem se vrnil lanskega decembra kot minister. Vseskozi sem bil ljubitelj športa in to ostajam še danes. Še največ sem dosegel v atletiki (maratonu), namiznem tenisu, karateju in tenisu. Veselje do športa imam še sedaj, le časa ni, zato se lotim le jutranjega teka pred službo in občasno s prijatelji odigram kakšno partijo tenisa. Kljub temu vzdržujem raven kondicije, zato mi tudi sedaj ne bi bilo težko slediti kakšni zahtevni vojaški vaji. Služba me polno zaposluje, zato žena podpira celo več kot tri vogale pri hiši; tudi trije otroci verjetno kdaj pa kdaj pogrešajo navzočnost očeta ...«

Naše bralce prav gotovo zanima, kje ste bili med osamosvojitveno vojno in kako ste doživljali tiste usodne dogodke v boju za slovensko samostojnost.

»Tedaj sem bil na Republiškem zavodu za zaposlovanje, z začetkom vojne pa smo do-

bili nekateri posebne zadolžitve. Opreмили so nas celo z maskami – sicer pa smo bili na delovni obveznosti ob posebnih navodilih. Spominjam se nekega dne v vojni, ko sem ob alarmu za napad pograbil v naročje svoj otročka – dvojčka ter še s sinom odhitel v zaklonišče. Med potjo sem otrokom izgubil čevlje. Že po izteku sedemdnne vojne julija sem bil vpoklican v takratno Teritorialno obrambo. Prevzel sem vodenje oddelka za zaščito oddajnikov na Jančah nad Litijo. Če se ne motim, sem tam prebil štirinajst dni, ki so bili zanimivi, pa tudi zahtevni.«

Naši bralci so seznanjeni s tem, da je Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve naše resorno ministrstvo. Bi lahko bolj natančno povedali, v kateri del vašega resorja sodimo?

»Veteranske organizacije sodijo v samostojni sektor za vojne invalide, vojne veterane in žrtve vojnega nasilja. Za kategorije vseh veteranov država namenja prek našega ministrstva letno 35 milijard tolarjev, večina tega denarja pa je namenjena upravičencem iz druge svetovne vojne, čeprav je od njene konca minilo že 60 let, kar je za marsiko-

ga nerazumljivo. Prejšnja vlada je za borce NOB za leto 2005 zagotovila 206 milijonov, za Zvezo veteranov vojne za Slovenijo pa le 56 milijonov tolarjev. Poleg tega so dobili dodatna sredstva še Zveza društev vojnih invalidov, Zveza društev civilnih invalidov vojn Slovenije, Zveza koroških partizanov in prijateljev protifašističnega odpora, Zveza vojnih invalidov NOV Trst, Združenje žrtev okupatorjev Kranj ter Društvo izgnancev Slovenije.«

Na delovni pogovor ste sprejeli vodstvo naše organizacije. Kaj konkretno ste se dogovorili?

»Pogovorili smo se o vašem delu, poslanstvu, programu za letošnje leto in financiranju. Poudarjena je bila problematika financiranja delovanja društva in dana pobuda, da bi se sprejeli potrebni kriteriji za pravično financiranje delovanja vseh veteranskih organizacij. Ugotovili smo, da imata obe veteranski organizaciji – tako Zveza veteranov vojne za Slovenijo kot borci iz druge svetovne vojne – približno enako število članov, vendar borci NOB dobijo skorajda štirikrat toliko sredstev kot veterani vojne za Slovenijo, to pa ni pravično.«

Gospod minister, Zveza veteranov vojne za Slovenijo je pripravila predlog sprememb Zakona o vojnih veteranih, s katerimi naj bi odpravili nekatere pomanjkljivosti prejšnjega zakona. Kakšno je vaše stališče do predlaganih sprememb?

»Predložene spremembe zakona, ki ga je pripravila Zveza veteranov vojne za Slovenijo, podpiramo, vendar pa želimo postaviti bolj jasne kriterije za pridobitev statusa veterana. Zagotovo ne bi bilo dobro, da bi si pridobil ta status nekdo, ki do njega ni upravičen, in na ta način množica ljudi, kar bi diskreditiralo organizacijo. Predlog sprememb zakona bomo predvidoma vložili v postopek maja letos.«

V vaši predstavitvi analize dela vašega predhodnika g. Vlada Dimovskega ste ugotovili cel kup napak. Nas, veterane vojne za Slovenijo, zanima, ali ste odkrili kriterije, po katerih se še vedno financirajo veteranske orga-

nizacije. Po naših podatkih ti kriteriji ne obstajajo, zato vas prosim za pojasnilo, kaj nameravate storiti, da bodo vse veteranske organizacije v enakovrednem položaju glede na to, kako država financira posamezne organizacije.

»Prejšnji minister je dodelil sredstva, ne da bi postavil kriterije za financiranje organizacij, to pa je po našem mnenju nedopustno. Ne vemo, na kakšni podlagi je za nekatere zagotovil izjemno velika sredstva, za druge pa nič. Že v kratkem bomo pripravili kriterije za financiranje teh organizacij in jih z njimi tudi uskladili.«

Bistvo vseh veteranskih organizacij je dejstvo, da imajo takoj po končani vojni dokaj številčno članstvo, ki se z leti zmanjšuje, kar je normalna posledica staranja in umiranja. Po določenem časovnem obdobju ta organizacija preneha obstajati, saj ostane brez članov, veteranov. Tudi tu je naša država izjema, saj tega procesa ne zaznavamo pri veteranskih organizacij iz druge svetovne vojne. To v praksi pomeni, da njihovo članstvo še vedno narašča in s tem naraščajo tudi sredstva iz proračuna, ki jih prejemajo. Prosim za vaš komentar.

»To se dogaja zato, ker ni postavljenih kriterijev. Nerazumno je, da imamo 60 let po

drugi svetovni vojni še vedno 44.236 borcev, ki prejemajo borčevske pokojnine in zelo razkošne dodatke ter poleg tega tudi zelo naklonjeno financiranje njenih različnih organizacij. Njihovo članstvo narašča, kar je nerazumljivo in skregano z naravno logiko. Članov Zveze združenj borcev in udeležencev NOB Slovenije je bilo konec lanskega leta več kot 54.000.«

Veteranske organizacije, ki so nastale v nekdanji državi, imajo tudi precej premoženja, ki je bilo prej družbeno, po osamosvojitvi pa se je lastnina enostavno prenesla na te organizacije, ki so postale dejanski lastniki precejšnjega števila nepremičnin, s katerimi so ustvarili pogoje za dodatno financiranje lastne de-

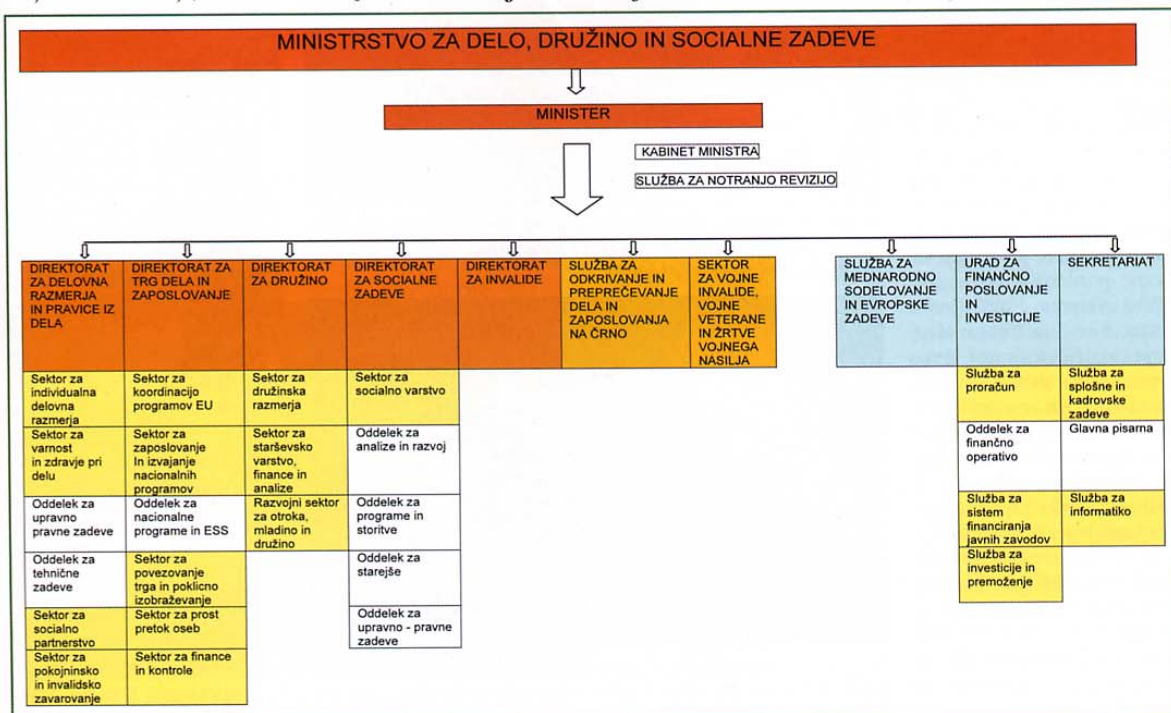
javnosti. Ali ima vaše ministristvo pregled nad tem premoženjem?

»Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve nima vpogleda v premoženje veteranov iz druge svetovne vojne, čeprav bi bilo dobro, da bi ga imelo. Nekaj tega premoženja je bilo dodeljenega že po osamosvojitvi. Iz tega premoženja se določene organizacije dodatno financirajo in so tako v primerjavi z drugimi v veliki prednosti. Mislim, da bi morali spremeniti Zakon o vojnih veteranih po vzoru invalidskih in humanitarnih organizacij, pri katerih po morebitni ugasnitvi oziroma prenehanju delovanja preide njihovo premoženje v državno last - saj so ga od države tudi brezplačno pridobili.«

V Republiki Sloveniji delujejo številne veteranske organizacije, iz druge svetovne vojne kar sedem in tudi dve organizaciji iz naše, osamosvojitvene vojne. Drobljenje sil in sredstev je slabo tako za davkoplačevalce kot za nas veterane. Kakšno je vaše stališče do združevanja sorodnih veteranskih organizacij in ustanovitve krovne veteranske organizacije?

»Združevanje vseh veteranskih organizacij po mojem mnenju še ni mogoče, tudi krovno ne.«

Pogovarjal se je Jože Čibec

PREDSTAVNIKI 54 OBMOČNIH ZDRUŽENJ VETERANOV VOJNE ZA SLOVENIJO POTEGNILI ČRTO POD DELO V LETU 2004

Ali se veteranom na finančnem področju obetajo boljši časi?

V dvorani Mestne občine Nova Gorica je v soboto, 12. marca, potekal glavni zbor Zveze veteranov vojne za Slovenijo. Od 148 članov je bilo v Novi Gorici prisotnih

120 članov, kar je zagotavljalo sklepčnost in legitimno delo ter sprejemanje odločitev. Kot je že navada, je bil glavni zbor sestavljen iz slovesnega in delovnega dela.

Predsednik ZVVS Srečko Lisjak je uvodoma pozdravil zbrane delegate in visoke goste: ministra za delo, družino in socialne zadeve mag. Janeza Drobnič, načelnika GŠSV generalmajorja Ladislava Lipiča, podsekretarja na Ministrstvu za notranje zadeve dr. Bojana Potočnika, poveljnika Poveljstva sil kapitana Renata Petriča, generalnega sekretarja Združenja Sever Franca Bevca, predstavnika ZZB NOB Lada Kocjana, predsednika

Veterani so si z zanimanjem ogledali razstavo o vojni za samostojno Slovenijo.

V avli občinske zgradbe v Novi Gorici so si delegati in visoki gostje ogledali razstavo o vojni za Slovenijo leta 1991, ki jo je postavil Vojaški muzej Slovenske vojske.

Zveze društev vojnih invalidov Slovenije Ivana Pivka, častnega konzula Kraljevine Jordanije, njegovo ekselenclo mag. Samirja Amarina, župana Mestne občine Nova Gorica Mirka Brulca in župane sosednjih občin.

Po kulturnem programu sta zbrane pozdravila predsednik OZVVS Veteran Nova Gorica Stojan Peršič in župan Mestne občine Nova Gorica Mirko Brulc. Mestno občino Nova Gorica in njene naravne ter kulturne znamenitosti pa je predstavil predstavnik Turističnega društva Nova Gorica.

Predsednik delovnega predsedstva Janez Pajer se je zahvalil za zaupanje in po poročilu predsednika Verifikacijske komisije Vlada Lična predlagal spremembo dnevnega reda, namreč da se 10. točka dnevnega reda ne obravnava, ker zaradi časovne stiske ni bilo mogoče pripraviti

Med visokimi gosti, ki so prišli na glavni zbor, je bil tudi minister za delo, družino in socialne zadeve mag. Janez Drobnič. Tudi minister je dobil slavnostni šopek.

V Novo Gorico je prišel tudi načelnik GŠSV generalmajor Ladislav Lipič in preživel dan med tistimi, s katerimi je bil leta 1991 pripravljen z orožjem braniti mlado državo.

predloga sprememb statuta, ki zahtevajo bolj temeljito obravnavo in daljše obdobje. Predlagal je, da se spremembe obravnavajo na GZ ZVVS leta 2006, in to so delegati sprejeli.

Prvo leto tega mandata je bilo uspešno

Predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo polkovnik Srečko Lisjak je ob predstavitvi letnega poročila dejal:

»Z današnjim glavnim zborom

Koliko denarja so tri slovenske veteranske organizacije dobivale na člana? Podatki so sami po sebi zelo zgovorni.

ZZB NOV ima 27.815 oseb s priznanim statusom in prejme 196.577.000 SIT letno, kar znaša 7.067,30 SIT na člana.

ZVVS ima 27.081 oseb s priznanim statusom in prejme 55.270.000 SIT, kar znaša 2.040,91 SIT na člana.

Združenje Sever ima 5.785 članov s priznanim statusom in prejme 11.390.000 SIT, kar znaša 1.968,80 SIT na člana.

končujemo prvo leto tega štiri-letnega mandatnega obdobja. Leto zaznamujejo številne dejavnosti, ki smo jih kot slovenska, stanovska, domoljubna, vendar tudi neustrahovana in nevladna organizacija načrtovali, organizirali in izvajali na različnih področjih dela in življenja znotraj domovine pa tudi širše. Naše dejavnosti so bile prežete z željo po uveljavitvi, izgrajevanju in uveljavljanju vrednot, vtkanih v bit slovenskega naroda,

Pred začetkom zasedanja glavnega zbora je novogoriški župan Mirko Brulc priredil sprejem za visoke goste in se z njimi zadržal v kratkem pogovoru.

ki pomenijo svobodo, samostojnost, demokracijo in napredek, prav tako pa tudi spoštovanje posledic in dosežkov vojne za samostojno Slovenijo.

Čeprav je organizacija nepolitična in nestrankarska, so se dogodki in spremembe na političnem prizorišču izražali tudi v delovanju naše organizacije. Kakršno koli zanimanje bi bilo čisto sprenevedanje. Treba pa je poudariti, da smo kljub pluralnosti družbe in političnega prostora kot ena od redkih organizacij ohranili svojo samostojnost in politično nevezanost na to ali ono politično opcijo. Prihodnost organizacije je le v takšni naravnosti, ki vključuje vse veteranke in veterane ne glede na njihovo politično pripadnost. Zato se lahko s ponosom oziramo na preteklo obdobje in z optimizmom gledamo v prihodnost.

Po besedah polkovnika Lisjaka predsedstvo z zadovoljstvom gleda na dejavnosti, delo in dosežke v preteklem letu. Zavedajo se, da bi lahko delali bolje in uspešneje, vendar menijo, da so

delovali optimalno ter skladno z njihovimi možnostmi in sposobnostmi. Predsedstvo je menilo, da ni treba opisovati in naštevati vseh dejavnosti in dosežkov, saj so veterani v njih bolj ali manj, neposredno ali posredno sodelovali. Zato je Srečko Lisjak opisal le ključne ugotovitve o delu veteranske organizacije.

V ospredju Zakon o vojnih veteranih

Na področju normativnega urejanja in delovanja so v svojih aktih odpravljali nekatere spremembe in pomanjkljivosti, ki so se pokazale. Večji del pa so namenili izdelavi dokončne vsebine Zakona o vojnih veteranih, tako v delu, ki našteva upravičence za pridobitev statusa veterana, kot v delu, ki opredeljuje pravice, izhajajoče iz omenjenega zakona. Vseskozi so si prizadevali, da mora zakon zajeti vse aktivno sodelujoče v pripravah in vojni za Slovenijo, socialno ogroženim veteranom in veteranom pa omogočiti dostojno življenje.

Na področju organiziranosti se število registriranih OZVVS v

preteklem letu (zaradi pritožbe še ni končana zadeva z novim OZVVS Mesta Ljubljana) ni povečalo, število članov pa je vsak dan bližje številki 23.000.

ZVVS ima izvoljene, organizirane in delujoče organe skladno z veljavnim statutom zveze. Ugotavljajo, da so organi zveze v preteklem letu opravili zahtevne in obsežne naloge. Samo število sej posameznega organa še ne pomeni uspeha in kakovosti, to dokazujejo rezultati, ki so nedvoumni.

Strokovna služba glede na število članstva potrebuje okrepitve. V strokovni službi ZVVS sta dva zaposlena, in sicer generalni sekretar in poslovna sekretarka. Po besedah polkovnika Lisjaka število zaposlenih ne sledi povečanju števila članstva, organiziranosti in potrebam. Glavni problem so nezadostna finančna sredstva, ki bi organizaciji sicer omogočila okrepitev strokovne službe. Občasne kritike posameznikov iz posameznih okolij so le delno upravičene

je postala že tradicija, ki predstavlja potrebno vez in oporo pri reševanju najrazličnejših potreb in problemov, je v nadaljevanju dejal Srečko Lisjak.

»Na področju skrbi in pomoči našim socialno ogroženim članom smo v preteklem letu na podlagi Pravilnika o dodeljevanju solidarnostne pomoči dodelili pomoč 35 članom. Skupno je bilo dodeljenih 1.780.000,00 tolarjev denarne pomoči. Dve hčerka padlih v vojni za Slovenijo je bila dodeljena tudi pomoč pri plačevanju solnine v višini 100.000,00 tolarjev. Organizirana pravna pomoč je bila v preteklem letu dana 40 članom. Večina zadev se nanaša na upokojevanje in statusne zadeve. V preteklem letu smo organizirali in izpeljali tudi akcijo zbiranja pomoči za naše člane v Posočju in zbrali dobrih 500.000 tolarjev, ob pomoči Orkestra SV in njegovih koncertov je bila organizirana humanitarna akcija za odpravljanje posledic vremenske ujme v Slovenskih Ko-

Kot zgled dobrega sodelovanja v Sloveniji je Srečko Lisjak našel sodelovanje z Ministrstvom za obrambo, Generalštabom Slovenske vojske, s Študentsko organizacijo v Mariboru, z Društvom generala Maistra, s Poveljstvom sil SV in z Društvom Heraldica Slovenica. Izrazil je upanje, da se bo dobro sodelovanje s temi organizacijami in organi nadaljevalo ter še okrepilo. Veteranska organizacija tudi upa, da se bo do enake stopnje in obsega razvilo tudi sodelovanje z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve ter Ministrstvom za notranje zadeve.

in temeljijo predvsem na nepoznanju problematike nalog in zmožnosti pa tudi sistema delovanja zveze.

Predsedstvo meni, da bo treba strokovno službo okrepiti in zagotoviti boljše delovne razmere. To pa bo omogočilo tudi stalno in kakovostnejše delovanje vseh organov zveze. Ugotovilo je tudi, da promocijska dejavnost ni na ustrezni ravni, zato bo treba vložiti več truda v promocijo dosežkov veteranstva, krepitev domoljubja in rodoljubja ter ohranitev zgodovinskega spomina Slovenije in slovenstva.

»S sekcijo svojcev, padlih v vojni za samostojno Slovenijo, sodelujemo skladno s potrebami in željami ter tudi z njihovimi pričakovanji. Organizacija srečanj

njih in zbrali smo 350.000 tolarjev.«

Z novimi merili tudi drugačno, bolj ugodno financiranje

V poročilu o enoletnem delu se predsednik Lisjak ni mogel izogniti financiranju dela organizacije, ki je bilo, to vsi vemo že dolgo časa, milo rečeno mačehovsko. Kot je povedal Srečko Lisjak, bo pristojno ministrstvo po njihovih zagotovilih izdelalo nova merila, po katerih bo država sofinancirala veteransko dejavnost in zagotovila sredstva, primerljiva s številom članstva in dejavnostjo. Takšnih meril do sedaj žal ni bilo. Če bi primerjali višino sredstev na člana posamezne veteranske organizacije, bi ugotovili, da je bil

Glavni zbor se je začel s prihodom prapora Zveze veteranov vojne za Slovenijo.

dosedanji prispevek finančnih sredstev resornega ministrstva zelo različen.

Na rekreativnošportnem področju so v preteklem letu iz posameznih okolij prihajali tudi pomisleki o smotrnosti in potrebi organiziranja teh dejavnosti. Predsedstvo meni, da so te dejavnosti potrebne. Dokončno pa bo treba opredeliti vsebino ter se dogovoriti o načinu organiziranja.

Sodelovanje z drugimi veterani doma in na tujem

Področje sodelovanja je po besedah Srečka Lisjaka mogoče razdeliti v dva dela - na delovanje v domovini in delovanje zunaj Slovenije. Ko je govor o sodelovanju s sorodnimi organizacijami v domovini, predsedstvo ugotavlja, da je dobro ter da izpolnjuje potrebe in želje članov organizacije tako na lokalni kakor na državni ravni.

»Kot organizacija smo vedno bili in moramo biti tudi v prihodnosti odprti za vse oblike sodelovanja, ki temeljijo na spo-

deracije, ki je dobro in zagotavlja našo prepoznavnost v tem velikem veteranskem avditoriju. V preteklem letu se je naše vabilu odzval in nas s svojo prisotnostjo počastil tudi predsednik SVF Abdul Hamid Ibrahim, kar dokazuje, da imamo tudi v okviru SVF posebno mesto,« je poudaril Srečko Lisjak.

Kakšne so naloge za prihodnost

Predsedstvo meni, da je iz preteklega leta in tudi iz leta 2003 ostalo nekaj zadev, ki zaznamujejo nekatera področja oziroma vsebine njihovega delovanja in na katerih niso dosegli želenih premikov. To so področja, na

rojene samostojne in demokratične države Republike Slovenije. Veterani so svojo dolžnost opravili skupaj z večino prebivalcev Republike Slovenije častno in pošteno, s pogumom in z znanjem. Zato je bilo žrtev in razdejanj malo, pa kljub temu preveč.

»V vsem tem obdobju ne družba ne država nista zmogli toliko minimalnega napora, da bi ulico, trg, cesto, ustanovo, da ne rečemo kaj več, poimenovali po dogodkih in aktivnostih iz obdobja 1990-1991,« je poudaril Srečko Lisjak. »Koliko je objektov infrastrukture še vedno poimenovanih po dogodkih in osebah iz obdobja naše in tuje

storiti predvsem glede zakonske ureditve, ki se neposredno kaže na veteranih in veteranstvu tako na področjih našega življenja in dela kot tudi pri uveljavljanju tistih pozitivnih vrednot iz pretekla in polpretekle zgodovine, ki so bistvene za obstoj in razvoj naroda in države. Vrednote, za katere so se bojevali veterani v obdobju 1990-1991, morajo postati subjekt graditve narodove biti in vzgoje rodov, ki prihajajo za nami.

Druga poročila

Predsednik delovnega predsedstva je predlagal, da bi zbrani poslušali vsa poročila in potem razpravljali o njih; s tem so se delegati strinjali.

Nato je generalni sekretar ZVVS Jože Kuzman predstavil finančno poročilo za leto 2004, predsednik Nadzornega odbora Danijel Božič pa je podal poročilo o poslovanju ZVVS v letu 2004. Predsednik Komisije za statusna in kadrovska vprašanja Bojan Erlih je poročal o delu tega organa v letu 2004.

Predsednik delovnega predsedstva je predlagal GZ ZVVS, da sprejme predlog Janka S. Stuška v naslednji obliki:
»Zveza veteranov vojne za Slovenijo bo kot domovinska organizacija in moralna sila v bodoče, tudi iz svojih osnovnih statutarne cilje, še naprej bedela nad ohranjanjem slovenske samobitnosti, integritete, nacionalnih in manjšinskih pravic ter zgodovinske resnice samoohranitvenega boja, če bo potrebno tudi na evropskem polju. Italijansko demokratično napredno javnost pa pozivamo k strpnosti, razumevanju in sodelovanju s 30-krat manjšim sosedom.«

Pred uradnim delom zbora je ena izmed domačih kulturno-umetniških skupin pripravila program, eden od dramskih igralcev pa je predstavil besedilo Ivana Cankarja in Franceta Prešerna.

Visoki gostje so pozorno prisluhnili poročilom in razpravi veteranov o problemih in uspehih, ki so jih dosegli v letu 2004.

štovanju dosežkov in posledic, različnosti nastanka, razvoja in pričakovanj, vendar izven političnih vplivov in političnega povezovanja. Sodelovanje lahko temelji samo na stanovskem organiziranju in delovanju.

Sodelovanje z veteranskimi organizacijami zunaj domovine je dobro in temelji na stanovski organiziranosti, pogovorih in izmenjavi izkušenj iz sedanjosti in preteklosti. Na tem področju želimo poudariti tudi delovanje znotraj Svetovne veteranske fe-

deracije, ki je dobro in zagotavlja našo prepoznavnost v tem velikem veteranskem avditoriju. V preteklem letu se je naše vabilu odzval in nas s svojo prisotnostjo počastil tudi predsednik SVF Abdul Hamid Ibrahim, kar dokazuje, da imamo tudi v okviru SVF posebno mesto,« je poudaril Srečko Lisjak.

Srečko Lisjak je poudaril, da bomo čez dobra dva meseca zaznamovali 14. obletnico vojne za samostojno Slovenijo, še posebno pa 15. obletnico Manevrne strukture Narodne zaščite. To so dogodki, ki so omogočili in zagotovili obrambo komaj

revolucionarne preteklosti, ni treba naštevati. Menimo, da je treba temu vprašanju nameniti večjo skrb in dati temu obdobju ustrezno mesto v zavesti slovenskega človeka.

Delo v minulemu letu je bilo dobro

Ob koncu poročila o delu v lanskem letu je Srečko Lisjak povedal, da predsedstvo ugotavlja, da je bilo delovanje veteranske organizacije v preteklem obdobju dobro. Veliko je treba še po-

Razprava

Delegat OZVVS Radovljica - Jesenice Janko S. Stušek je predlagal, da GZ ZVVS sprejme protestno izjavo v zvezi z dogajanjem v sosednji Italiji ob praznovanju spomina na žrtve fojb ter ezulov, ker so ti dogodki naperjeni proti Slovincem in slovenskemu ozemlju. Izrazil je tudi protest zaradi nespoštovanja 7. člena avstrijske državne pogodbe za Koroške Slovence ter pozval našo diplomacijo, zunanje ministrstvo in državne sekretar-

Od 148 delegatov, kolikor jih šteje glavni zbor, jih je v Novo Goričo prišlo 120.

ja za Slovence po svetu, da se diplomatsko in mednarodno tudi v Bruslju zavzamejo za spoštovanje manjšinskih pravic naših rojakov v zamejstvu kakor tudi pozitivno vlogo slovenskega naroda v protifašistični evropski koaliciji. V nadaljevanju se je še vprašal, zakaj na glavnem zboru ni predstavnika Zveze slovenskih častnikov.

Delegat OZVVS Ljutomer Marko Milič je poudaril, da na lokalni ravni dobro sodelujejo z lokalno častniško organizacijo. Svojo razpravo je namenil predvsem problemu obdavitve veteranskih dodatkov, družinskih dodatkov in družinske invalidnine.

V razpravo se je vključil predstavnik ZZB NOB Lado Kocjan in predstavil svoje mnenje o vlogah za dodelitev socialne pomoči ter predlagal, da naj bi na terenu bolj skrbeli za člane, ki živijo v težkih razmerah, organizacije na območjih pa naj same dajo predloge za dodelitev socialne pomoči za takšne primere. V na-

daljevanju je predlagal izvedbo več manjših prireditev namesto ene velike prireditve.

Odgovor na omenjene razprave je dal predsednik ZVVS Srečko Lisjak. Na lokalni ravni nekatere veteranske organizacije dobro sodelujejo s častniškimi organizacijami, na državni ravni pa delovanje ne bo mogoče toliko časa, dokler bo predsednik ZŠC poskušal rušiti organizacije na lokalni ravni ter blatil vodstvo ZVVS in ZVVS kot organizacijo. Odgovoril je tudi na predlog, da bi namesto ene velike prireditve organizirali več manjših. Poudaril je, da je mogoče več manjših prireditev pripraviti samo z več finančnimi sredstvi.

Janez Pajer je razmišljal o možnosti za sodelovanje veteranske organizacije z ZŠC na državni ravni in poudaril, da bi lahko o tem razpravljalo predsedstvo oziroma sekretariat ZVVS. Prisotni delegati so z večino glasov sprejeli poročila, trije delegati pa so glasovali proti.

Veteranska organizacija se je za vse, kar je naredil, da je prišla resnica o naši vojni tudi na Bližnji vzhod, zahvalila častnemu konzulu Kraljevine Jordanije, njegovi ekscelenci mag. Samirju Amarinu s spominsko medaljo in člansko izkaznico ZVVS.

Trije pomembni dokumenti za letošnje delo

Predsednik ZVVS Srečko Lisjak je v nadaljevanju pojasnil načrt dela za leto 2005, generalni sekretar ZVVS Jože Kuzman pa je pojasnil finančni načrt za leto 2005.

V razpravi k tej točki dnevnega reda je delegat OZVVS Vrhnik - Borovnica Janez Čerin predlagal, da se v načrt dela za leto 2005 vnese tudi predlog OZVVS Vrhnik - Borovnica za postavitve spominskega znamenja Stanetu Kavčiču.

Vsi trije dokumenti, Načrt dela za leto 2005, Finančni načrt za leto 2005 in Koledar aktivnosti za leto 2005, so bili potrjeni z večino glasov prisotnih delegatov, dva delegata sta glasovala proti.

Zbrani delegati in gostje so pozorno prisluhnili generalnemu sekretarju Jožetu Kuzmanu, ko je predstavil predlog sprememb Zakona o vojnih veteranih. Delegati so predlog sprememb zakona potrdili in zadolžili vodstvo organizacije, da izpelje nadaljnje

postopke pri posredovanju predloga pristojnim organom in ustanovam.

Glavni zbor je bil tudi priložnost, da je predsednik ZVVS Srečko Lisjak podelil dve visoki priznanji veteranske organizacije. Tako je zlato plaketo podelil predsedniku OZVVS Ruše Antonu Sračniku, spominsko medaljo vojne za Slovenijo ter člansko izkaznico pa častnemu konzulu Kraljevine Jordanije, njegovi ekscelenci mag. Samirju Amarinu.

Na predlog predsednika delovnega predsedstva so delegati soglasno potrdili novo izvoljeno predsednice Pokrajinskega odbora Ljubljana Ljubico Lijo Debeljak. Ob koncu se je Janez Pajer v ime delovnega predsedstva zahvalil delegatom za uspešno delo in sodelovanje, gostom za potrpežljivost in Novogoričanom za gostoljubje ter vse skupaj povabil na ogled Evropskega trga in krajše družabno srečanje.

Besedilo in foto: Bojan Kuntarič

Predsednik ZVVS polkovnik Srečko Lisjak je predsedniku OZVVS Ruše Antonu Sračniku izročil zlato plaketo za izjemne rezultate pri delu v veteranski organizaciji.

Uradni del glavnega zbora ZVVS v Novi Gorici se je končal z ogledom Evropskega trga, kjer je še nedavno potekala meja med Slovenijo in Italijo.

Zakaj sodelovanje z ZSČ ni takšno, kot bi moralo biti

V razpravi ob dokumentih, ki kažejo, katere so najpomembnejše naloge veteranske organizacije, se je nekaj delegatov vprašalo, kaj je s sodelovanjem z Zvezo slovenskih častnikov. Vprašanje je prav gotovo primerno, saj je sodelovanje na terenu dobro. Zato smo nekaj delegatov vprašali, kaj menijo o tem problemu.

»Pri prebiranju poročila o delu organizacije sem opazil, da ni stika z Združenjem slovenskih častnikov, prav tako pa našega zbora ni pozdravil predstavnik častniške organizacije. Oboje me je presenetilo. Tudi sam sem član častniške organizacije in poznam razmere na terenu, kjer veteranska in častniška organizacija dobro sodelujeta,« je povedal Janko S. Stšek. »Zato mi je bilo žal, da na našem glavnem zboru ni bilo njihovega predstavnika. Po pojasnilu predsednika Lisjaka vidim, da so konflikti in problemi. Sam želim, da bi te konflikte reševali mirno in s pogovori. Žal pa iz besed predsednika nisem razbral želje po reševanju odprtih vprašanj med organizacijama.«

Po besedah Stanka Žitnika iz O Z V V S Ptuj njihovo območje združuje enako dobro sodeluje s častniško organizacijo, z veteranskim

Stanko Žitnik

združenjem Sever, zvezo borcev, invalidi in drugimi. »S častniki imamo skupne prostore. To načrtujemo tudi v prihodnje, saj je razlogov za sodelovanje kar nekaj,« je povedal. »Naj omenim samo finančnega. Dejansko se prepleta tudi članstvo, saj je veliko ljudi, ki so člani obeh organizacij. Vsaj do zdaj se na našem območju med organizacijama niso dogajale stvari, ki bi preprečevale dobro sodelovanje. Res pa je, da sem sam začutil, da nekaj ni v redu na državni ravni, že pred letom ali dvema.«

Vito Berginc

»Na našem območju častniška organizacija sploh ne deluje, saj še ustanovljena ni. Zelo dobro pa sodeluje-
mo s častniško organizacijo v sosednji občini Cerkno,« je dejal Vito Berginc iz OZVVS Zgornje Posočje. »V preteklosti smo skupaj uresničili nekaj projektov, od različni streljanj do tekmovanj in še bi lahko našteval. Sam sem s sodelovanjem s slovenskimi častniki zelo zadovoljen in tudi vsa naša organizacija je.«

Kot poudarja Marko Milič, sicer sekretar OZVVS Ljutomer, je dejstvo, da je večina veteranov tudi članov častniške organizacije, zato tudi veliko večino dejavnosti načrtujejo in uresničujejo skupaj. »Skupaj pripravljamo strokovne ekskurzije, različna predavanja, zdaj že tradicionalni spust s čolni po reki Muri, različne pohode in drugo. Vse to pripravljamo brez problemov. Nemalo sem bil presenečen včeraj (v petek, 11. marca – op. a.), ko sem dobil dopis, ki ga je podpisal predsednik Združenja slovenskih častnikov Miha Butara, v katerem obžalujejo, da ne sodelujemo. V dopisu še navaja, da častniška organizacija ni bila povabljen na naš glavni zbor, in zato me je zanimalo, kaj je v ozadju vsega tega. Na današnjem glavnem zboru sem izvedel, da je gospod Butara mimo naše zveze ustanovil svojo veteransko organizacijo. Zdaj mi je zadeva precej bolj jasna,« je dejal Marko Milič.

Pojasnilo predsednik ZVVS Srečko Lisjak

»Veterani na območju mesta Ljubljane imajo svojo organizacijo. Gospod Miha Butara je bil član Zveze veteranov vojne za Slovenijo in se z delovanjem ljubljanske organizacije ni strinjal, zato tudi štiri leta ni plačeval članarine in njegovo članstvo v naši organizaciji miruje. Njegovi pogledi na njeno poslanstvo in delovanje so bili drugačni. Namesto da bi probleme in zadeve, s katerimi se ni strinjal, reševal tam, kjer sta okolje in prostor za to, to je v ljubljanski organizaciji, je začel ustanavljati novo veteransko društvo. Vedeti moramo, da ni vseeno, ali novo društvo ustanavlja neki državljani ali ga ustanavlja nekdo, ki je na čelu neke organizacije. Navzven se namreč ustanavljanje novega društva povezuje s to organizacijo. Zato

Srečko Lisjak

si vodilni čl o v e k neke organizacije takšne poteze ne more in ne sme privoščiti.« Kot je dejal Srečko Lisjak, v veteranski organizaciji trdijo, da na enem območju ali prostoru ne moreta obstajati dve njihovi organizaciji. Že fizika namreč uči, da na enem prostoru lahko stoji samo en predmet. V Ljubljani je tako ključni problem ta, da nekdo ustanavlja novo veteransko organizacijo, čeprav v njej veteranska organizacija že obstaja in je sestavni del Zveze veteranov vojne za Slovenijo ter ima vso njeno podporo. Kakšna bo končna rešitev, še ni jasno, saj se bo s tem problemom ukvarjala pristojna komisija in določila, kako rešiti ta zaplet.

»Po drugi strani je pa treba vedeti, da je Zveza slovenskih častnikov stanovska organizacija, torej organizacija drugače-

ne vrste, kot je Zveza veteranov vojne za Slovenijo. V njej so lahko vključeni ljudje, ki so častniki ali podčastniki in z veteranstvom nimajo nobene zveze,« poudarja Srečko Lisjak. »Seveda to ni nič slabega oziroma ni nič hudega. Vendar ta organizacija ne more ZVVS vsiljevati, kaj bi oni radi. Poiskati je treba skupne točke in pri njih sodelovati. Če je interes obeh organizacij, da skupaj pripravimo neko tekmovanje, potem ga bomo skupaj tudi pripravili. Če pa mi interesa nimamo, ne bomo šli v organizacijo in pripravo nekega dogodka.«

Po besedah Srečka Lisjaka so veterani v družbi premalo uveljavljeni in veteranska organizacija mora biti bolj prepoznavna oziroma jo morajo državljani in državljani bolje poznati. Častniška organizacija je obstajala že v nekdanji skupni državi in ima drugačno tradicijo kot veteranska. Veterani so morali orati ledino in začeti graditi organizacijo tudi na drugačnih temeljih, kot je bilo zgrajeno veteranstvo v takratni državi.

»Zato častniška organizacija pri spreminjanju Zakona o veteranih nima in ne more imeti nobene vloge. Še enkrat poudarjam, skupne točke dveh organizacij so tam, kjer imamo skupne interese. Že vnaprej se mora vedeti, kdo kaj dela in zakaj to dela. Nobena organizacija pa ne more vsiljevati svojih stališč in rešitev drugi organizaciji. Za nas so pomembna tista stališča, ki jih določijo naše predsedstvo in organi naše organizacije. Za nekatere zadeve, ki jih ureja naša organizacija, ne bomo nikoli vprašali častnikov, ali se z njimi strinjajo,« je odločen predsednik ZVVS.

Vprašal se je tudi, ali so častniki za to, da se zakon spremeni. Sam je odgovoril, da ne ve! »Sprašujem se, kaj to tistega, ki ni veteran, sploh zanima,« je še dodal.

(KuB)

Območna združenja predlagajo

Na glavnem zboru v Novi Gorici so nekateri delegati predlagali nekaj dodatnih tem, s katerimi naj bi obogatili načrt dela Zveze veteranov vojne za Slovenijo za letos. Prosili smo jih, naj nam pojasnijo, zakaj so se v njihovih organizacijah odločili za te dodatne teme.

Spomenik Stanetu Kavčiču

»Na letnem zboru OZVVS Vrhnika – Borovnica 21. februarja je eden od veteranov predlagal, da naj

Janez Čerin

na glavnem zboru predlagamo in da naj predsedstvo veteranske organizacije posreduje slovenski vladi predlog, da bi velikemu Slovencu, demokratu in človeku, ki je imel pogum, Stanetu Kavčiču končno postavili neko spominsko znamenje,« je povedal Janez Čerin. »Za naš predlog je več razlogov. Eden izmed njih je prav gotovo ta, da je bil Stane Kavčič naš rojak, iz Borovnice. Tudi pionirski odred v naši osnovni šoli se je do njegovega padca imenoval po njem. Glede na to, da je bil sedanji predsednik vlade eden od soizdajateljev Kavčičevih spominov, menimo, da je napočil čas za postavitev spomenika v njegov spomin. Po drugi strani je bil Stane Kavčič, preden so ga odstranili iz javnega življenja, predsednik slovenskega izvršnega sveta, torej takratne vlade. Zato menimo, da mu mora spominsko znamenje postaviti sedanja vlada.«

Ne želimo si sosedstva, v katerem nas bo strah

»Menim, da je naša veteranska organizacija tista organizacija z vso moralno odgovornostjo, ki mora v primeru, ko se v eni od sosednjih držav, kjer živi naša

manjšina, pojavi gibanje, ki nam je sovražno ali pa je na robu tega, pravočasno in s pravo mero odločnosti tudi reagirati. Pristojne, to je našo vlado in tudi diplomacijo, moramo opozoriti, da pravočasno reagira in da zadrži val ter vzpostavi dialog z demokratičnimi silami v tej državi, ki so pripravljene morebitne probleme reševati po evropski, to je demokratični poti. Želimo si mirnega sosedstva, ne pa sosedstva, v katerem nas bo strah, kaj nam pri naša prihodnost. Italija je tridesetkrat večja od Slovenije in na nas gleda kot na drobiž, in če ne bomo odločno reagirali na razraščanje nestrpnosti, se lahko ob ne-

Janko S. Stuček

nehnem prepričevanju svetovne javnosti, da so bili oni žrtve, ne pa agresorji, zgo- di kaj zelo nevarnega za vso našo državo. Ne nekaj podobnega kot pred štirinajstimi leti, ampak na način, ko ne bomo več mogli na vse načine uveljavljati svoje neodvisnosti in suverenosti. Žal mi je, da glavni zbor ni sprejel mojega predloga v celoti, ampak ga je omilil do takšne mere, da ni več razpoznaven in ne bo imel takšnega pomena, kot bi ga imel sicer,« je povedal Janko S. Stuček iz OZVVS Radovljica – Jesenice.

Akontacijo za dohodnino je treba odpraviti

»Z uvedbo novega dohodninske-

ga zakona morajo veterani, ki so socialno že ogroženi, od skromnih dohodkov plačevati še 25-odstotno akontacijo za dohodnino,« poudarja

Marko Milič

delegat OZVVS Ljutomer Marko Milič. »Prepričan sem, da nobenemu ne bo treba pri obračunu plačati dohodnine. Tako avtomatično financirajo državo najmanj 18 mesecev. Zato zahtevamo, da je treba takšen način plačevanja dohodnine odpraviti vsaj za socialno najbolj ogrožene kategorije.«

(KuB)

Skromna zahvala za veliko delo

Eden od slovesnejših trenutkov glavnega zbora v Novi Gorici je bila prav gotovo izročitev spominske medalje in članske izkaznice ZVVS častnemu konzulu Kraljevine Jordanije, njegovi ekscelenci mag. Samirju Amarinu. Oboje mu je izročil predsednik ZVVS polkovnik Srečko Lisjak.

Po koncu uradnega dela srečanja v Novi Gorici smo njegovo ekscelenco prosili za kratek pogovor in ga uvodoma vprašali, kaj mu pomeni spominska medalja.

»Priznanje, ki sem ga prejel danes, je zame izjemna čast. Hkrati je tudi neke vrste zahvala za delo, ki sem ga opravil za samostojno Slovenijo. Ta medalja je tudi potrdilo, da sem državljani te države. Ves čas, odkar živim v Sloveniji, sem delal za dobro slovenskega naroda, kar seveda ni nič čudnega, saj so žena in moji otroci Slovenci.«

Koliko časa ste pri nas?

»V Sloveniji živim že več kot dvajset let, saj sem tukaj tudi študiral in počutil se, kot bi vedno živel v tej prelepi deželi. Slovenija je moj drugi dom, saj prave domovine človek ne more kar tako pozabiti, navsezadnje sem v Jordaniji preživel mlada leta.«

Od vojne za Slovenijo do dneva, ko ste prejeli spominsko medaljo, je minilo kar nekaj časa?

»Res je trajalo nekaj časa, da se je nekdo spomnil na delo, ki

Mag. Samir Amarin

sem ga nekoč opravil in ga še opravljam. To je tudi potrditev, da sem v preteklosti pravilno delal in da bom šel tudi v prihodnosti po isti poti. Tako bom skušal po najboljših močeh prispevati, da bi bila Slovenija v moji domovini in na vsem bližnjem vzhodu znana kot prijateljska država. Prizadeval si bom tudi, da bi se vezi med Slovenijo in Jordanijo še bolj okrepile.«

Ali imata Slovenija in Jordanija veliko skupnega?

»Seveda. To sta dve majhni, vendar v vseh pogledih stabilni državi, ki imata veliko sposobnih ljudi. Predvsem pa bi rad poudaril, da sta to dve nad vse varni državi, kar je v današnjih časih zelo pomembno.«

(KuB)

O delu ZVVS med 25. in 26. številko

Januarja je ministrstvo za obrambo obiskala delegacija ZVVS, kjer se je pogovarjala z ministrom Karlom Erjavcem in državnim sekretarjem Francijem Žnidaršičem. Obisk je pokazal, da je sodelovanje med Mors in ZVVS zelo dobro.
Foto: Mors

V tem obdobju so potekale predvsem priprave na zasedanje najvišjega organa ZVVS - glavnega zbora. To je bil čas, ko smo morali potegniti črto pod delom v lanskem letu in si zastaviti načrt dela v letu 2005. O zasedanju je napisano drugje, zato več o pripravi na zbor.

Ves postopek se je začel s popisom vsega, kar je bilo v naši lasti, nadaljevalo pa z delom inventurne komisije, ki je morala ugotoviti, ali dejansko stanje odgovarja podatkom v dokumentih, ki jih vodimo.

V tem času smo zbrali podatke o finančnem poslovanju ter naredili primerjavo z načrtovano porabo in realizacijo ter razlago. Pokazalo se je sicer neko nesorazmerje, ki pa gre predvsem na račun tega, da smo ponovno preveč verjeli obljubam o sofinanciranju določenih projektov, predvsem srečanja na Po-

kljuki, ki pa je na našo žalost ostalo tudi samo pri obljubah. Finančno poročilo so nato pregledali in ocenili v nadzornem odboru, sekretariatu ter predsedstvu. Bilo je nekaj pripomb, tudi od OZVVS, ki pa so se večinoma upoštevale še pred zasedanjem glavnega zbora.

Hkrati z izdelavo finančnega poročila za leto 2004 smo se lotili tudi načrtovanja za leto 2005 in izdelave predloga programa dela ZVVS za to leto, ki je tudi podlaga za finančni načrt. Prav tako je bil izdelan načrt dejavnosti ZVVS v letošnjem letu, svoje programe pa sta pripravili tudi obe komisiji.

Statutarna komisija je nadaljevala dejavnosti za spremembo Zakona o vojnih veteranih, ki je med prednostnimi nalogami ZVVS v letu 2005 postavljen na prvo mesto. V poglavju o upravičencih, ki naj bi bili dodatno

Med februarjskim obiskom na Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve je delegacija ZVVS dobila podporo 3pri spreminjanju zakona o vojnih veteranih. Na posnetku je minister za delo, družino in socialne zadeve mag. Janez Drobnič.

vključeni v zakon, gre predvsem za »civilni del« aktivnih udeležencev v pripravah na vojno in vojni za Slovenijo, sledi poglavje o varstvu socialno ogroženih

veteranov, pri čemer želimo, da se v takih primerih ne upošteva omejitev 50 let starosti, pa o spornem določilo, da se čas, prebit v vojni, opredeli kot posebna doba, ki samo dovoljuje predčasno upokojitve, pokojnino pa trajno zniža, in nazadnje, da bi bili vsi veteranski dodatki neobdavčljivi. (Morebitne pripombe so nam območna združenja dolžna dostaviti še do konca aprila, ko bo sledila izdelava našega dokončnega predloga.) Vsi ti postopki so res dolgotrajni, vedno znova se pojavljajo novi kandidati za pridobitev statusa, mi pa samo želimo zakon, ki bo pravičen do vseh, ki si to resnično zaslužijo.

V začetku leta je nadzorni odbor ugotovil, da je treba izvesti spremembe Statuta ZVVS. V organih ZVVS je bila ta pobuda sprejeta, izdelani so bili že nekateri predlogi, obveljalo pa je mnenje, da

Podpisani dogovori o medsebojnem sodelovanju

Načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Ladislav Lipič (desno) in predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo polkovnik Srečko Lisjak (levo) podpisujeta dogovor o sodelovanju.

Načelnik Generalštaba Slovenske vojske generalmajor Ladislav Lipič je na podlagi Direktive o sodelovanju Slovenske vojske s civilnimi organizacijami, zvezami in društvi, pomembnimi za obrambni sistem Republike Slovenije, januarja na generalštabu s predstavniki civilnih institucij podpisal dogovore o medsebojnem sodelovanju v letu 2005. Podpisal jih je s predsednikom Društva generala Maistra mag. Miranom Lovrenčičem, predsednikom Zveze veteranov vojne za Slovenijo polkovnikom Srečkom Lisjakom, predsednikom Zveze združenj borcev NOB dr. Janezom Stanovnikom in predsednikom Gasilske zveze Slovenije Ernestom Eöryjem. Dogovor o sodelovanju opredeljuje skupne dejavnosti za dosedaj skupnih ciljev, negovanje domoljubja, bojevnih tradicij ter spomina na narodnoosvobodilni boj slovenskega naroda in osamosvojitveno vojno leta 1991 ter sodelovanje pri promociji vojaškega poklica med mladimi.

Besedilo in foto: MORS

do poletja končamo najprej veteranski zakon, spremembe statuta pa začnemo po počitnicah in jih pripravimo do naslednjega zasedanja glavnega zbora. Kadrovska komisija je imela v tem času prav tako obilo dela, predvsem z obravnavanji prispelih vlog za podelitev priznanj ZVVS in dodelitev enkratne socialne pomoči. Čeprav smo menili, da so ti postopki že utečeni, še vedno prihaja do nespoštovanja rokov ali pošiljanja ne-

Francija Žnidaršiča na Ministrstvu za obrambo, februarja pa ministra Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve mag. Janeza Drobniča.

Podpis listine in obiski so še enkrat potrdili izredno sodelovanje, ki vlada med ZVVS, Ministrstvom za obrambo, Slovensko vojsko ter Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve. Vsi so pokazali izredno razumevanje do naših problemov, dobili pa smo tudi popolno podporo

O obilici dela na sedežu ZVVS na Rojčevi v Ljubljani priča tudi kup gradiva na posnetku.

popolne dokumentacije. Hočeš nočeš se tudi našega dela drži določena stopnja birokracije. Drugi pomembnejši poudarki načrta dela so v nadaljevanju zbiranja gradiva iz osamosvojitvene vojne (za knjigo, ki nastaja na Inštitutu za sodobno zgodovino), pripravi dostojno praznovanje 15. obletnice MSNZ, še več narediti pri domovinski vzgoji v osnovnih in srednjih šolah, pomagati pri promociji SV ...

Sprejet je bil tudi predlog, da spominski pohodoma generala Maistra in na Triglav dodamo še Prešernov pohod, ki ga je do sedaj samostojno organiziralo Območno združenje Radovljica - Jesenice.

Glavni zbor ZVVS je zagotovo eden od najpomembnejših dogodkov tega obdobja, izredno pomemben pa je tudi podpis Načrta o sodelovanju med ZVVS in GŠSV za leto 2005, ki sta ga januarja podpisala predsednik ZVVS Srečko Lisjak in načelnik GŠSV generalmajor Ladislav Lipič.

Januarja je delegacija ZVVS obiskala ministra za obrambo Karla Erjavca in državnega sekretarja

pri spreminjanju Zakona o vojnih veteranah.

V začetku aprila je potekalo še eno od zelo uspešnih usposabljanj naših praporščakov in njihovih namestnikov. Letos smo sočasno organizirali tudi delovno srečanje s sekretarji območnih združenj, ki so se lahko na lastne oči prepričali, kako zavzeti so praporščaki, seveda pa smo se z njimi dotaknili tudi reševanja različnih problemov, ki se pojavljajo v vsakdanjem delu zveze in območnih združenj.

Med pisanjem teh vrstic in trenutkom, ko bo glasilo prišlo v vaše roke, bo za nami tudi že 2. pohod po poti generala Maistra, letos v Ljubnem v Zgornji Savinjski dolini.

V tem času smo z vodstvom BIO TERM-a iz Male Nedelje dosegli sporazum, ki vsem našim članom in članom ob uporabi njihovih storitev daje poseben popust. Počasi se uresničujejo naše želje o posebnem VETERANSKEM KLUBU UGODNOSTI za posameznike in ne samo za organizirane skupine veteranov.

Jože Kuzman

BIO TERM

MALA NEDELJA

- 2 bazena za mirovanje
- 2 masažna bazena
- zaliv
- divja reka
- bazen za plavalce, otroke in za neplavalce

ODPRTO VSAK DAN od 9. do 20. ure

KONKURENČNE CENE!

+386(0)2 585-17-30

+386(0)2 585-17-31

Za zdravje skrbimo v BIOTERMAH se dobimo!

Veterani vojne za Slovenijo smo ena sama, lepa in velika družina

Čas neusmiljeno teče. Mineva štiri- najsto leto po vojni za suvereno Slovenijo. Postali smo starejši in imamo poleg vojne morda še kakšno drugo bridko izkušnjo. Nekaterih naših tovarišev ni več med nami. Bodisi tistih, ki jih je vzela vojna, bodisi tistih, ki so odšli in se poslovili od nas pozneje. Da so se dotaknili naših življenj, čutimo v naših srcih, njihov spomin pa živi z nami tudi v fotografijah, člankih ali z njihovimi imeni, vtisnjenimi v pomnike dogodkov, ki so jim vzeli njihova predragocena življenja. Spominjamo se jih, ko izvajamo simbolna veteranska dejanja ali v spontan pogovorih ob naših srečanjih. Včasih zbode misel »dolgoletno življenje našega je kratka« in da bo čez dvajset, trideset let naša veteranska organizacija počasi umrla. Žal nas ne bo več, vendar bo ostal spomin na srčne ljudi, borce, tovariše, narod, ki se je odločil upreti potujočemu in obstati ter preživeti na zemlji dedov in pradedov ter mu je uspelo uresničiti njihov sen o lastni samostojni državi Sloveniji. Zato smo dolžni zagotoviti ohranitev spomina in tradicij osamosvojitvene vojne, kar naj bi med drugim bila in postala naša vsakdanja pomembna naloga.

Veterani vojne za Slovenijo smo ena sama, lepa in velika družina. Ponosni smo na izpolnjeno častno poslanstvo, ki nam ga je zaupal lastni narod, ki nas je v kritičnih trenutkih tudi podprl, kot podpre mati svojega otroka. Smo prijazni in nestranski, pripravljeni v vsakem trenutku priskočiti na pomoč svojim članom ali drugim ljudem, ki so v stiski. Smo delavni in aktivni ter še vedno zaupanja vredni. To dokazujejo naše delo, naša vsebinska srečanja, delovne akcije, naši prispevki v javnih medijih, slovesnosti, komemoracije, športne igre in sodelovanje na mednarodni ravni. Vendar naše delo in naše obveze še niso

končani. Bili smo sposobni velikih dejanj in naša družba od nas še vedno veliko pričakuje, zato smo dolžni negovati lik veterana in z vzorom pokazati, da smo resnično to, za kar se predstavljamo. V okoljih, v katerih živimo, včasih kane tudi kapljica pelina. Nekateri omalovažujejo zgodovinsko dejstvo osamosvojitve oziroma vlogo teritorialcev, posebej enot, ki niso bile v neposrednem boju z enotami JLA. Vpoklicu oziroma klicu domovine smo se takrat odzvali vsi obvezniki TO z istim namenom in ciljem. Nihče ni točno vedel, kaj ga čaka. Vsi, prav vsi neposredno udeleženi smo tvegali tudi lastna življenja, na kar sta ob slovesu nakazovala tudi žalosten izraz na obrazih naših najdražjih in najbližjih ter njihov jok, ko smo se poslovili od njih. Nihče ni kriv, da se v kritičnih trenutkih ni znašel iz oči v oči s sovragom in moral uporabiti ognjena sredstva, čeprav bi verjetno vsak od nas ravnal enako ali podobno, kot so ravnali naši kolegi, ki so se znašli v bojnih situacijah. Nihče ni kriv, da je ostal živ! Lahko smo srečni, da je tako, da je žrtev manj, ker jih je bilo preveč! Morda bi bilo nekaterim, ki razmišljajo drugače, zadoščeno, če bi se uresničil obstoječ načrt JLA »BEDEM-2« (OKOP 2), ki je med drugim poleg uničenja centra za usposabljanje enot TO na Igu obsegal neutralizacijo 63. samostojne čete KS Velike Lašče, Rob in Turjak, razporejene na širšem območju Krvave Peči (Purkače-Sekirišče-Krvava Peč-Predgozd), in bi tako prišlo do dodatnih nepotrebnih žrtev vojne. Bi bila potem naša vloga oziroma današnji status veterana bolj priznan in upravičen? Včasih slišimo, kako naj bi bile druge vojne v naši zgodovini veliko bolj pomembne. Vendar vojna, ko je Slovenija postala suverena država, je enkratno in edinstveno zgodovinsko dejanje in dejstvo, ki ga v dosedanjih zgodovini slovenskega naroda ni mogoče najti. Naj ne bo nikoli pozabljeno! Zgodi se tudi, da bi nekateri radi pridobljen status veterana uporabili za promo-

cijo osebnih interesov ter se v svojo korist polastili sadov dela in pridobitev organizacije, ki so zasluga določenih zanesenjakov, kateri za razpoznavnost veteranskega združenja porabijo skoraj svoj ves prosti čas in včasih tudi del osebnega denarja. Po zaslugi aktivnih članov OZVVS ter ob podpori župana in občine Velike Lašče, ki financira adaptacijo objekta in tudi sicer finančno podpira program dela organizacije, je Dom veteranov v Krvavi Peči dobil svojo »dušo« in začel živeti. Rabil bo območni veteranski organizaciji in njenim članom kot drugi dom, z namenom obujanja spominov, druženja veteranov, hranjenja dokumentarnega gradiva, eksponatov in obeležij 63. samostojne teritorialne čete, ki je med vojno za Slovenijo tam imela svoje vodstvo in na tej lokaciji dobila svoj domicil. Obenem bo na razpolago vsem zainteresiranim in organiziranim skupinam, organizacijam in posameznikom iz občine in širše družbene skupnosti, kot je predlagano in določeno v zdaj še nenapisanem programu občine Velike Lašče. Nekateri posamezniki ali organizacije bi radi objekt nekdanje osnovne šole hoteli uporabiti za zadovoljevanje osebnih interesov in svojih koristi ali za dejavnosti, ki niso primerne in glede na njihov namen tudi niso predvidene za takšen objekt. Evidentirani in odločno preprečeni so bili tudi poizkusi rušenja vodstva in vnašanje nezaupanja v kolektiv, kar je bilo pravočasno opaženo in odločno preprečeno. Seveda podobni zlonamerni in nepotrebni nameni jemljejo vodstvu OZVVS dragocen čas, ki bi lahko bil porabljen za druge namene. Obenem pa naj bo to opozorilo tistim organizacijam ali posameznikom, ki bi hoteli manipulirati z veteransko organizacijo ali se z njo in njenimi dosežki osebno okoriščati.

Z veseljem ugotavljamo, da je bil v celoti realiziran načrt dela v letu 2004 oziroma celo presežen. Letni zbor veteranov OZVVS Velike Lašče s krajšim kulturnim programom bo v drugi polovici maja, o čemer bodo člani pravočasno obveščeni. Vse zainteresirane pozivamo, da pohitijo s prijavi na ekipno tekmovanje na veteranskih športnih igrah v Kočevju. Potrebne informacije so bile objavljene tudi v zadnji številki občinskega glasila Trobla.

Franc Dušan Hočevar

OBRETANOVO, DOM OZVVS MEŽIŠKE DOLINE, JE NA STEŽAJ ODPRLA VRATA BOJNIM TOVARIŠEM IZ SLOVENSKE ISTRE

Veteranske počitnice pod Uršljo goro

Iz Kotelj pot vijuga pod Uršljo goro, in ko se odcepi proti desni, se po kakšnih desetih minutah vožnje po dokaj dobrem kolovozu razpre pogled na sedlo, ki je na dobrih 1100 metrih nadmorske višine. Tu je Obretanovo. V drugi svetovni vojni so se nad Obretanovimi in njihovo gorsko kmetijo krvavo znesli Nemci. Požgano je pred desetletji uredila Teritorialna obramba za lastne učne potrebe, po osamosvojitveni vojni pa so veterani Mežiške doline in Koroške domačijo uredili v svoj center – prvega veteranskega v Sloveniji; odlej je minilo že dobra tri leta.

Skupina veteranov slovenske Istre se nas je skupaj z družinami na povabilo Maksimiljana Gorenška odpravila na počitnice k njim. Bili smo presenečeni, saj je dom zelo lepo urejen, obdajajo ga prostrani pokošeni travniki, pomožne zgradbe, razkošen razgled proti Črni, Prevaljam in daleč naokoli proti avstrijski Koroški, gozdovi in na levi strmini Uršlje gore. Dežurni v koči se menjajo po razporedu. Sprejel nas je Branko Božič in kmalu je bila hiša polna ne le nas, temveč tudi gostiteljic in gostiteljev mežiškega združenja. Privoščili smo si vzpon na Uršljo goro, predsednik pokrajinskega združenja za Koroško Vilijem Donau nas je odpeljal v izjemno lepo urejen muzejski del mežiškega rudnika, v katerem je tudi sam dolga leta delal, šli smo do zgodovinske Sušnikove bajte, ki je v grapi pod Obretanovim, obiskali smo prijatelja Marjana Pečnika in njegovo družino na avstrijskem Koroškem ter mu v zahvalo za izjemno gostoljubnost zapeli cel venček slovenskih ljudskih pesmi. In še posebno doživljate: veterani z Leš so nas povabili na krajevni praznik, na katerem naj bi naš veteranski kvartet zapel pri spomeniku dve pesmi. Po proslavi so nas potegnili tudi na pohod in odpeli smo dvajset, morda trideset pesmi ter ob spo-

minski plošči pri domačiji, nad katero so se Nemci med drugo vojno znesli z ognjem in smrtjo, končali z našo himno Vstajenje Primorske. Pravo doživetje za nas in domačine! Namesto ure ali dveh smo si vzeli ves dan in večer zaokrožili z leškimi veterani pri Ivanu, ko so nas pogostili in zapeli z nami. Veliko vsega se

Poslovilni posnetek na Obretanovem

je zgodilo in težko bi bilo vse zapisati. Pravo presenečenje pa smo doživeli, ko smo se nekega dne vrnili v dom in se nam je Maksimiljan Gorenšek, predsednik Območnega združenja veteranov Mežiške doline, opravičeval, da je sprejel v Dom skupino utrujenih planink in planincev, ki so se vračali z Uršlje gore. Nekaj so popili in Maks jim je razložil, da radi prepeva-

Veteranski kvintet OZVVS Slovenska Istra je ob spominskem obeležju nemškega poboja in požiga zapel dve pesmi; Vstajenje Primorske in Pesem 14. divizije.

mo; hitro je padel predlog, da moramo zapeti vsaj nekaj pesmi. Ti čudni planinci pa nič. Ker niso pritegnili z nami in so delovali kot kup nesreče (kakšni Korošci pa so!), smo se razjezili in nehali. So rekli: bomo pa mi eno! In takrat nam je postalo jasno. V goste je, tako po Maksovo, prišel Koroški oktet in zadonela je pesem, da smo poslušali z odprtimi usti. Pa da ne znajo peti!!! Ti, Maks, ti! Čudovit koncert in čudovit večer so nam pripravili.

Zanimiv je bil tudi naš Klavdij, ki je iz Istre vlekkel s seboj frajtonarico. Ravno jo je dobil in jo začel nekaj tednov pred Obretanovim mučiti, in ker je fanatično vadal, smo ga rotili, naj jo le neha »matriati«, saj je bilo njegovo igranje

pokazal Marjan Branković, znan glasbenik, harmonikar in veteran, ki se je skrival in raztegoval frajtonarico za vrati. Potegavščina je uspela, čudež pa je izpuhtel. Čudovit teden smo preživeli na Obretanovem in iz srca smo hvaležni koroškimi veterani za izjemno pozornost in prisrčnost, ki so nam ju izkazali. Ob večerih so prihajali veterani iz različnih koncev doline, tudi Lužnikova Edi in Luja, Marjanova in Maksova žena, Branko, sosedi s kmetije, ki so nas razvajali z zelenjavo ...

Pogovarjali smo se o marsičem, največ pa o dogodkih med osamosvojitveno vojno in krivici, ki se je zgodila koroškimi veterani z napačnimi razlagami dogodkov na Holmcu.

podobno vsemu razen glasbi. Grozili smo mu in obljubljali, da mu bomo razrezali meh! Ko je stopil tretji dan zjutraj skozi vrata doma na plano, se je strumno postavil, mi smo bili že vsi za veliko klopjo na travniku, raztegnil je meh in zazvene so lično izvedene slovenske viže. Čudenju ni bilo konca. Kako naenkrat po vsem škripanju takšno virtuosno igranje?! Dokler se izza njega ni

Po tednu dni smo odšli na Primorsko prepolni lepih vtisov z željo, da bi še počitnikovali pri koroških soborcih. In vrata imajo odprta za vse slovenske veterane in njihove družine. Zato vam želim, da bi si tudi vi, ki to berete, privoščili Obretanovo. Brez skrbi, če imate slučajno plitek žep.

Danijel Božič
Foto: Klavdij Bembič

KAKO SO SI KONJIŠKI TERITORIALCI »UMISLILI« NEPREBOJNE JOPIČE

»Ko ti trda prede«

Človeška želja po preživetju je neizmerno velika. Kaj vse so si izmišljevali, si izmišljujejo in si bodo izmišljevali ljudje, da bi si povečali možnost, da preživijo. Človeška inovativnost v najbolj prelomnih trenutkih ne pozna meja. Tudi v vojni za samostojno Slovenijo ni bilo nič drugače. Naši teritorialci in miličniki so si izmislili marsikaj, o čemer v mirnem času niso niti sanjali. Prav gotovo je o inovativni dejavnosti med našo vojno malo znanega. Lepo pa bi bilo, če bi o tem obstajali pisni dokumenti in fotografije ali celo morda videoposnetki.

O delčku inovativnosti med našo vojno leta 1991 pa v naslednji zgodbi.

Pomembnejša naloga, ki jo je v vojni za Slovenijo dobil moj diverzantski odred, je bila blokada glavne ceste Celje-Slovenske Konjice-Maribor. Po ukazu nadrejenega poveljstva smo morali to pomembno cesto zapreti s postavitvijo učinkovite protioklepne ovire. V soteski med Frankolovim in Stranicami smo na 30-metrski odsek ceste navozili meter in več debele skale, postavili mine in pripravili tri različne načine njihovega aktiviranja: z eksplozivno vrstico, s počasi gorečo vrstico in z električnim vžigom. Ker na eni strani ceste nekaj metrov globoko teče potok, na drugi pa je strmo kamnito pobočje, smo z izdelavo blokade zaprli ves promet in tudi oklepniki se ne bi zlahka prebili, saj smo celo območje tudi dobro zavarovali. Manjkalo nam je sicer nekaj protioklepnega orožja, saj smo bili izurjeni predvsem za izvajanje diverzantskih nalog, toda z ustreznim razporeditvijo in maksimalno izrabo terena smo dodobra nadomestili tudi to pomanjkljivost.

Ob pomanjkanju protioklepnega orožja pa so nam na kontrolnih točkah na obeh straneh blokade še bolj manjkala sredstva za osebno zaščito, saj smo imeli v vsej enoti samo en neprebojni jopič, tako opremljen pa je posebej ponoči težko ustavljati nezna- ne avtomobile. Toda tudi za to pomanjkljivost smo našli rešitev, in sicer ob pomoči pripadnika enote, takrat diverzanta, sedaj pa člana uprave podjetja Comet iz Zreč Bineta Matavža. V tem podjetju so se ob izdelovanju najrazličnejših brusov, rezalk in drugega takrat ukvarjali tudi z izdelavo zaščitnih neprebojnih keramičnih plošč za vgradnjo v blindirana vozila in zaščitne telovnike. Telovnikov sicer nismo dobili, ker jih niso imeli na zalogi, po njegovi ideji pa smo si jih naredili kar sami, samo po telefonu sem moral poklicati njegovega direktorja Braneta Pavlina za štiri plošče, za vse drugo je poskrbela Binetova skupina. Ve-

Albin Matavž v neprebojnem jopiču, ki ga je leta 1991 nosil na blokadi na cesti Celje-Maribor na Stranica.

like naprsne žepe, v katere so se vstavile plošče, jim je iz močnega blaga izdelal Franc Brglez, ki je imel v Zrečah obrt za izdelavo lahke obutve. Močne trakove za naramnice in pas so dobili v podjetju LIP v Slovenskih Konjicah, v katerem so med drugim izdelovali tudi okenske roloje, tkanina za filtre, ki jih je izdeloval Konus, pa jim je rabila kot podloga, da je bilo vse skupaj mehkejšo in ni ožulilo nikogar. V nekaj urah so v odred prinesli štiri zaščitne telovnike.

Zavest, da te lahko taka plošča pred srcem obvaruje vsaj pred pištolsko kroglo, je bila dovolj, da so fantje svoje naloge na kontrolnih točkah opravljali dobro in brez strahu. Slaba stran telovnikov je bila le v tem, da jih nismo podložili s posebno tkanino - kevlarjem, ker je nismo imeli, zato smo jih takoj po koncu največje napetosti shranili v naše priročno skladišče.

Jože Kuzman

Foto: Božidar Punčuh

Pisma vojakov iz JA

Upravni organ za obrambo Občine Trbovlje je naše fante pošiljal na služenje vojaškega roka skladno z usmeritvami RSLO in veljavnim zakonom. Zadnja napotitev je bila 14. septembra 1990, ko smo napotili na služenje vojaškega roka v JA 26 fantov. Prav ta generacija je doživela in preživela vsa zaostrovanja in vojno za samostojnost v enotah JA po vsej Jugoslaviji. Nekaterim je uspelo pobegniti iz svinčenega objema vojske, drugi niso imeli te možnosti. Oddelek je z večino vzdrževal stike, predvsem po pošti. Med drugim smo jih pred napotitvijo zaprosili, da se nam javijo, in večina je to storila, nekateri pa so nam sporočila pošiljali ob pomoči staršev. Seveda je tudi država Slovenija skrbela zanje. Tako smo 7. julija 1991 Ministrstvu za obrambo posredovali spisek vseh fantov iz občine Trbovlje, ki so bili med osamosvojitveno vojno na služenju vojaškega roka. To je bil seznam 42 fantov, vključno z vojnimi poštami, v katerih so bili. V vseh občinskih upravnih organih za obrambo smo po navodilu RSLO objavili telefonsko številko, na katero so lahko starši vprašali o svojih sinovih oziroma so lahko pridobili informacijo, ali so zajeti, so se predali ali pa so pobegnili iz JLA. Najbolj veseli pa smo bili, ko so se vsi vrnili. Kar 17 fantov je zapustilo enote JA v času osamosvojitvene vojne in se po bolj ali manj varni poti napotilo domov. Posebno so bila zanimiva pisma teh vojakov ...

Prvega je 30. junija 1991 pisal T. A., ki je služil v vojni pošti 87-51/4 na otoku Lastovo: Zdravo!

Prejmite lepe pozdrave z otoka Lastovo, kjer je čedalje bolj "zafukano", pa saj je to zdaj vsepovsod. Oprostite, ker vam nekaj časa nisem pisal, toda zelo težko si najdem malo prostega časa. Sploh ne vem več komu naj verjamem, ali onim na televiziji ali oficirjem. To pismo pišem na straži in to v rovu takoj zraven morja. Zmatran sem za znoet. Spimo oblečeni in obuti. Malo sem se tudi prehladil, saj se zbudim ves moker, potem greš ven na veter. Sedaj ko končam s stražo grem s skupino vojakov, ki so nas izbrali, da zaminiramo celo področje okoli nas (podčrtano). Res tako težko kot je sedaj še nikoli no bilo. Sploh ne vem, kaj bo z nami. Vsak trenutek samo čakam, kam nas bodo poslali. Verjetno tudi pri vas ni prav lepo, mislim, da vam je še težje kot meni. Ne skrbite zame. Jaz se bo že znašel, bilo kje. Mislim pa, da sem ga polomil, ko sem jim na obuki pokazal, kaj vse sem sposoben, saj me vsepovsod pokličejo zraven in to samo pri zelo težkih opravkih. Tu nekaj pričakujejo, saj ne bi brez veze minirali vse okoli. Pozdravite vse v Trbovljah. Lep pozdrav od A., ki upa da se

bo to sranje kmalu prenehalo, ker drugače ne vem kaj bom naredil. Verjetno vse, da pridem domov, če se bo dalo.

Drugega je 8. julija 1991 pisal J. S., ki je služil v vojni pošti 13-18/7 v Kninu:

SLOVENIJA MOJA DRŽAVA!

Benkovic, 8.7.1991

Zdravo!

Po dolgem času sem vam zopet oglašam. Kakor vidim preko TV se imate zelo "fajn" (v prenesenem pomenu) v Sloveniji! To kar prikazujejo po TV je zelo grozljivo in sem že na koncu s svojimi živci. Strah me je, da se vam ne bo kaj zgodilo, saj potem ne vem, kako se bo z menoj vse skupaj končalo? So poslali teritorialce iz Trbovelj kam? Nočem več biti tu, ampak bom poskušal preko komandirja čete, da me spusti domov. Če me ne bo, potem bomo pa videli naprej kako in kaj. Imate eno nalogo! Pojdite na TO in recite, da mi naj pošljete telegram kot da mi je umrl oči. To v tem trenutku lahko storijo, saj bi šel raje v TO kot pa bil tu kjer sem! Če so malo človeški bodo že storili to in potem seveda, če potrebujejo ljudi, ki bi jim pomagali v teh težkih trenutkih. Čakam na odgovor in upam, da so človeški in da se bodo potrudili in to stvar uredili! Če ne jim povej, da naj gredo v PM. Z menoj je zaenkrat vse OK, izgleda, da gremo tudi mi jutri na teren. Sem v enem izmed transportnih vozil, tako, da sem vsaj malo zaščiten. Tu v Hrvaškem bo huje kot v Sloveniji, saj je Tuđman bolj odločen in večji fanatik! Potrudil se bom, da se bom varoval in glavo skrival tam, kjer je manj vroče, saj ne vem zakaj bi moral umreti. Prejmite lepe pozdrave!

Sašo

Tretjega je 30. junija 1991 pisal F. M., ki je služil v vojni pošti 44-70/7 v Šibeniku:

Zdravo!

Najprej vas vse skupaj pozdravljam. Danes je tu nedelja. In veste kaj delamo. Nič. Zaprite nas imajo v četi. Nihče se ne sme sprehati po kasarni. Bojijo se, da bi kdo od nas pobegnil, zato so stražarji na vsakem koraku. Jaz bi moral biti na straži. Toda mi Slovenci smo slišali po radiju, kaj se dogaja v Sloveniji in tako smo rekli naj nas zamenjajo s straže. Še pred dvema tednoma ne vem, če bi nas hoteli zamenjati z drugimi, sedaj pa smo že v petnajstih minutah dobili druge, ki so nas zamenjali na straži. Nihče od nas noče streljati na straži na druge, ki bi hoteli pobegniti od tu. Tudi sem videl kako je v Sloveniji. Pri vas je zdaj vojna. Zame ne skrbite. Verjemite mi, da se bom znašel. Kakršna koli bo situacija, jaz bom dolgo razmišljal in našel pravilno rešitev. Zato vam pravim, da za mene se ne bati. Morda se dolgo ne bomo videli, morda dolgo ne boste dobili pisma od mene, toda ne bojte se

zame. Zagotavljam vam, da bom že našel pravilno rešitev in da mi ne bo nič. Upam le, da vam ne bo nič. Veste, vi ste v veliko večji nevarnosti kot jaz. Pri vas je zdaj vojna. Ne hodite nikamor iz Trbovelj. Imam vtis, da bo v trgovinah kmalu začelo zmanjkovati nekaterih stvari, zato kupite zalogo mila, praškov, moke, sladkorja, soli in podobnih stvari za eno leto. To so take stvari, ki se ne pokvari in torej ne boste na izgubi, če jih kupite. Glejte, da imate takšne stvari v zalogi za eno leto naprej, vedno. Dobro bi bilo morda tudi, če nekatere stvari v kleti malo skrijete. Stvari se splača kupiti tudi za naprej tudi zato, ker bodo sedaj cene zelo narasle in bo nastalo veliko pomanjkanje,

ker je Slovenija izolirana. Kupite tudi olje, margarino. Srečo imate, ker marsikaj zraste tudi doma. Toda vseeno mi ne pozabite napraviti zaloge nekaterih stvari. Po televiziji sem videl, da so bombardirali letališče v Ljubljani, Mariboru ter mejne prehode. Veliko poslušam tu radio in kadar imam priložnost gledam televizijo. Vidim, da so vse poti za Slovenijo blokirane in da se v Slovenijo zdaj zares težko pride. Pazite na sebe. Morda nas pustijo domov, ker so Slovenci ujeli okoli 500 vojakov in jih ne spustijo, dokler od tu ne spustijo nas. Slikal sem se in v naslednjem pismu vam pošljem sliko. Ne skrbite zame. Lepo vas pozdravlja, M.

Pripravil J. Č.

Iz dopisniške beležke

Novi sekretar OZVVS slovenska Istra

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo slovenska Istra je na zboru 11. februarja za novega sekretarja izvolilo Tonija Umka, upokojenega kriminalista koprške policijske uprave. V preteklih letih je sodeloval v veteranskem kvintetu, pri izvedbi pohodov veteranov Ankarán-Triglav, bil sekretar mednarodnega tekmovanja v vojaških veščinah, organiziral in soorganiziral pohode in prireditve ... Nasledil je Vekoslava Požeja, ki je bil sekretar sedem let in se je izkazal z izjemno vestnostjo, natančnostjo, odgovornostjo in delavnostjo. Žal so ga začeli pred dobrim letom pestiti hudi zdravstveni problemi, tako da se morali prisluhniti njegovi želji po razrešitvi. Ostal pa je v predsedstvu.

Članom OZ VVS slovenska Istra sporočamo, da bo Toni na sedežu združenja v Kopru na Vojkovem nabrežju 29/a vsak torek od 9. do 12. ure in petek od 15. do 18. ure. Telefonska številka združenja pa je 627 32 11.

D. B.

Pohod v spomin na konec vojne

Devetega novembra 1918 se je končala prva svetovna vojna. Na različnih bojiščih po Evropi, predvsem pa na območju soške fronte, je padlo in umrlo tudi na tisoče Slovencev. V spomin na to strašno vojno viхро svetovnih razsežnosti so pred štirimi leti pripravili prvi žilski pohod, za katerega danes lahko rečemo, da je tradicionalen.

Vsako leto se na pohodu h Krnskim jezerom zbere več pohodnikov in tako se jih je na četrto pot na Krn podalo že skoraj 500. Med udeleženci je bilo največ planincev, med njimi pa so bili tudi trije župani. To so bili veteran, ki je tudi pobudnik in organizator te akcije, radovljiški župan Janjo Stussek, poslanec in bivši župan Danijel Krivec ter predsednik Planinske zveze Slovenije in veteran iz osamosvajanja Slovenije iz leta 1991 ter župan Preddvorja Franc Elkar.

Ta spominska prireditev je pritegnila tudi pozornost v tujini. Četrtega pohoda se je skupaj udeležilo dvesto velepustanikov in vojaških atašejev, ki so akreditirani v Sloveniji.

Slavnostni govornik je bil Ervan Foure, predsednik delegacije Evropske unije v naši državi.

Info občine Preddvor

Aktivno dravograjsko veteransko združenje

Člani OZ ZVVS Dravograd, v katerem je včlanjenih 133 veteranov, so na letnem zboru, ki je bil konec februarja, ocenili svoje delo in sprejeli program dela za leto 2005.

Iz poročila predsednika Hermana Jeseničnika je razvidno, da so bili lani zelo aktivni. Udeležili so se prireditve, ki jih je organizirala zveza (Geos, Divača, dan SV ...), in prireditev, ki jih je organizirala občina Dravograd. Organizirali so strokovni izlet na Dunaj in se udeležili vrste športnih tekmovanj v domačih krajih. Posebej naj omenimo udeležbo na lanskem spominskem pohodu na Košenjak.

Ob koncu leta so na družabnem srečanju, ki je bilo 21. decembra v Trbonjah, sprejeli tudi nove člane in podelili vojaško opremo.

Viljem Donau

Milan Franetič

(1957-2004)

V zadnjih decembrskih dneh nas je nepričakovano in mnogo prezgodaj zapustil član našega združenja in Združenja Sever Milan Franetič. V vojni za Slovenijo 1991 je sodeloval kot delavec - voznik v Cestnem podjetju Koper, enoti Senožeče, ki je aktivno postavljalo kamionske blokade in vsestransko ovirala prodor tankov na zahodno mejo. Od Milana smo se poslovili na novega leta dan. Kot dober prijatelj, sodelavec in veteran nam bo ostal v lepem spominu.

OZVVS Krasa in Brkinov Sežana

Darko Bogataj

(1952-2005)

Mnogo prezgodaj smo se morali posloviti od našega člana Darka Bogataja iz Idrije. V osamosvojitveni vojni za Slovenijo je sodeloval kot oborožen pripadnik Narodne zaščite pri varovanju pomembnih objektov v Krajevni skupnosti Idrija.

Služboval je v Kolektorju v Idriji. V prostem času je bil aktiven prostovoljec, predvsem pa zagnan in prizadeven član zelene bratovščine.

Ohranili ga bomo v trajnem in lepem spominu!

OZ VVS Idrija Cerkno

Albin Mrak

(1950-2005)

Težka in neizprosna bolezen je ustavila plemenito srce našemu članu in prijatelju Albinu Mraku.

V Teritorialni obrambi je bil sprva razporejen v Žirovniško četo, leta 1991 pa je poveljeval inženirski četi 22. brigade TO, s katero je aktivno sodeloval pri zavzetju obmejnih stražnic na jeseniškem območju. Njegovo poznavanje soborcev, preudarnost in prijetno komuniciranje so dali njegovemu uspešnemu poveljevanju in vodenju enote poseben pomen.

V našem območnem združenju je deloval vse od ustanovitve. Bil je praporščak in član Nadzornega odbora območnega združenja. Oktobra lani, ko smo v območnem združenju začeli ustanavljati občinske odbore, je bil izvoljen za predsednika občinskega odbora v Žirovnici.

Albin je bil delaven, odgovoren in tovariški povsod, kjer je deloval, bil nam je iskren prijatelj, soborec in izreden tovariš in takšnega ga bomo ohranili v našem spominu!

OZVVS Radovljica - Jesenice

Davorin Juretič

(1937-2004)

Po hudi zahrbtni bolezni nas je zapustil naš veteran, član OZVVS Nova Gorica, Davorin Juretič iz Grgarja.

Davorin je bil med nami zelo priljubljen. Vedno in povsod je bil pripravljen pomagati prijateljem in drugim. Med vojno za Slovenijo leta 1991 je sodeloval v obrambnih nalogah v svojem okolju.

Davorina bomo ohranili v najlepšem spominu!

Od njega smo se poslovili 15. 12. 2004 na grgarskem pokopališču.

Za vse najlepša ti hvala!

OZVVS NOVA GORICA

Sekcija Trnovsko - Banjška planota

Janez Fink-Sina

(1955-2005)

Nenadejano in mnogo prezgodaj je naše vrste zapustil član predsedstva OZVVS Slovenske Konjice, pripadnik Manevske strukture narodne zaščite in dolgoleten teritorialni Janez Fink-Sina. Kot velik domoljub je z veliko požrtvovalnostjo sodeloval v pripravah na osamosvojitveno vojno pri prevozu orožja na tajne lokacije. Na svojem domu je tudi daljši čas hranil večjo količino streliva in oborožitve takratnega OŠTO Slovenske Konjice, ki ga JLA zaradi pogumnih in odločnih starešin TO, kakršen je bil Sina, ni uspelo odvzeti. V osamosvojitveni vojni je bil pripadnik zaščitnega voda.

Za svoj prispevek in odgovorno delo pri osamosvojitvi Slovenije je prejel znak MSNZ 1990 in priznanje »Slovenska družina«. Za dolgoletno aktivno delo v organih ZVVS je bil odlikovan z bronasto plaketo OZVVS Slovenske Konjice.

Sina je bil v najtežjih trenutkih upornik z razlogom in naš iskren, zanesljiv prijatelj tudi pozneje, zato se ga bomo veterani trajno spominjali.

OZVVS Slovenske Konjice

Janko Kralj

(1929-2005)

Kratka in huda bolezen je pretrgala pesem in življenje članu našega Veteranskega pevskega zbora Janku Kralju.

V Teritorialni obrambi je deloval vse od njene ustanovitve. Kot izkušen častnik je imel v njej vrsto odgovornih nalog. V osamosvojitveni vojni pa je deloval v enoti Civilne zaščite.

Njegova ljubezen do petja in spoštovanje slovenstva sta ga pripeljala v naš pevski zbor. Bil je njegov član vse od ustanovitve. Njegova dobra volja je popestrila razpoloženje v našem zboru, pa ne samo v zboru. Pri našal je dobro voljo tudi med planince, ribiče, člane turističnega društva, upokojence in njegove sokrajane.

Janko je bil prijeten prijatelj in sodelavec, vedno pripravljen pomagati, in če je bila priložnost, je tudi kakšno »ušpil«. Zato ga bomo njegovi prijatelji in tovariši zelo pogrešali in ohranili v spominu takšnega, kot je bil.

Člani Veteranskega pevskega zbora
OZVVS Radovljica - Jesenic

Mihael Kapun - Mihec

(1950-2005)

Nepričakovano nas je zapustil soborec, kolega in član našega združenja Kapun Mihael - Mihec.

Po odsluženem vojaškem roku je bil kot usposobljen vezist radiotelegrafist s činom rezervnega vodnika razporejen v vod za upravne zveze občine Ljutomer na dolžnost pomočnika komandirja 2. oddelka za radijske zveze ter je uspešno sodeloval na vseh usposabljanjih in vajah. Posebej prizadeven je bil v letu pred osamosvojitveno vojno, ko je brez godrnjanja in z veliko volje opravil številna dežurstva v občinskem centru za obveščanje ter na vojni dolžnosti med agresijo. Za sodelovanje je prejel priznanje »Zmagali smo«. Bil je dober vojak in tovariš.

Ohranili te bomo v lepem spominu.

OZVVS Ljutomer

Emil Ujčič

(1941-2005)

Po težki in dolgotrajni bolezni smo se na pokopališču v Ilirski Bistrici s težkim srcem poslovili od našega člana, prijatelja in veterana Emila.

V najpomembnejših trenutkih za mlado in nastajajočo državo Slovenijo se je brez razmišljanja odzval klicu domovine in s predanostjo ter z odgovornostjo opravil obrambne naloge prav na začetku vojne za osamosvojitve. Skromen kot je bil, ljubeč mož in oče je v zadnjih trenutkih življenja najbližjim izrazil željo, naj ga na zadnjo pot pospremimo tudi njegovi bojni tovariši in prijatelji veterani. S ponosom smo se odzvali njegovi želji ter mu z besedo in veteranskim pozdravom zaželeli miren počitek v domači zemlji, ki jo je tako ljubil. Družina Emila Ujčiča naj bo ponosna na moža in očeta, ki je leta 1991 opravil domovinsko dolžnost pošteno in predano.

Veterani in člani OZVVS ti, Emil, izrekamo zahvalo, spoštovanje in slavo.

OZVVS Postojna

Franc Abram

(1935-2005)

Aprila nas je po težki bolezni zapustil naš Franc Abram iz Kladja nad Blanco, član Združenja veteranov vojne za Slovenijo.

Več kot 15 let, tudi v obdobju priprav na osamosvojitveno vojno, je poštvalno opravljal naloge Narodne zaščite na sedežu Krajevne skupnosti Blanca. Podeljena mu je bila spominska medalja udeležencev vojne za samostojno Slovenijo 1991. Bil je pobudnik in sodelavec pri zgraditvi vodovoda v vasi Kladje in bil dolgoleten skrbnik tega vodovoda. Prizadeval si je za splošno dobro vasi Kladje in KS Blanca, saj je bil dolgoleten, zelo aktiven član njenega sveta.

Z njegovo smrtjo smo izgubili poštenega, odločnega in predanega moža in soborca.

OZVVS Sevnica

Jože Modic

(1942-2005)

Januarja 2005 nas je mnogo prezgodaj, po težki bolezni zapustil naš veteran in član OZVVS Notranjske Jože Modic iz Velikih Blokov. V vojni za Slovenijo je sodeloval kot pripadnik Narodne zaščite pri varovanju vojašnice na Velikih Blokah. Spominjali se ga bomo kot poštenjaka, veterana, gasilca, lovca in dobrega prijatelja, v kraju delovnega na več področjih.

OZVVS Notranjske

Tomislav Ličen

(1947-2004)

Nenadoma nas je mnogo prezgodaj zapustil zvest član Tomislav Ličen. Bil je skromen, vendar predan član združenja. Vsako nalogo je opravil odgovorno na njemu lasten način.

Med osamosvojitveno vojno je bil pripadnik brigade MORIS ter je vestno in predano služil enoti. Za sodelovanje v vojni je prejel bronasto medaljo generala Maistra z meči. Kočevski veterani bomo soborca Tomislava ohranili v lepem in trajnem spominu.

OZVVS Kočevje

Anton Kobetič

(1960-2005)

Nenadoma, nepričakovano, zlasti pa mnogo prezgodaj je naše vrste zapustil veteran Anton Kobetič. Aktivno se je kot teritorialec vključil v osamosvojitveno vojno. V OZVVS Bela krajina je bil dejaven član. Veliko je pripomogel k uresničevanju naših načrtov in uveljavljanju združenja.

Veterani smo ga pospremili na njegovi zadnji poti. Tolaži nas le to, da smo imeli aktivnega člana, vedno pripravljenega za sodelovanje. Takega bomo tudi ohranili v trajnem spominu.

OZVVS Bela krajina

Jože Žugelj

(1948-2005)

Kruta usoda je povzročila, da nas je tragično zapustil naš veteran Jože Žugelj. V osamosvojitveni vojni je sodeloval kot teritorialec pod poveljstvom 23. Obmošnega črnogorčana. Svojo nalogo je izpolnil vestno in odgovorno. Vse do prezgodnje smrti je bil aktiven na vseh področjih dela in življenja. Veterani smo ga s praporom pospremili k zadnjemu počitku. Ohranili ga bomo v lepem spominu.

OZVVS Bela krajina

Slovenska roža

Domovina, ti si kakor roža,
cvetoča, ko te ljudstvo boža,
bodeča, ko te kdo ogroža,
krhka si pa le kot roža.

Duh cvetoče rože je zavel,
ker narodnjak je v boj odšel,
domovini zvest vojak,
slovenstvu predan svobodnjak.

Edini tvoj bili smo cvet,
ko treba je bilo umret.
Nismo bali se števila,
ker nam narod dal je krila.

Vsak tvoj trn, slovenska roža,
je spomin na junaka moža,
ki je lastno kri prelil,
ti življenje podaril.

Zdaj svobodna slovenska roža
ne pozabi junaka moža.
Ohrani ti njegov spomin,
da ponosen bo slovenski sin.

Slovenska roža v liste odeta,
v življenju s trnjem vpeta,
v soncu polnega razcveta
srečno prihodnost si obeta.

Srečko Lisjak

Slovenski vojak

Iz pradavnine si vstal
skrit slovenski vojak,
vzdignil si se iz globočin
in temin zemlje na zemljo.

Razkril si svojo skrivnost,
obsijala te je luč svetlobe,
luč dneva in sonca,
razkril si vse svoje veličanstvo.

Pokazal si se v vsej svoji lepoti,
moči, skrivnostnosti, epikalnosti
minulih, preživetih dni in noči,
skrit si letel skozi čas, skozi epohe zgodovine.

Videlo te je oko tvojih sinov,
več tisoč let po tvojem rojstvu,
da bi jim pokazal pot,
moč zgodovine preživetih dni.

Bojeval si se za preteklost in sedanjost,
krvavel za bodočnost naših sinov,
ko brizgala je črna, vroča, dišeča kri iz tvojih presekanih žil,
da bi potem čakal in se pripravil na nove boje.

Zagnal se je ponovno časovni stroj, zavrtelo kolesje zgodovine,
letel si skozi čas, skozi vesolje zvezd,
ujet v primež zgodovine
si se osvobodil temačnih spon.

Se dvignil na prostost, svobodo,
zavrtel se je film nazajskosti za prihodnost,
videl si moč kamna, ognja, železa in jekla,
mečev, koptj, helebarđ in tetiv, pušk in topov.
Vstal si zavarovan z oklepom, s ščitom in čelado,
potoval skozi čas, skozi vrtince teme,
dvignil si se iz brezna pozabe na svetlobo, do sonca,

razkril si svoje obličje, da bi te videlo oko tvojega sina.

Dal si nam čast, ponos, svobodo,
okus po slani krvi je odšel,
grenkoba je izginila iz naših ust,
sladkost življenja se nam je porajala v duši.

Ko razkril si nam svojo skrivnost,
ko vrnil si nam izgubljeno slavo,
ko dal si nam moč, zaupanje
in krščansko vero.

Ko hodil si skozi puščave, gozdove in čez gore,
skozi prah in pepel, prečkal potoke, reke in prekope,
skozi sneg in meteže vojn,
naučil si nas življenja.

Ko jahal si na toplem, prepotenem konju skozi mraz in vohal njegove vonjave,
puhtela v oblakih je vroča sapa iz tvojih ust, ko sekal si z buzdovanom in s sekiro,
ko se je iz razsekanega mesa sovragev
v mrazu kadil dim ohlajajoče toplote in usihajočega življenja.

Dal si nam razum nad vsemi razumi,
vcepil si nam krščansko vero, radost in modrost,
podal si nam roko, da ustanemo iz teme,
razkril si nam skrivnost nad vsemi skrivnostmi.

Pokopani smo bili s teboj, slovenski vojak,
dvignili smo se na prostost,
da skupaj pijemo iz izvira dobrote in ljubezni,
da se dodobra napojimo in potešimo žgočo žejo.

Da skupaj zajamemo čiste, mrzle, osvežujoče studenčnice Resnice,
da si pridobimo moč nad vsemi močmi,
zmago nad vsemi zmagami,
zakon nad vsemi zakoni.

Ludvik Klačar

ODDELEK ZA PRIDOBIVANJE KADRA

ODDELEK ZA PRIDOBIVANJE KADRA ali OPK je bil ustanovljen leta 2003 kot prištabna enota GŠSV. Oddelek, ki ga vodi polkovnik Jože Majcenovič, opravlja naslednje naloge: pridobivanje ustreznega kadra, selekcijo in zaposlitev ter odhod kadra iz Slovenske vojske (SV). Pri izvajanju se opira na lastno znanje in izkušnje podobnih organizacij v tujih vojskah. V promocijskih dejavnostih sodelujemo z enotami SV, ki nam dajejo potrebno podporo v ljudeh, opremi, tehniki in oborožitvi. Prav sodelovanje z enotami SV je za opravljanje naše dejavnosti ključnega pomena, saj tako zagotavljamo aktualnost in zanimivost predstavitev.

Oddelek za pridobivanje kadra je sestavljen iz vodstva in štirih odsekov:

• **Odsek za operativne zadeve in pridobivanje** ima osem skupin za pridobivanje kadra (SPK), ki so nastanjene v vojašnicah in pokrivajo celotno območje RS:

- Skupina za pridobivanje kadra Murska Sobota,
- Skupina za pridobivanje kadra Maribor,
- Skupina za pridobivanje kadra Celje,
- Skupina za pridobivanje kadra Ljubljana,
- Skupina za pridobivanje kadra Novo mesto,
- Skupina za pridobivanje kadra Kranj,
- Skupina za pridobivanje kadra Postojna,
- Skupina za pridobivanje kadra Nova Gorica.

Odsek skrbi za promocijo in pridobivanje stalne sestave, prostovoljnega služenja in pogodbene rezervne sestave Slovenske vojske ter operativno delovanje OPK.

• **Odsek za zaposlovanje**

Izvaja vse potrebno za sklenitev pogodb o zaposlitvi in drugih kadrovskih zadev.

• **Odsek za selekcijo**

Njegova temeljna dejavnost je izvajanje selekcijskih postopkov glede ustreznosti kandidatov za vojaško službo.

• **Odsek za pripravo kadra za odhod iz službe**

Ureja vse dejavnosti v zvezi s prenehanjem delovnega razmerja in podaljševanjem pogodb.

Pripadniki OPK sodelujemo na različnih prireditvah, na katerih skupine za pridobivanje kadra ob pomoči enot SV izvajajo promocijo zaposlovanja, pogodbenega služenja v rezervni sestavi in prostovoljnega služenja v SV. Prav neposredna promocijska dejavnost pripadnikov OPK v civilnem

Organiziramo različna tematska usposabljanja in sodelujemo na njih ter tako dopolnjujemo znanje. Sodelovanje z enotami Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje je postala stalnica, lani pa smo ga še izboljšali s skrbjo za ljudi, ki bodo zapustili SV. Opazno je, da nam je v javnosti uspelo zagotoviti prepoznavnost poklica vojak. Sodelovanje z vrtci, osnovnimi in srednjimi šolami ter drugimi sorodnimi organizacijami (policija, taborniki, skavti, veterani ...) je izredno dobro.

**VOJAKA SLOVENSKE VOJSKE
ODLIKUJEJO:**

1. PREDANOST

**DOKAZUJE SVOJO PRIPADNOST DOMOVINI,
SLOVENSKE VOJSKE, ENOTI IN SOVOJAKOM.**

2. SPOŠTOVANJE

**JE POŠTEN, IMA POZITIVEN ODNOS DO DRUGIH,
SPOŠTUJE IN PRIZNAVA MORALNE VREDNOTE.**

3. CELOVITOST

**JE URAVNOTEŽEN ČLOVEK, KI SPOŠTUJE PRAVILA IN
SE RAVNA PO NJIH TER DOSTOJANSTVENO
SPREJEMA DOBRO IN SLABO.**

4. POGUM

**JE KLJUB TEŽAVAM IN NEVARNOSTIM PRIPRAVLJEN
IZPOLNJEVATI NALOGE IN SE Z NJIMI SPOPRIJETI.**

5. ČAST

**JE VREDEN ZAUPANJA, DOSTOJANSTVEN IN
PONOSEN VOJAK.**

6. MOČ VOLJE

**NALOGE, PRED KATERE JE POSTAVLJEN, REŠUJE Z
ZNANJEM, POGUMOM IN VOLJO.**

7. DOLŽNOST

**PO NAJBOLJŠIH MOČEH IZPOLNJUJE SVOJO
DOLŽNOST.**

8. UREJENOST

JE UREJEN IN SE VZORNO VEDE.

okolju je izredno pomembna za zagotovitev zadostnega števila ustreznih kandidatov za vse tri strukture in javnega mnenja o SV. Tako smo leta 2004 izvedli ali sodelovali na 142 predstavitev s skoraj 600.000 obiskovalci. Obiskali smo 270 osnovnih in srednjih šol po celotni Sloveniji, kjer smo mladim predstavili naloge in dejavnost SV ter možnosti za zaposlitev ali prostovoljno služenje – usposabljanje v SV. Lani smo zaposlili 816 kandidatov in enako število želimo doseči tudi letos.

080 13 22

Kako postanem

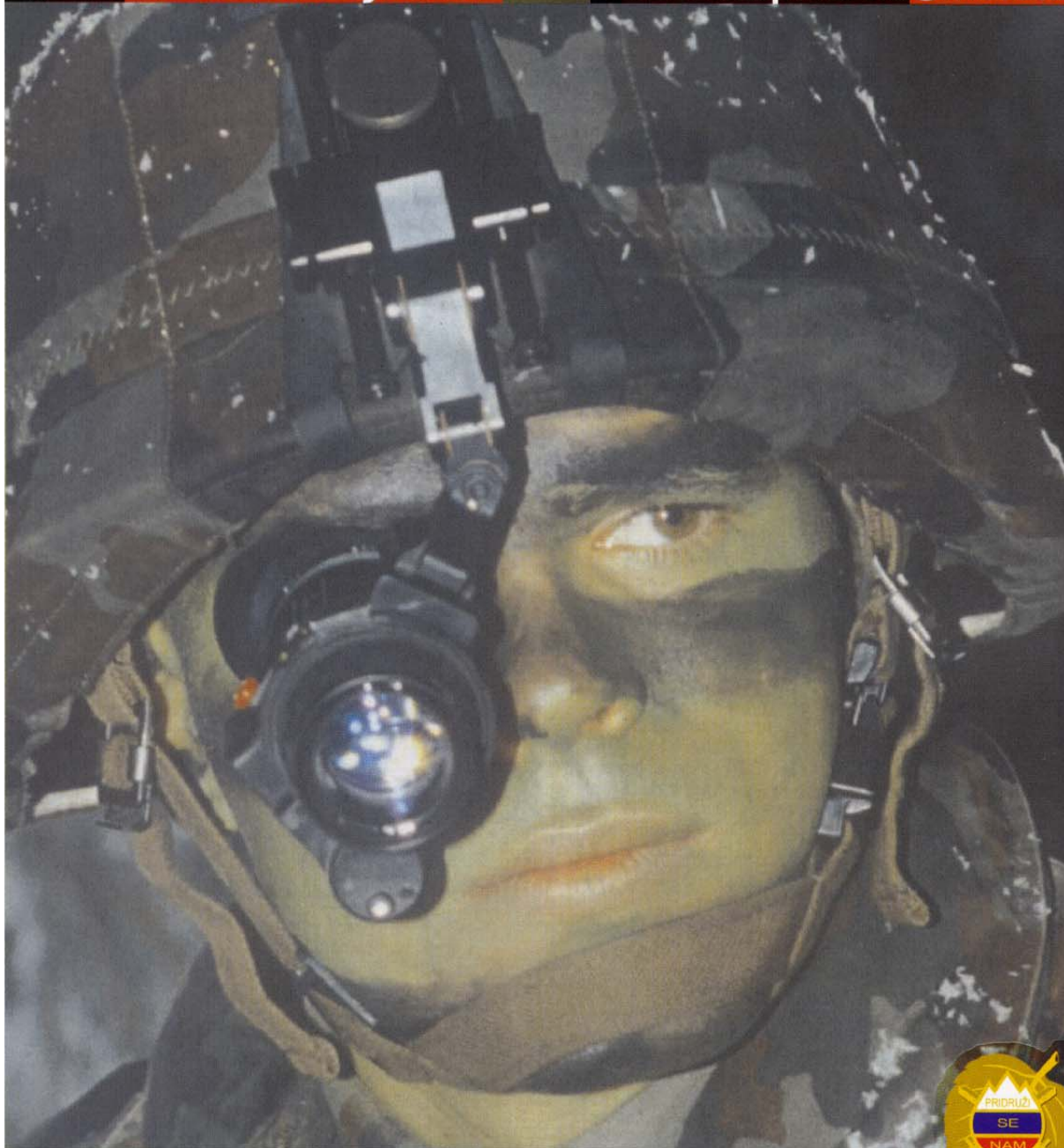
... **POKLICNI VOJAK**

... **POGODBENI REZERVIST**

... **VOJAK PROSTOVOLJEC**

www.slovenskavojska.si

naborna.pisarna@mors.si

Slovenska vojska

V SLUŽBI DOMOVINE

Dnevno dobivamo različna vprašanja na elektronski naslov naborna.pisarna@mors.si in odgovarjamo nanja. Tako je bilo lani 2639 vprašanj za vse tri kategorije pridobivanja, kar je povprečno 7 vprašanj na dan vključno z nedelavnimi dnevi in prazniki.

Na brezplačni telefonski številki smo zaznali 1600 klicev v zvezi z zaposlitvijo, 628 klicev za pogodbeno opravljanje vojaške

službe in 347 klicev za prostovoljno služenje vojaškega roka. Po naših podatkih se število klicev na brezplačno telefonsko številko nekoliko zmanjšuje zaradi uporabe in pridobivanja informacij na internetu (www.slovenskavojska.si).

Kljub temu pa je brezplačna številka izredno pomembna zaradi dajanja neposrednih dodatnih informacij.

V OPK smo sami oblikovali in izdelali nujno potrebno oglaševalsko in propagandno gradivo, izvajali nastope v javnosti in sprotne analizirali ter prilagajali pristope k ciljnim skupinam. Cilj načrta popolnitve SV smo dosegli predvsem na podlagi neposrednih dejavnosti pripadnikov OPK. Zavedamo pa se, da dejavnosti promocije ne

smejo obstati. Trudimo se, da jih dopolnujemo z bolj privlačnimi akcijami, kot so uvajanje nove multimedijske tehnologije, mobilnost na terenu, trendovsko promocijsko gradivo ...

**Major
Ernest Anželj**

INFORMACIJE:

080 - 13 22

www.slovenskavojska.si
naborna.pisarna@mors.si

POSTANI

**POKLICNI VOJAK
SLOVENSKE VOJSKE**

PRIDRUŽI SE NAM

SLOVENSKA VOJSKA

Kdaj pravi slovenski vojaški muzej?

Polkovnik Jožo Majcenovič je v spomin na obisk zaposlenih v Oddelku za pridobivanje kadra v Muzeju novejši zgodovine Vanja Martinčič izročil priznanje telesa, ki ga vodi.

Major Miran Loparec

Praporščak Tomaž Lavtižar

Pripadniki Oddelka za pridobivanje kadra GŠSV so 29. marca v počastitev 131. obletnice rojstva generala Rudolfa Maistra in 1. obletnice vstopa Slovenije v zvezo Nato obiskali in si ogledali stalno zbirko Muzeja novejši zgodovine Slovenije. Obiskovalce je sprejel predstavnik muzeja Vanja Martinčič in jim predstavil muzejske predmete. Največjo pozornost je namenil generalu Maistru in njegovim borbem za severno mejo, ki so z orožjem v rokah ohranili dobršen del Slovenije. Vprašal se je tudi, kje bi bila danes slovenska severna meja brez zavednih slovenskih prostovoljcev, ki jih je vodil general Maister.

Sicer pa je Oddelek za pridobivanje kadra prištabna enota, v kateri so štirje odseki: za operativne zadeve in promocijo, selekcijo, zaposlovanje ter pripravo kadra za odhode. Oddelek kljub številnim osnovnim delovnim obveznostim namenja del pozornosti dopolnilnemu vojaškemu usposabljanju. Njegov sestavni del so redni pohodi stalne sestave po znamenitih krajih Slovenije, ki premorejo bogato kulturnozgodovinsko dediščino. S takšnimi obiski se ohranja in krepi vojaški spomin njegovih pripadnikov. V zadnjih treh letih so pripadniki obiskali Zavrh (Maistrovo vilo), Ptuj in okolico (Pokrajinski muzej Ptuj), Pokljuko (Triglavski narodni park), Skofjo Loko – Črni vrh (Rupnikova linija), celotno slovensko obalo, Vipavo (Vojaški muzej), Brežice z okolico (Pokrajinski muzej Brežice) ... Pripadniki oddelka so tudi redni obiskovalci občasnih tematskih razstav v prostorih MORS, ki jih je v preteklosti organiziral Center za zgodovinsko dejavnost, sedaj Vojaški muzej Slovenske vojske. Slednji je postal osrednja ustanova za ohranjanje vojaške zgodovine. Tako posamezniki kot oddelki so mu podarili že marsikateri muzejski eksponat. Pripadniki oddelka pričakujejo, da bo muzej kmalu dobil prepotrebno dovolj veliko lokacijo za celovito predstavitev vseh obdobj slovenske vojaške zgodovine v Vojašnici generala Maistra.

Obisk Muzeja novejši zgodovine Slovenije je nadaljevanje ohranjanja vojaškega spomina pripadnikov. Prvi konkretniji kontakti med oddelkom in muzejem so bili postavljeni februarja s podaritvijo nekaj nekdanjih službenih uniform. Do tega je prišlo v tihi želji, da bi bila stalna zbirka ljubljanskega muzeja bogatejša za predmete iz najnovejši zgodovine.

Major Miran Loparec: »Moja vojaška pot se je začela leta 1978 v Zaščitni brigadi TO v Kočevski Reki, kjer sem bil na delovnem mestu referenta tehnične službe in pozneje pomočnika za organizacijo in mobilizacijo. Na kadrovske področje sem nadaljeval v brigadi MORIS oziroma 1. brigadi. Krajše obdobje sem opravljal naloge kot načelnik G 1 v Vojaški zdravstveni službi. Sedaj delam v OPK kot vodja ljubljanske skupine odseka za pridobivanje kadra.

Vojska je posebne vrste institucija in se ne more primerjati z drugimi organizacijami in podjetji. Za njeno normalno delovanje morajo njeni pripadniki imeti izoblikovano zavest lojalnosti oziroma pripadnosti državi. Torej, ko je naš pripadnik SV zaposlen in dobiva za svoje delo osebni dohodek za osebno preživetje oziroma preživetje najbližjih, mora občutiti tudi neko pripadnost vojski in državi. Iz tega črpa moč za samoiniciativnost in požrtvovalnost pri delu. Če posamezniku ta pri-manjkuje oziroma je nima, mu je težko, saj mu lahko prej ali slej ostane edini motiv za delo zgolj osebni dohodek. Ko se kot veteran zazrem v preteklost, se spominjam, da je bilo za postavljanje temeljev slovenske vojske in s tem narodne države v letih 1990-91 za nas pripadnike MSNZ oziroma pozneje

udeležence osamosvojitvene vojne največja motivacija za delo prav domoljubnost. Mnoge dejavnosti v obdobju MSNZ so potekale po rednem delovnem času - popoldne in ponoči.

V času mojega službovanja kadrovika sem (upoštevajoč standardne kadrovske postopke) vsakemu kandidatu predstavil, kako pomembno je, da ima izoblikovan pravi odnos pripadnosti državi, da je na prvem mestu služenje interesom države in da se šele potem rešujejo druge potrebe. V sedanjih časih miru je med mladimi manj takšnega odnosa do države.

Mogoče nosimo del krivde sami, ker premalo poudarjamo lojalnost interesom države, po drugi strani pa so mladi ljudje premalo seznanjeni prek obstoječega izobraževalnega sistema s slovensko vojaško zgodovino, od časov Karantanije, generala Maistra, NOV, obdobja MSNZ do osamosvojitvene vojne. Ne zdi se mi prav, da osamosvojitveno vojno označujejo le kot obdobje samih spopadov. Pripadniki MSNZ in veterani smo bili pod orožjem in smo delovali od leta 1990 do odhoda JLA iz Slovenije.

Mislím, da je ena od glavnih nalog nas veteranov, da še naprej govorimo o preteklosti ter da želimo, da se mladim generacijam v popolnosti predstavi zgodovina naroda. Že leta in leta se zamuja z dokončno postavitvijo vojaškega muzeja na primerno veliko lokacijo. V kontaktih s pripadniki vojaškega muzeja sem opazil veliko prizadevnost, ki se je izražala ob uspešnih postavitvah razstav doma in v tujini, vendar tega ne more zamenjati prvovrsten in edinstveni muzej slovenske vojaške zgodovine.

Praporščak Tomaž Lavtižar: »V osamosvojitveni vojni v Sloveniji sem sodeloval pri bojnih delovanjih na obrambnih položajih okoli Brnika. Vzpostavljali smo zveze med enotami. Življenjska pot me je po vojni peljala skozi 18. bataljon RKBO. Po enajstih letih sem nato odšel v Oddelek za pridobivanje kadra, točneje v odsek za selekcijo.

Kot veteran in pripadnik oddelka ocenjujem obisk muzeja novejši zgodovine Slovenije kot pozitivno izkušnjo. Predstavitev muzejske stalne zbirke je bila zanimiva, saj je bilo mogoče videti in izvedeti marsikaj novega. Po mojem mnenju je bilo sorazmerno veliko povedano o prvi in drugi svetovni vojni, malo manj pa o osamosvojitveni vojni. Kot pripadnik ZVS Gorenjske lahko rečem, da se gorenjski veterani večkrat na različne načine spominimo obdobja generala Maistra in bojev za severno mejo. Med najbolj aktivnimi dejavnostmi, povezanimi z Maistrom, sta v zadnjem času pohoda, imenovana Pohod po poteh generala Maistra; prvega so pripravili veterani iz Štajerske na območju Lenarta, drugi pa bo 23. aprila na relaciji Savinjska dolina-Ljubno. V družbenem življenju mislim, da se premalo govori o tem obdobju ter organizira premalo prireditvev in pomenjenj tega pomembnega obdobja.«

Samoel Lajevec

Na letnem zboru so ruški veterani podelili tudi priznanja za opravljeno delo in sodelovanje z njihovim združenjem.

Letni zbor ruških veteranov

V petek, 11. marca, so se člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Ruše zbrali na rednem letnem zboru, tokrat v jedilnici osnovne šole v Selnici ob Dravi. Za združenje, ki šteje več kot 400 članov iz občin Ruše, Lovrenc in Selnica ob Dravi, je bila udeležba kar zadovoljiva. Zbor je po krajšem kulturnem programu, ki so ga izvedli člani KUD Gradišče na Kozjaku in Društva upokojencev Selnica, začel redno delo. Odprl ga je predsednik OZVVS Ruše Tone Sračnik in pozdravil številne goste: predsednika Pokrajinskega odbora ZVVS, člana predsedstva ZVVS ter poveljnika 72. brigade SV Vlada Maherja, poveljnika 37. TP Maribor Franca Rudolfa, predsednika OZVVS Maribor Toneta Korošca, predsednika PO ZVVS Koroške Vilija Donaua, predsednika OZVVS Mežiške doline Maksa Gorenška, podžupana Občine Ruše Ladislava Pepelnika, župana Občine Selnica Vlada Sabolka, župana Občine Lovrenc Franca Ladinka, sekretarja OO ZŠC Ruše Franca Hrženjaka, poslanca Državnega zbora Ljuba Germiča ter predstavnike mnogih drugih organizacij in društev.

Posebno pozornost je kot vsako leto zbudilo poročilo predsednika združenja Toneta Sračnika. Bilo je obsežno, kot je bilo obsežno tudi delo leta 2004. Predsedstvo se redno, približno enkrat mesečno, sestaja na sejah in sproti spremlja uresničevanje postavljenega programa, prav tako pa je redna povezava z občinskimi odbori, ki pri posameznih nalogah redno sodelujejo. Vseh akcij, ki jih OZ organizira, soorganizira ali se jih redno udeležuje, je bilo več kot dvajset, torej povprečno dve mesečno. Poleg vsega, kar je že utečeno in se ponavlja vsako leto, je treba vsekakor zapisati, da so njihovi člani, tisti, ki so to želeli, dobili bojne uniforme SV, ki so zdaj tudi ena od uradnih veteranskih oblek – seveda z obveznimi veteranskimi oznakami.

Tudi srečanje z veterani Mežiške doline je bilo nekaj posebnega. Dne 29. maja so jih povabili na pohod od Bistrice ob Dravi prek Meranovega na Pečke, kjer so nato skupaj preživeli nepozaben dan. Zbor je poročilo potrdil, tudi finančno, enako tudi delovni načrt za leto 2005.

Razpravljalci po poročilih so bili večinoma gostje. Vlado Maher je povedal, da je v pripravi nov zakon o veteranih, ki naj popravi nekatere nedoslednosti. Ljubo Germič pa je potrdil, da bo zakon kmalu v postopku v DZ, in obljubil svojo podporo pri njegovem sprejemanju. Franc Rudolf je potem, ko je zbor pozdravil, povedal, da bo prihodnji dan predsednik našega združenja Tone Sračnik prejel najvišje priznanje Zveze veteranov vojne za Slovenijo, ter mu čestital; to je bilo sprejeto z gromkim aplavzom.

Opravljene so bile tudi nadomestne volitve. Na lastno željo sta bila kot člana predsedstva razrešena Aleksander Zemljčič in Rudi Javornik, namesto njiju pa sta bila izvoljena Stanka Dvornik in Vili Pisnik.

Navada je, da na letnem zboru podelijo tudi priznanja za opravljeno delo in sodelovanje z združenjem. Spominsko plaketo ZVVS sta prejeli Občina Selnica ob Dravi ter Gasilska zveza Ruše, bronaste plakete ZVVS pa Marjan Kovačec, Janez Pušnik (oba iz Lovrenca), Marjan Pajek iz Selnice in Joško Vrščič iz Ruš. Prav tako je združenje podelilo svoja priznanja, tako zaslužnim članom kot tudi posameznikom in organizacijam, s katerimi sodeluje. Dobili so jih Mesarija Javornik iz Lovrenca, GG, obrat Lovrenc, C. B. radio klub Selnica, Jože Kajzer in Ivan Jodl iz Lovrenca ter Alojz Markač iz Selnice. Predsednik Tone Sračnik in sekretar Franc Ciringar sta nato podelila še članske izkaznice tistim članom, ki jih do sedaj še niso prevzeli. Nato se je začelo družabno srečanje z zakusko, ki sta ga popestrila Dušan Pokežnik in njegova hčerka Špela s harmonikama.

Borut Pečar

Janez Koselj, novi stari predsednik OZZV Radovljica - Jesenice

Zbora sta se udeležila tudi (od desne proti levi) častni član Slavko Staroverski in župan Občine Jesenice Boris J. Bregant

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Radovljica - Jesenice je s 1037 člani četrto največje v Sloveniji in največje po številu članov na Gorenjskem. Dne 4. februarja so se člani zbrali na programsko-volilnem zboru v Poljčah. Pregledali so delo v preteklem letu, sprejeli dopolnjena pravila območnega združenja ter se dogovorili za delo v naslednjih štirih letih. Letos bodo 18. junija pripravili srečanje na Tromeji, 1. julija na mejnem prehodu Karavanke na Hrušici, oktobra, novembra in decembra se bodo srečali veterani na Breznici, v Radovljici in Bohinju. Dne 28. maja bodo pripravili tudi koncert veteranskega pevskega zbora, 8. in 9. julija pa se bodo udeležili tradicionalnega pohoda na Triglav. Na novo bo začelo delati šest občinskih odborov v občinah na Zgornjem Gorenjskem. Osrednja pozornost bo namenjena članom, pomoči pri urejevanju statusa veterana vojne za Slovenijo, zaznamovanju pomembnejših dogodkov iz 90-ih let prejšnjega stoletja ter seznanjanju javnosti in mladih v šolah s takratnimi dogodki. V združenju so začeli tudi priprave na gradnjo lastnih prostorov v Radovljici. Veterani so soglasno izvolili tudi nove organe, 15-člansko predsedstvo ter 5-članski nadzorni odbor in častno razsodišče. Predsednik ostaja Janez Koselj iz Spodnje Lipnice, podpredsednik Cveto Erman z Jesenice in sekretar Gregor Žnidar iz Lesc. Predsednik nadzornega odbora je Alojz Pintar, predsednik častnega razsodišča Ciril Cenček, praporščaki pa Matjaž Nardin, Jože Torkar in Dane Berce.

Združenje je leta 2001 izdalo knjigo Zgornja Gorenjska 1990-1991 ter zgoščenko z veteransko himno, lani pa drugo zgoščenko s 15 pesmimi, ki jih poje veteranski pevski zbor tega združenja. Zbor je na glavnem zboru pripravil kulturni program ter prvič zapel pesem Franca Ankersta Zapojte poeti slovenski, za katero je glasbo napisal Franc Podjed.

Rk

Foto: Valerija Keršič →

Delo v Območnem združenju Sevnica uspešno zaživelo

Po izvolitvi novih organov in vodstva Območnega združenja Sevnica v minulem letu je dobilo združenje nov zagon. Pod vodstvom novega predsednika Venčeslava Hočevarja iz Loke se je v združenju leta 2004 zgodila vrsta odmevnih prireditve, ki so pokazale, da članstvo še kako potrebuje in ceni to organizacijo.

Poleg stalnega reševanja statusnih problemov članov, ki sedaj lahko to redno opravljajo vsak petek dopoldne v pisarni združenja, se je precej povečalo število članov.

Maja so na Lisci nad Sevnico pripravili srečanje veteranov Posavja in veteranov Združenja Sever Posavje za občine Sevnica, Krško in Brežice. Udeležilo se ga je več kot 300 članov obeh organizacij iz vse pokrajine, od tega več kot 80 članov iz združenja Sevnica.

Med praznovanjem občinskega praznika Občine Sevnica jim je končno uspelo razviti lasten veteranski prapor. To so dočakali 6. novembra na prisrčni prireditvi v jedilnici tovarne Liscia. Prapor jim je predal župan Kristijan Janc, slavnostni govornik pa je bil generalpodpolkovnik Albin Gutman. Ob tej priložnosti so odprli tudi Knjigo spominov in v njo zapisali vso dosedanje zgodovino združenja od njegove ustanovitve.

V okviru občinskih praznovanj so organizirali in izvedli tudi podpis listine o medsebojnem sodelovanju med veteransko organizacijo, organizacijo Sever in Občinsko organizacijo Zveze borcev NOV Sevnica. V kulturni dvorani Alberta Felicijana na gradu Sevnica jim je lepe trenutke ob tej priložnosti pričaral upokojski mešani pevski zbor Društva upokojencev Sevnica.

Poleg udeleževanja na raznih proslavah, druženjih in športnih tekmovanjih pa je za združenje v minulem letu pomembna še ena novost. To je pridobitev lastnih prostorov. Ob pomoči Ministrstva za

Razmere za delo v novi pisarni bodo zelo dobre.

obrambo so dobili del prostorov nekdanjega skladišča Teritorialne obrambe pri Policiji v Sevnici. Vrnili so se na mesto, na katerem so se nekdanji pripadniki TO Sevnica največkrat videvali in od tam odhajali na izobraževanja, v letih 1990 in 1991 pa tudi v bojne akcije. Nekaj izredno prizadevnih in strokovno usposobljenih članov združenja je uspelo ob pomoči številnih sponzorjev v občini v izredno kratkem času te prostore urediti tako, da imajo sedaj v njih prijetno pisarno in še dovolj prostora za širitve. Najprej bodo opremili še prostor za sestanke. Prostorov pa je toliko, da si jih bodo lahko delili še z drugimi sorodnimi in podobnimi organizacijami. Prvi bodo sevniki strelci.

Območno združenje ob tako bogati beri uspehov lahko pogumno stopa v čas drugega leta obnove delovanja organizacije in se pripravlja na letni zbor, ki bo maja.

Ljubo Motore

Veterani OZVVS Gornje Posočje so nezadovoljni s sistemom podeljevanja in pasivnostjo odgovornih pri podeljevanju bojnih, spominskih in splošnih znakov.

Kritično o podeljevanju spominskih znakov '91

Na predlog Predsedstva OZVVS Gornje Posočje so 11. aprila sklicali razširjeno sejo tega organa, ki so se je udeležili župani gornjeposokskih občin Tolmin, Kobarid in Bovec, predstavnik GSSV podpolkovnik mag. Marjan Vešnar in generalni sekretar ZVVS Jože Kuzman.

Podpredsednik OZVVS Silvo Hrovat, ki je bil v vojni za Slovenijo varnostni oficir občinskega štaba, je opisal vse akcije in dejavnosti med agresijo JA na Slovenijo. Poudaril je, da so bile vse naloge na dredenega poveljstva uresničene in opravljene učinkovito ter brez nepotrebnih žrtve in streljanja. Že 28. junija 1991 opoldne je bil zavzet in odprt Robič, prvi mednarodni mejni prehod v Sloveniji, le uro zatem je bil odprt prvi maloobmejni prehod Livek. Druga za drugim so naše sile zavzele preostale mejne prehode v takratni občini Tolmin ter stražnice in vojašnico Bovec.

Strateškega pomena je bilo zavzetje skladišča streliva in minsko-eksplozivnih sredstev (MES) Šentviška gora. Zaplenjeno strelivo in MES so ob pomoči domačih prebivalcev prepeljali v tajna skladišča in na domačije. S tem je TO prvič prišla do raket za zračno obrambo in protiklepni boj.

Podpolkovnik v pokoju Vito Berginc, sicer tajnik OZVVS in leta 1991 poveljnik območnega štaba TO, je navzoče seznanil z dejavnostjo posameznikov pri pripravljanju zahtevanega gradiva za pridobitev spominskih in splošnih znakov.

Spominske znake za Robič so sicer podelili že leta 1996, vendar še niso uradno priznani.

Dokumentacija za spominski znak Šentviška gora je bila popolna in dostavljena že v drugi polovici leta 2001, pozneje pa so predlagali ustanovitev dveh spominskih in nekaj splošnih znakov.

Člani predsedstva so znova ugotovili, da do ustanovitve in podelitve priznanja za podeljene znake ter priznanja za dodelitev drugih spominskih in posebnih znakov iz njim neznanih vzrokov še ni prišlo. Da je ironija še večja, na njihove vloge do danes niso dobili niti negativnih odgovorov niti utemeljitev, zakaj ustanovitev in podelitev nista mogoči.

Po razlagi nekaterih vprašanj mag. Vešnjara in generalnega sekretarja Kuzmana so svoje videnje na neaktivnost odgovornih za podeljevanje zasluženih znakov in minimalnega priznanja borcem enot TO pri osamosvajanju domovine ter svoje delo in poglede na dogodke leta 1991 podali še župan Občine Tolmin Ernest Kemperle, ki je bil leta 1991 aktiven pri delu CZ in RK, župan Občine Kobarid Pavel Gregorčič, ki je bil leta 1991 predsednik IS Občine Tolmin, in župan Občine Bovec poslanec DZ Danijel Krivec, ki je bil vpoklican v enote TO in je bil borec Bovške čete.

Sklenili so, da bodo državnemu zboru predlagali oblikovanje poslanskega vprašanja o podeljevanju bojnih, spominskih in splošnih znakov ter zahtevali odgovor odgovornih, kakaj kljub kompletni dokumentaciji predlogi niso uresničeni.

Pavel Četrič

Zbor veteranov OZVVS Bela krajina

Belokranjski veterani so imeli letos zbor 18. marca v Metliki. Poleg članov so se ga udeležili tudi nekateri povabljeni gosti. Učenci OŠ Metlika so za popestritev pripravili lep kulturni program. Delo zbora se je začelo z veteranskim dejanjem.

V razpravi so obravnavali delo v preteklem letu in sprejeli pogumen načrt dela za tekoče leto. Člani so bili zadovoljni z opravljenim delom, bolj kritični pa so bili do odnosa države in lokalnih skupnosti do veteranskega združenja. Na zboru so bile podane tudi informacije o delu ZVVS na državni ravni in predvidenih skupnih dejavnostih. Dotaknili so se tudi sprememb statuta in veteranskega zakona.

Predsednik OZVVS Bela krajina Branko Kobetič je podelil priznanja zaslužnim članom za požrtvovalno delo. Bronaste plakete ZVVS so prejeli: Jože Balkovec, Zofija Brunskole, Janez Dragoš, Peter Golobič, Anton Hauptman, Bojan Jakša, Anton Jelenič, Jože Kočevar, Anton Krašovec, Robert Rogelj in Tomaž Šikonja. Znak Manevske strukture Narodne zaščite 1990 je prejel Anton Šuklje, znak vezista pa Jože Šimec in Igor Šimec. Novosprejetim članom pa so izročili članske izkaznice.

Veteransko dejanje pred začetkom zbora

Po uspešno končanem uradnem delu zbora so pripravili še veteransko druženje. V sproščenem ozračju so se člani in gostje spomnili nekaterih preteklih dogodkov, pokramljali pa so seveda tudi o čisto vsakdanjih stvareh.

Slavko Malešič

Volilni zbor OZVVS Ljubljana

V dvorani kulturno-prosvetnega društva Savlje v Ljubljani je 25. marca potekal volilni zbor Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Ljubljana. Na njem je bilo soglasno izvoljeno staro novo vodstvo OZVVS Ljubljana. Predstavljene so bile temeljne smernice za nadaljnji razvoj in obstoj veteranskega gibanja v mestu Ljubljana. Govorili so tudi o temeljnih problemih, predvsem odnosu države do veteranov vojne za Slovenijo. Ugotovili so, da je v Ljubljani in okolici vse večji problem socialna ogroženost in brezposelnost številnih veteranov vojne za Slovenijo, čemur v OZVVS Ljubljana, kolikor je to v njihovi moči, namenjajo posebno skrb. Na zboru so člani prostovoljci iz leta 1991 predlagali, da bi ustanovili svojo sekcijo, zbrani veterani pa so njihov predlog sprejeli. Leta 1991 je bilo na območju Ljubljane 28 prostovoljcev. Tako bo njihova sekcija edinstven in prvi primer po letu 1991 ter tudi prvi v našem veteranskem gibanju in državi. Veteranski zbor je nato minil v prijetnem druženju, pesmih in obujanju spominov leta 1991. Ljubljanski veterani se za pomoč pri izvedbi zbora iskreno zahvaljujejo Pleskarstvu Presetnik in svojemu članu Borutu Gradišku.

Andrej Jamnik

Litijski župan Mirko Kaplja izroča znak MSNZ Darku Čopu.

Podelitev priznanj pripadnikom MSNZ

Litijski župan Mirko Kaplja je 17. decembra 2004 na priložnostni slovesnosti sedemnajstim posameznikom podelil znak Manevske strukture narodne zaščite 1990. Temeljna naloga te organizacije je bila zagotovitev pogojev za zaščito dejavnosti ob osamosvajanju države. V ljubljanski pokrajini, kjer je osem občin, je delovalo 121 pripadnikov te strukture.

Omenjena odličja so prejeli: Edo Rijavec, Darko Čop, Niko Glavatovič, Dominik Grmek, Janez Končan, Peter Levstek, Janez Martinjak, Boris Zakrajšek, Bojan Končan, Boris Mikuš, Ivanka Kres, Roman Huč, Matjaž Urbanc, Rihard Urbanc, Stane Sevljak, posmrtno pa Jože Prvinšek in Vinko Blatnik.

Boris Žužek

Pomoč OZVVS Postojna družini Čopi iz Čezsoče

Ob novem letu 2005 je delegacija OZVVS Postojna obiskala družino veterana Zdenka Čopija iz Čezsoče, ki jo je potres spomladi 2004 prizadel tako, da so morali hišo pozneje porušiti in se preseliti v začasne prostore ob porušeni hiši. Družina Čopi je bila vesela obiska in denarne pomoči, ki so ji jo v znamenje prijateljstva in solidarnosti med veterani vojne za Slovenijo 1991 namenili postojnski veterani.

Ob obujanju spominov na potresne dneve, »kalvarijo« birokratskih predpisov in težav, ki pestijo vsakega krajana teh krajev, ki sta ga prizadela potres in počasnost odpravljanja posledic, so vendarle našli tudi veliko skupnih tem, povezanih z osamosvojitveno vojno, vrednotami, ki jih je treba v naši domovini gojiti ne glede na omenjene težave.

Ob slovesu so postojnski veterani zaželeli Zdenku in njegovi družini, da bi letos uspešno rešili vse težave in da bi se čim prej vselili v nov dom.

Naj povemo, da je družina Čopi potres prizadel že drugič, vendar niti pomislili niso, da bi odšli iz rodnega kraja.

Vojko Štemberger

Tekmovanje v kuhanju

V vasi Lopar, ki leži na grebenu streljaj od Marezig, so v okviru vaške šagre med drugimi prireditvami pripravili tudi tekmovanje v kuhanju. Udeležilo se ga je šest moštev in med njimi tudi OZVVS slovenska Istra. Glavna pri kuhanju bobiče, istrske mineštre iz mlade koruze, sta bila Vlado Ličen in Edi Koren. Gost tekmovanja pa je bila tudi ekipa koroških veteranov, ki jo je okrepila Tatjana Butul s sodelavci Društva za zdravo življenje iz Manžana pri Kopru. Uganite, kdo je zmagal? Vegetarijanski kotel naših koroških soborcev s Tatjano.

D. B. →

Veterani zadovoljni z opravljenim delom

Letno srečanje veteranov OZ VVS Idrija – Cerklje, ki je v začetku marca potekalo v kulturnem domu v Spodnji Idriji, je bilo namenjeno oceni opravljenega dela in dogovoru o dejavnostih območnega združenja v letošnjem letu. V družabnem delu, ko so se veteranom pridružile tudi delavke Vita Doma iz Črnega Vrha nad Idrijo, se je srečanje razvilo v prijetno druženje, ki je bilo namenjeno tudi praznovanju dneva žena.

Dobro obiskan letni zbor članov so počastili tudi številni gostje iz sosednjih območnih združenj in organizacij, s katerimi združenje sodeluje. Med njimi sta bila tudi predsednik ZVVS Srečko Lisjak in predsednik Pokrajinskega odbora ZVVS za severno Primorsko Vito Berginc.

Kot je bilo mogoče razbrati iz izčrpnega poročila, je območnemu združenju lani uspelo kar za tretjino povečati število članov. Organizirano so začeli spremljati uveljavljanje statusa vojnega veterana na Idrijskem in Cerkljanskem ter ugotovili, da je v občinah Idrija in Cerklje šele dobra polovica bojevnikov iz osamosvojitvene vojne uveljavila ta status. Združenje je podpiralo prizadevanja ZVVS za spremembo Zakona o vojnih veteranih. Z Ministrstvom za obrambo RS so podpisali pogodbo, s katero jim je to v uporabo odstopilo eno od pisarn v Izpostavi za obrambo v Idriji, v kateri si bodo uredili delovne prostore. Osrednja dejavnost združenja v letu 2004 je bila priprava slovesnosti ob dnevu državnosti in razvite družbenega prapora na Vojskem. Ob razvitu prapora so z območnimi organizacijama ZZB in ZSC slovesno podpisali listino o sodelovanju. Z obema organizacijama so uspešno izpeljali tudi prve skupne projekte. Plodno je bilo tudi sodelovanje s Slovensko vojsko ter sosednjimi območnimi združenji. Akcijo zbiranja sredstev za prapor

so poleg sponzorjev in donatorjev z nakupom okrasnega žeblička množično podprli tudi člani združenja. Akcija se bo nadaljevala tudi letos. Združenje je precejšnjo pozornost namenjalo tudi športnim, rekreativnim in družabnim dejavnostim članov. Poleg odprtega veteranskega prvenstva v streljanju, sodelovanja na Partizanskih smučinah, družabnega srečanja veteranov ob dnevu državnosti ter srečanja članov poveljstva in poveljnikov enot TO ob obletnici odhoda zadnjega vojaka JLA iz Slovenije je bilo najodmevnejše sodelovanje na 4. ekipnih veteranskih športnih igrah, na katerih so tekmovalci območnega združenja v skupni razvrstitvi zasedli 4. mesto med vsemi sodelujočimi oziroma 3. mesto med ekipami območnih združenj VVS.

Tudi za leto 2005 so si zastavili obsežen program dela. Poleg že ustaljenih dejavnosti združenja bo letošnja osrednja dejavnost namenjena zaznamovanju petnajste obletnice ustanovitve Manevske strukture Narodne zaščite. Nadaljevali bodo zbiranjem dokumentarnega gradiva za zbornik o dogodkih iz osamosvojitvene vojne na Idrijskem in Cerkljanskem. Pester program dejavnosti je tudi na športnem in družabnem področju. Uspešno so izpeljali odprto prvenstvo veteranov vojne za Slovenijo za severno Primorsko, ki je potekalo v okviru tradicionalnih spominskih tekem Partizanske smučine Cerklje '45. Organizirali bodo 2. odprto veteransko prvenstvo v streljanju z malokalibrsko puško, sodelovali na 5. ekipnih veteranskih športnih igrah ter na številnih drugih dejavnostih, ki jih pripravljajo v območnih organizacijah ZZB in ZCS, Policijskem veteranskem združenju Sever ter v sosednjih območnih združenjih veteranov vojne za Slovenijo.

Marijan Platiše

Podpirajo spremembe Zakona o veteranih

V cerkvenjaškem domu kulture je bil v začetku marca letni zbor članov lenarskega Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo (VVS). Vanj se povezujejo veterani slovenske osamosvojitvene vojne iz občin Benedikt, Cerkljenjak, Lenart in Sveta Ana. Zborovanja so se udeležili tudi generalni sekretar Zveze veteranov vojne za Slovenijo Jože Kuzman, podpredsednik Zveze častnikov Slovenije Andrej Kocbek, benediški župan Milan Gumzar in župan domače Občine Cerkljenjak Jože Kraner.

Pregledno poročilo o uspešnem in razgibanem delu združenja v minulemu letu je podal predsednik Peter Leopold in med drugim poudaril, da nenehno pomagajo pri urejanju veteranskega statusa udeležencem vojne za Slovenijo 1991, zbirajo dokumentarno in spominsko gradivo, sodelujejo z drugimi veteranskimi organizacijami in sosednjimi združenji, osnovnimi šolami in lokalnimi skupnostmi. Vključeni so v delovanje Zveze veteranov vojne za Slovenijo, organizirajo spominska in družabna srečanja, tradicionalne pohode po poti generala Maistra na Zavrhu in se vključujejo v prizadevanja za spremembe Zakona o veteranih. Konec leta 2003 so izdali spominski zbornik »Čas odločitve 1990-1991«, ki je dragocen dokument iz osamosvojitvenega časa v osrednjih Slovenskih gorah. Obsežno dokumentarno publikacijo so dopolnili z novimi evidencami in dodatnim gradivom, ki so ga predstavili tudi na letnem zborovanju in bo kot sestavni del zbornika rabilo za utrjevanje in

negovanje zgodovinskega spomina na pomembno obdobje slovenske zgodovine.

Na zborovanju so prvič podelili priznanja lenarskega združenja VVS zaslužnim članom in organizacijam. Zahvalne listine so dobili 37. vojaškoteritorialno poveljstvo, Območno združenje slovenskih častnikov Lenart in Marjan Fekonja iz Brengove pri Cerkljenjaku. Bronasta priznanja so dobili Božidar Kolar, Janez Kocbek in Stanka Senica, srebrni priznanji Roman Čuš in Franc Šijanec, zlato priznanje pa Srečko Zvernik. Sprejeli so letošnji delovni program s finančnim načrtom in izvedli nadomestne volitve v organe združenja. Za novega podpredsednika je bil izvoljen Marjan Ručigaj, za predsednika Nadzornega odbora pa Marjan Rebernik. V letošnji delovni program so vključili skrb za urejanje veteranskega statusa, pridobivanje novih članov, zbiranje dokumentarnega in spominskega gradiva iz let 1990 in 1991, seznanjanje javnosti z dogodki slovenskega osamosvajanja, organizacijo spominskih srečanj in druženj, sodelovanje na pohodih po poti generala Maistra v Ljubnem in Cerkljenjaku, sodelovanje na praznovanju 60. obletnice konca druge svetovne vojne, zgodovinske ure o dogodkih iz osamosvojitvene vojne za osnovne šole na lenarskem območju, udeležbo na spominskem pohodu Radgona-Radenci in odkritju spominskega znamenja ob obletnici odhoda zadnjega vojaka JLA iz Slovenije. Udeležili se bodo tudi pohoda na Triglav ter se udeleževali najrazličnejših športnih srečanj in tekmovanj.

Veteranom se je za njihov prispevek v osamosvojitveni vojni posebej zahvalil cerkvenjaški župan Jože Kraner, sekretar Zveze veteranov vojne za Slovenijo Jože Kuzman pa jih je seznanil s prizadevanji za spremembo Zakona o veteranih in problemi pri pridobivanju veteranskega statusa udeležencem vojne za Slovenijo.

Po zborovanju so se zadržali še na krajšem družabnem srečanju.

Mag. Marjan Toš

Predstavniki Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Litija so se 24. decembra lani udeležili spominske slovesnosti ob 63. obletnici bitke 2. štajerskega bataljona na Tisju. Združena delegacija članov OZVVS Litija in Združenja Sever Litija je položila venec k spomeniku. Na slovesnosti je bil tudi praporščak litijskih veteranov.

Franc Mali

Govor ob odprtju sta imela sedanji župan Občine Kočevje Janko Veber (desno) in dr. Mihael Petrovič (levo), medvojni predsednik občine Kočevje.

Dobro obiskana razstava

OZVVS Kočevje je od 11. do 18. marca v kočevskem Likovnem salonu v letu, v katerem slavimo 15. obletnico nastanka organizacije Manevrske strukture Narodne zaščite, gostila veliko razstavo Uporniki z razlogom. Glede na projekt, ki je nastal na velikem medsebojnem zaupanju pripadnikov, vključenih v MSNZ, in konspirativnosti, je razumljivo, da gradiva ni dovolj. Pri nastajanju organizacije je bilo malo pisanih dokumentov, nekateri pa so bili po končanem projektu zaradi tajnosti uničeni.

Razstava ima več vsebinskih delov. V prvem delu, ki obsega obdobje od leta 1988 do 4. oktobra 1990, je prikazan potek »procesa proti četverci«. Takrat se je začela krepiti civilna družba. To dokazuje, da se slovenski in s tem kočevski prostor ni mogel izogniti demokratičnim procesom v Evropi.

Osrednji del razstave je namenjen korenitim spremembam na obrambnem področju in reorganizaciji enot JLA: predvsem na kadrovskem področju je nekdanja JLA dala vedeti, da želi ovirati demokratične spremembe; še posebej je bilo to razvidno takrat, ko je izdala ukaz o razorožitvi oziroma odujiti orožja Teritorialne obrambe. Posledica tega ukaza je bil nastanek MSNZ, ki je organizirala in pripravila oborožen odpor. V manj kot pol leta je bilo v MSNZ vključenih 22.000 pripadnikov.

Na razstavi so posebej prikazani prelomni trenutki, in sicer: 17. maj, dan začetka razorožitve enot TO (orožje je bilo v večini slovenskih občin nasilno shranjeno v vojašnice JLA); 23. avgust, sestanek vodstva MSNZ na republiški ravni v Kočevju, kjer so bili sprejeti pomembni dokumenti; 7. september, sestanek v Pristavi nad Stično, kjer je bila sprejeta Direktiva za delovanje enot MSNZ; tu je bila JLA prvič opredeljena kot nasprotnik; 4. oktober, konec projekta MSNZ.

MSNZ je bila organizirana v 13 pokrajinah in 62 občinskih štabih ter v 7 brigadah. Razstava prikazuje pokrajine in njihovo delo v projektu

MSNZ ter iznajdljivost posameznikov pri tajnem skladiščenju orožja v objektih.

Ker je bila razstava v Kočevju, je bil bolj poudarjen razvoj MSNZ v občini Kočevje (organizatorji MSNZ, fotografije lokacij tajnih skladišč, število orožja, streliva in drugega materiala v posameznem tajnem skladišču). Posebnost razstave je ta, da so prvič predstavljeni organizatorji MSNZ v Republiki Sloveniji, prvič so tudi objavljene njihove fotografije, predstavljeni so predstavniki Milice, ki so usklajevali delo med enotami MSNZ in Milice.

Veterani so kot gostitelji razstave zelo zadovoljni z obiskom, saj kaže, da prebivalci občine Kočevje to organizacijo spoznavajo in so jo sprejeli kot dejstvo. Še posebej so ponosni, da je nastala na območju njihove občine in se je razširila tudi v druge slovenske pokrajine.

Ob uspešni razstavi Uporniki z razlogom in v znamenje spoštovanja do vojaškega muzeja se veterani iz Kočevja za čudovit dogodek zahvaljujejo podčastnikom Alojzu Jerebu in Dejanu Hladniku ter sodelavki Ireni Debevc, še posebej pa avtorju razstave nadporočniku Albinu Mikuliču. Ravno tako se zahvaljujejo županu Občine Kočevje in poslancu v Državnem zboru Republike Slovenije Janku Vebru, ker je omogočil, da je enkratna zgodovinsko poučna razstava obiskala Kočevje.

Člani OZVVS Kočevje pa so s to razstavo dostojno počastili 15. obletnico nastanka MSNZ v občini Kočevje.

Darko Čop

Okrogla miza o generalu Maistru

Gimnazija Franca Miklošiča iz Ljutomer in Društvo generala Maistra sta pripravila okroglo mizo o delu generala Maistra v severovzhodni Sloveniji. Nanjo so prišli pripadniki Slovenske vojske in veliko povabljenih, med katerimi naj omenimo predsednika Društva generala Maistra mag. Milana Lovrenčiča iz Ljubljane, avtorja knjige o Maistru dr. Bruna Hartmana, profesorja Lojzeta Peniča in mag. Ivana Vrbanciča iz Maribora, direktorja Pokrajinskega muzeja na Ptuju Aleša Arharja, avtorja knjige Poziv za domovino Milana Bolkoviča - Boleta iz Križevca pri Ljutomeru in dr. Marjana Znidariča. Dr. Ivan Rihtarič, predsednik Zgodovinskega društva Gornja Radgona in predsednik Društva generala Maistra za Prlekijo in Pomurje, je osvetlil dogodke v Radgonskem kotu v letih 1918 in 1919, drugi udeleženci pa so spregovorili o Maistru kot osebnosti.

Sklep udeležencev v razpravi je bil, da je Rudolf Maister, ki velja za prvega slovenskega generala, pri nas še vedno dokaj kočljiva osebnost, bolj ali manj zamolčan in premalo cenjen. Manj znano je, da je bil Maister - s pesniškim imenom Vojanov - tudi vsestranska kulturna osebnost. Poleg poezije se je ukvarjal s slikarstvom.

Milan Bolkovič - Bole

Ankaran-Triglav 2005

Pohodniki Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo slovenska Istra in društva Sever za Primorsko in Notranjsko se bodo 2. julija že sedmo leto zapored odpravili iz Ankarana prek Krasa, Vipavske doline, Trnovskega gozda, Tolmina in planine Razor na Triglav. Tam se bodo udeležili slovesnosti v počastitev samostojnosti Slovenije in obletnice prihoda prve partizanske obhodnice na Triglav. Dne 9. julija pa bodo pot sklenili na Pokljuki, kjer se bodo udeležili osrednje proslave. Veterane območnega združenja slovenska Istra, ki bi želeli na pohod, vabijo, da se oglasijo na sedežu združenja v Kopru in se prijavijo.

Danijel Božič

Ustanovljena sekcija

Na pobudo zbora ZVVS OMD je bil sprejet sklep, da se ob petnajsti obletnici projekta Manevrske strukture Narodne zaščite, ki sodi med ključna dejanja pri obrambi svobode in uveljavitvi suverenosti Republike Slovenije, ustanovi sekcija MSNZ ZVVS OMD. Skladno s tem je Upravni odbor ZVVS OMD 25. marca sklical ustanovni sestanek te sekcije. Udeležili so se ga nosilci dejavnosti MSNZ, ki so se uradno srečali prvič po petnajsti letih in soglasno potrdili potrebo po organiziranju. Na sestanku so oblikovali namen, status in oblike dela sekcije ter določili pogoje za članstvo.

Izvolili so vodstvo sekcije in za predsednika Zdravka Moličnika. Pripravili so program dela za leto 2005 ter za častnega člana sekcije imenovali brigadirja Toneta Krkoviča.

Navzoči so obžalovali odsotnost načelnika MSNZ za Ravne Primoža Šavca, ki je bil službeno zadržan, a je z veseljem pozdravil ustanovitev sekcije in svoje članstvo v njej.

V. D.

Odkrili kopijo spomenika generalu Maistru

Pri Sv. Tomažu v občini Ormož so lani odkrili miniaturno kopijo spomenika prvemu slovenskemu generalu Rudolfu Maistru, katerega original hranijo v Ljubljani. Pomen generalovega boja in njegovih borcev, prostovoljcev za sedanjost našo severno mejo, ter Maistra kot pesnika in rodoljuba je zbrani množici predstavil zgodovinar dr. Ivan Rihtarič iz Gornje Radgone.

Člani ormoškega območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo so ob tej priložnosti razvili prapor. Pri tej slovesnosti je sodeloval Jože Kuzman, generalni sekretar Zveze veteranov vojne za Slovenijo. Pozneje so veterani na Domu krajanov odkrili še ploščo v spomin na dejavnosti tamkajšnjih občanov med našo osamosvojitveno vojno.

Ploščo sta odkrila tedanji predsednik sveta KS Tomaž in poveljnik Narodne zaščite Zvonko Meško ter sedanjí predsednik sveta KS Sv. Tomaž Mirko Cvetko. Po osrednji slovesnosti ob tamkajšnjem krajevnem prazniku so predstavniki Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo, Območnega združenja borcev NOV, Združenja Sever ter 7. gardne brigada PUME iz sosednje Hrvaške podpisali listino o prijateljskem sodelovanju.

Sedanje območje Sv. Tomaža je »dalo« skupno 30 borcev za našo severno mejo. Veliko prostovoljcev je v tem boju padlo, toda spomenik z imeni padlih v prvi svetovni vojni, odstranjen pri urejanju okolice župnijske cerkve pred desetimi leti, od takrat leži zavržen pri pokopališču. Toda letos naj bi to zgodovinsko sramoto končno popravili in spomenik, čeprav nekoliko polomljen, ponovno postavili, je na vprašanje o usodi tega spomenika odgovoril Miro Cvetko, predsednik sveta KS Sv. Tomaž. Organizatorji prireditve se vsem donatorjem, veteranom, pripadnikom SV, predstavnikom Krajevne skupnosti in Društvu generala Maistra za Prlekijo in Pomurje zahvaljujejo za pomoč.

Milan Bolkovič - Bole

Občni zbor ZVVS

Na občnem zboru ZVVS območja Mežiške doline (OMD) so se v začetku marca v Kotljah zbrali tudi člani iz vseh občin Mežiške doline ter nekaj gostov. Znano je, da so člani in organi tega veteranskega združenja med najbolj aktivnimi v državi, kar je bilo jasno zaznati tudi iz kakovostnega in temeljitega poročila njegovega predsednika majorja Maksimilijana Gorenška.

Vsi organi združenja in veliko aktivnih članov so v preteklem letu v najrazličnejših akcijah, prireditvah in proslavljanju pomembnih obletnic v domačih krajih in državi dali svoj prispevek spominu na odločilne dneve naše bližnje zgodovine.

Na občnem zboru pa so se seveda dotaknili tudi manj bleščečih poglavij življenja in dela svojih članov. Ugotavljajo, kot že kar nekaj let, da je še precej naših članov, ki živijo v težkih razmerah, tudi brez dela in v skrb zbujajočem zdravstvenem stanju. Zaradi tega bo posebna skrb organov združenja namenjena tem soborcem kakor tudi vsem pomoči potrebnim. Upravni odbor združenja to skrb za člane postavlja v programu dela za leto 2005 na prvo mesto.

Iz poročila predsednika in vodij strokovnih odborov je bilo mogoče razbrati tudi vsestranskost delovanja združenja. Tako so dosegli nekaj odmevnih rezultatov na športnem področju in v raznih oblikah sodelovanja z drugimi območnimi združenji. Zlasti sodelovanje med OZ Ruše in Južna Primorska - Obala je bilo plodovito in v zadovoljstvo članov. Izredno uspešno je bilo delo Strokovnega odbora Obretanovo, ki skrbi za naš dom ter organizira rekreativne dejavnosti članov in vsakoletno urjenje praporščakov.

Člani upravnega odbora ter nekaj zunanjih sodelavcev so bili izjemno angažirani tudi pri pripravi predloga Zakona o veteranih vojne za Slovenijo. Njihov predlog je bil osnova za izdelavo predloga tega zakona za obravnavo na Vladi RS in, upajmo, kmalu tudi v Državnem zboru.

V programu dela za leto 2005 so prisotni potrdili usmeritve iz leta 2004 ter v ospredje postavili skrb za člane in urejanje njihovega statusa. Med člani je bila izražena tudi zahteva po ustanovitvi sekcije MSNZ Združenja veteranov vojne za Slovenijo za območje Mežiške doline.

Predsednik Odbora Holmec 2003 Branko Kaker je podal poročilo o delu odbora v letu 2004. Kljub nekaterim napredkom so navzoči izrazili nezadovoljstvo s počasnostjo pravosodnega sistema v zvezi z našo tožbo. Udeleženci zbora so se članom odbora zahvalili za njihovo delo in jih spodbudili za nadaljevanje postopkov.

Zaradi uspešnega dela in zadovoljstva članov z organi so v volilnem delu zbora članice in člani z veliko večino potrdili staro vodstvo, le v nekaterih organih so bili izvoljeni novi člani. Volilna komisija je zaradi velikega števila volivcev in seveda organov imela kar obilico dela, preden so lahko veterani z glasnim ploskanjem izrazili zadovoljstvo nad izvoljenim vodstvom ZVVS OMD.

Predsednik M. Gorenšek se je v imenu vseh izvoljenih zahvalil za upanje in dodal, da bodo z angažiranjem vseh tudi letos tako uspešni, kot so bili doslej.

Viljem Donau

Konjiški veterani so se na letnem zboru dogovorili, da bodo letošnje dejavnosti podobne tistim v prejšnjem letu, le da bodo poudarki drugačni.

Redni letni zbor

Približno 70 članic in članov Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Slovenske Konjice se je v petek, 18. februarja, v Lovskem domu Lovske družine Zreče zbralo na rednem letnem zboru. Pozorno so prisluhnili poročilom o delu v preteklem obdobju in načrtom za prihodnje leto. Dogovorili so se, da bodo dejavnosti podobne tistim v prejšnjem letu, le da bodo poudarki drugačni.

Letos želijo odkriti čim več spominskih plošč ZVVS na objektih občanov, v katerih so od leta 1990 do začetka vojne za Slovenijo skrivali orožje, strelivo, opremo, dokumentacijo in drugo.

V počastitev 25. junija - dneva državnosti bodo organizirali srečanje veteranov, svojcev in občanov ter podelili »Spominske znake 1990« vsem pripadnikom MSNZ z njihovega območja.

Začeli bodo priprave za izdajo Zbornika osamosvojitvenega dogajanja 1990-1991 in dejavnosti v vojni za Slovenijo na območju sedanjih občin Slovenske Konjice, Zreče in Vitanje.

Za svoje člane, člane sosednjih OZVVS in sorodnih veteranskih organizacij ter vse druge, ki jih to zanima, bodo pripravili dvodnevni obisk Vukovarja in njegove okolice.

Dne 17. maja bo minilo 15 let, odkar so najodgovornejši častniki in podčastniki takratne TO Slovenske Konjice zavrnili, da bi njihovo orožje odpeljali v skladišča tedanje JLA. Do vojne za Slovenijo leta 1991 so bili to orožje, oprema in pomembna dokumentacija shranjeni na skrivnih lokacijah pri naših občanah ter so jih uspešno uporabili za oboroženo podporo in zaščito uresničitve stoletja dolgih sanj Slovencev po samostojni državi.

Zbrane veteranke in veterane je pozdravil predsednik OZ ZB NOB Slovenske Konjice g. Marovšek ter jim zaželel veliko uspehov pri delu in tvorno sodelovanje med organizacijami. Še posebej pozorno

so prisluhnili njegovemu mnenju o aktualnih dogodkih v zvezi z Italijo in Avstrijo.

Prisluhnili so tudi generalnemu sekretarju ZVVS Jožetu Kuzmanu, sicer tudi njihovu članu, ter sprejeli njegovo pobudo, da ob 60-letnici frankolovskega zločina - zverinskega obešanja 99 talcev in enega ustreljenega v Grabnu pri Stranica - skupaj s Študentsko organizacijo Univerze Maribor pripravijo akcijo čiščenja okolice novo odprte Spominske hiše.

Po uradnem delu zbora je na vrsti tovariško srečanje, ki so ga pripravili dolgoletni člani veteranske organizacije Dušan Arbajter, Jože Kotnik in Tone Kolar. Na njem so konjiške veteranke in veterani obudili spomin na dogodke pred petnajstimi oziroma štirinajstimi leti.

Ivan Pavlič

Predlog

Člani Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Ptuj smo si za svoj dan izbrali 30. september, ko smo na Ptuj prevezli zadnji objekt od JLA - vojašnico Ptuj. Ker ravno zdaj dajejo objektom v nekdanji vojašnici novo vsebino - tudi za delovanje društev in ker imamo v letnem načrtu dela našega območnega združenja tudi nalogo, da na Ptuj poimenujemo eno izmed ulic po dogodkih iz leta 1991, predlagamo Mestni občini MO Ptuj:

1. da prouči možnost za poimenovanje območja nekdanje vojašnice po »veteranih vojne za Slovenijo 1991«,
2. da se znotraj nekdanje vojašnice postavi spominsko znamenje v spomin na dogodke iz leta 1991,
3. da bi spominsko znamenje odkrili na osrednji občinski pridelitvi na Ptuj ob 15. obletnici vojne za Slovenijo junija 2006,
4. da prouči možnost in v objektih nekdanje vojašnice zagotovi prostore za delovanje Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Ptuj, lahko tudi kot skupni prostori z ZŠC Ptuj, s Policijskim veteranskim društvom Sever, z Območnim združenjem vojnih invalidov Ptuj in Območno organizacijo ZZB NOV Ptuj.

Stane Žitnik

Predsednik OZVVS Ptuj

Tretje srečanje veteranov vojne

V prostorih gasilskega društva Žepovci v Apaški kotlini v občini Gornja Radgona so se v soboto, 25. septembra 2004, tretjič srečali veterani vojne za Slovenijo 1991 z območja občin Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij ob Ščavnici. Na tem tradicionalnem srečanju so najprej izvolili Daniela Mauka, Nikolaja Brusa, Antona Kocbeka in Jožeta Makovca za nove člane upravnega odbora, ki šteje 14 članov.

Nato je predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Gornja Radgona Franc Zemljčič podal poročilo o delu združenja v prvih devetih mesecih leta 2004. Iz tega izhaja, da je združenje dokaj aktivno, saj je bilo izvedenih že 39 dejavnosti. Sicer je v Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Gornja Radgona vključenih več kot 450 članov, pravico pa bi jih imelo še skoraj 350.

Na srečanju so poudarili, da bodo v okviru združenja namenili veliko pozornosti priznanju statusa vojnega veterana vsem z njihovega območja, ki so leta 1991 sodelovali v vojni. Po veljavni zakonodaji namreč ta status pripada le udeležencem vojaških struktur. Na radgonskem območju so bili v vojni izpostavljeni nevarnostim enakega obsega tudi pripadniki nevojnih struktur. Zato naj bi bili izenačeni vsi udeleženci vojne za Slovenijo na radgonskem območju. Podobno izenačenost predlagajo na vseh tistih območjih v Sloveniji, ki so bili v vojni leta 1991 v podobnem položaju. Ne bi pa bilo prav, da bi se ta status priznal sodelavcem nevojaskih formacij v okoljih, v katerih ni bilo vojaških posegov.

Ob tem so Francu Zemljčiču, Silvi Kuzma in Dušanu Zagorcu izročili priznanja Zveze veteranov vojne za Slovenijo za njihovo dejavnost v vojni in po njej. Opozorili so, da je vodstvo radgonskega Združenja že leta

1997 podalo predloge še za 21 udeležencev za podelitev podobnih priznanj, a še do danes ni bilo rešitve. Takšno »počasnost« so obsodili. Upajo, da jim bo do prihodnjega srečanja uspela njihova namera.

Po »uradnem delu« srečanja je sledil družabni del, na katerem so za vse preskrbeli dober bograč in napitke. Srečanja so se udeležili tudi partnerji članov združenja.

Franci Klemenčič

VABIMO VAS

na tradicionalni, letos že 20. pohod borcev, veteranov in častnikov na Triglav od 8. do 9. julija.

Koordinacijski odbor pohoda bo do konca maja poslal razpis območnim združenjem VVS, ki bodo tudi sprejemali vaše prijave.

Koordinacijski odbor pohoda na Triglav

Tretji pohod

Pohodniki na Spodnjem Lancovem

Osmega februarja je Območno veteransko združenje Radovljica - Jesenice ob slovenskem kulturnem prazniku tretjič pripravilo pohod Spomina in prijateljstva od Radovljice do Vrbe.

Letos se je pohoda udeležilo 180 pohodnikov, lani 165, na prvem pohodu leta 2003 pa jih je bilo 120. Tudi letos so bili med pohodniki veterani iz drugih območnih združenj Slovenije: Brkini - Kras, Vrhnika - Borovnica, Kočevje, Domžale, Gornja Radgona ter iz drugih gorenjskih območnih združenj. Na pohodu so bili tudi skupina pohodnikov iz Grgarja ter častniki iz Novega mesta.

Pot jih je vodila iz Radovljice na Lancovo, v Bodešče in skozi Ribno do Bleda; tam je bila ob Prešernovem spomeniku krajša slovesnost s kulturnim programom, v katerem so sodelovali učenci domače osnovne šole prof. dr. Josipa Plemlja in veteranski pevski zbor OZVVS Radovljica - Jesenice. Pohodnike so med potjo pozdravili radovljiški župan Janko S. Stušek, žirovniški župan Franc Pfajfar ter blejski podžupan Miha Potočnik. Pot so nadaljevali proti Zasipu, preko Piškovce do Vrbe; tam so se udeležili osrednje proslave ob slovenskem kulturnem prazniku, zbranim ob spomeniku je zapel tudi veteranski pevski zbor. Pohod so sklenili v Radovljici.

Rk

Foto: Valerija Keršič

Veteranski pevski zbor OZZV Radovljica - Jesenice

Veteranski pevski zbor OZVVS Radovljica - Jesenice je imel lani 50 vaj in 22 nastopov, med njimi dva samostojna. Izdali so tudi zgoščenko s 15 pesmimi. Letos načrtujejo vsaj en nastop v vsaki izmed zgornjegorenjskih občin, kjer sodelujejo na številnih prireditvah. Vaje imajo ob ponedeljkih.

Rk

ODPRTO VETERANSKO PRVENSTVO SEVERNOPRIMORSKE V VELESLOLOMU BI LAHKO POSTALO VSESLOVENSKO

Zgodovinsko izročilo povezali s sedanjostjo

Veterani vojne za Slovenijo so kot nosilci izročil slovenskega bojevnštva z uspešno izpeljanim odprtim veteranskim prvenstvom Severnoprimorske v veleslalomu, ki je potekal v okviru 28. spominskih tekem »Partizanske smučine – Cerkno '45«, počastili spomin na smučarske tekme, ki so sredi vohre druge svetovne vojne potekale v tedaj osvobojenem Cerknem.

Odprto veteransko prvenstvo v veleslalomu za Severnoprimorsko, katerega pobudnik je bilo Območno združenje VVS Idrija – Cerkno, je potekalo v soboto, 29. januarja, na dobro urejenih smučiščih Smučarskega centra Cerkno. Prvo tako prvenstvo je lepo uspelo, pobudniki in organizatorji pa ne skrivajo želje, da bi preraslo v vseslovensko veteransko prvenstvo v veleslalomu. Kljub sneženemu in vetrovnemu zimskemu jutru, ki se je nato prelevilo v lep sončen dan, se je tekmovanja udeležilo 46 tekmovalcev iz območnih združenj veteranov vojne za Slovenijo Ajdovščina – Vipava, Idrija – Cerkno, Kanal, Nova Gorica in Zgornje Posočje, Kranj, Radovljica – Jesenice, Ribnica in Koper ter iz območnih združenj slovenskih častnikov Idrija – Cerkno in Nova Gorica.

Tekmovalci so se na veleslalomski progi pomerili v treh starostnih kategorijah. Vsi tekmovalci so tekmovali za posamične uvrstitve, tekmovalci iz območnih združenj VVS iz Severnoprimorske regije pa tudi ekipno. Za ekipno zmago sta šela dva najboljša rezultata tekmovalcev iz posameznega območnega združenja v vsaki starostni kategoriji. Kljub načelu, da je pomembnejše sodelovati kot zmagati, povejmo, da je ekipno zmago in s tem pokal odprtega veteranskega prvenstva v veleslalomu za Severnoprimorsko osvojila ekipa OZ VVS Idrija – Cerkno pred eki-

po OZ VVS Kanal. Druge ekipe žal niso nastopile v polni sestavi.

V posamični tekmi so se najbolje odrezali v kategoriji nad 55 let: 1. Boris Jordan, OZ VVS Idrija – Cerkno, 2. Tone Zupan, OZ VVS Kranj in 3. Zdenko Čopi, OZ VVS Gornje Posočje, v kategoriji od 41 do 55 let: 1. Miro Štular, OZ VVS Kranj, 2. Peter Melinc, OZ VVS Gornje Posočje, 3. Hilarij Likar, OZ VVS Idrija – Cerkno, v kategoriji do 40 let: 1. Samuel Borovinšek, OZ VVS Idrija – Cerkno, 2. Borut Mikuš, OZ VVS Idrija – Cerkno in 3. Roman Zabreščak, OZ VVS Gornje Posočje.

Poleg veteranov vojne za Slovenijo in slovenskih častnikov so na Partizanskih smučinah sodelovali tudi borke in borci NOB ter članice in člani ZZB, ki so se pomerili v veleslalomu in smučarskih tekih. Zelo množično so se vojaškega prvenstva v veleslalomu, ki je prav tako potekalo v okviru te prireditve, udeležili tudi pripadnice in pripadniki Slovenske vojske.

Po končanem tekmovanju so udeleženci spominskih tekem zimski dan izkoristili tudi za prijetno smuko, v popoldanskih urah pa so se zbrali v Hotelu Cerkno. Tam jih je s krajšim koncertom pozdravila Godba na pihala ETA Cerkno. Po priložnostnem kulturnozabavnem programu in razglasitvi rezultatov so najboljši veterani iz rok Draga Vidriha, člana organizacijskega odbora, nekdanjega načelnika MSNZ za Severnoprimorsko in direktorja Uprave za obrambo v Novi Gorici, pre-

Smučarska skakalnica je bila urejena na obrobju Cerknega. Kljub vojni se je ob njej zbralo veliko gledalcev.

Smučarsko tekmovanje »Partizanske smučine – Cerkno '45« organizatorji prirejajo v spomin na prve partizanske smučarske tekme v okupirani Evropi, ki sta jih 20. in 21. januarja 1945 organizirala takratna štaba 31. divizije in 9. korpusa NOV in POS. Tekme so potekale v osvobojenem Cerknem, ki se je sredi vojne spremenilo v pravo smučarsko središče.

Organizacija tega športnega dogodka je bil poseben podvig tudi zato, ker je potekal le 19 do 30 kilometrov od najbližjih nemških postojank. Treba je bilo poskrbeti za varovanje pred morebitnim sovražnikovim vdorom. Za to so na utrjenih okoliških položajih skrbele močne partizanske enote, ki niso dovolile, da bi jih sovražnik presenetil.

Tekmovanja so potekala v treh zvrsteh: v veleslalomu, patroljnem teku ter smučarskih skokih. Udeleženci tekmovanja so prišli iz enot, ki so bile nastanjene na Primorskem in Gorenjskem. V veleslalomu, smučarskih skokih in patroljnem teku je tekmovalo 44 tekmovalcev. Legendarni skakalec Rudi Finžgar, ki je bil tudi med najbolj prizadevnimi organizatorji, je zmagal v skokih in dosegel rekordno daljavo 31 metrov, v veleslalomu pa je zmagal prav tako znan smučar Janko Štefe.

Čeprav v težkih vojnih razmerah, je tekmovalce partizanske vojske spodbujalo več kot tisoč gledalcev. Tekmovanja so si ogledali tudi predstavniki ameriške, angleške in sovjetske vojaške misije. Za slovesno razpeloženje je pod vzhodjem skakalnice skrbel godba na pihala 31. divizije. Prijetno ozračje so popestrila tudi zavezniška letala, ki so med tekmovanji večkrat preletela prizorišča tekmovanj, nebo nad Cerknim pa so prekrila pisana padala, s katerim so spuščali zavezniško pomoč.

Čeprav se število udeležencev takratnega tekmovanja nenehno zmanjšuje, spomin na nepozabne smučarske tekme pred 60 leti ostaja še danes. Športni duh in tradicijo partizanskih smučin danes nadaljujejo člani ZZB, veterani vojne za Slovenijo, slovenski častniki in Slovenska vojska, ki pod tem zgodovinskim okriljem prirejajo svoja smučarska prvenstva.

Del zmagovalne ekipe OZ VVS Idrija – Cerkno

Drago Vidrih je podelil zaslužene medalje Bortu Jordanu, Tonetu Zupanu in Zdenku Čopiju.

jeli medalje in pokal za ekipno zmago. Po uradnem delu so se udeleženci zadržali še na kosilu in prijetnem druženju, ki je bilo lepa priložnost za obujanje spominov in izmenjavo mnenj med različnimi generacijami slovenskih bojevnikov. Poleg prijetnih vtisov iz Cerknega ter obljube, da se prihodnje leto dobijo v še večjem številu, so vsi udeleženci s seboj odnesli tudi posebne spominske medalje, ki so jih organizatorji pripravili ob šestdeseti obletnici prvih smučarskih tekmovanj v okupirani Evropi.

Marijan Platiše

KARAVANA NAJBOLJŠIH BIATLONCEV NA SVETU JE BILA TUDI NA POKLJUKI

Naši brez vidnih uvrstitev

Enajsto leto zapored je Organizacijski komite Pokljuka, tokrat od 16. do 20. februarja, pripravil tekmovanja za svetovni pokal v biatlonu. Več kot 200 biatlonk in biatloncev iz 33 držav je tekmovalo v moškem in ženskem sprintu, zasledovalnih tekmah ter skupinskem startu. Pomembno mesto pri organizaciji tega tekmovanja imata tudi dva člana veteranske organizacije, to sta Peter Zupan in Janez Kunstelj.

Odlična organizacija

Predsednik odbora za biatlon pri Smučarski zvezi Slovenije in podpredsednik OK Pokljuka Peter Zupan je dejal, da se od leta 1992 tekmovališča in drugi pogoji izboljšujejo. »Glede na kakovost izvedb tekem za svetovni pokal, svetovno mladinsko prvenstvo in svetovna prvenstva v lokostrelskem biatlonu so nas izbrali za organizatorja svetovnega prvenstva leta 2001, zato smo zgradili večnamenski objekt v športno-rekreacijskem centru na Rudnem polju, povečali strelišča in uredili tekaške proge. To je bila podlaga za organizacijo tekmovanj v naslednjih štirih letih. Letos poleti bodo pri Mednarodni biatlonski zvezi odločali o kandidaturah za organizacijo in izvedbo biatlonskih tekmovanj za prihodnja štiri leta. Med desetimi oziroma dvanajstimi organizatorji se uvrščamo na

četrti mesto, zato imamo možnosti, da bodo tekmovanja na Pokljuki za svetovni pokal še naprej potekala. Želimo zamenjati sicer funkcionalen objekt z objektom, ki bo na zunaj bolj prijazen do narave, tako pa bi dobili tudi boljše možnosti za promocijo.«

Letos je pri pripravi tekmovanja sodelovalo več kot 200 ljudi, od katerih jih je veliko zaposlenih na MO oziroma v SV. Priprave se začnejo vsaj nekaj mesecev pred tekmovanjem, zelo intenzivne dva tedna prej, zadnji ureditveni posegi pa nekaj dni pred tekmovanjem. Vse mora biti narejeno po standardih Mednarodne biatlonske zveze, njihov delegat pa določi zadnje podrobnosti. Pripadniki Slovenske vojske so bili odgovorni za prevoze z Bleda na Pokljuko, meteorologijo in spremljanje vremenskih razmer, protokol, hrano, radijske zveze, urejanje prog, strelišča s

Peter Zupan

Janez Kunstelj

sistemom tarč hora, reševalno službo in novinarsko središče.

Priprave se začnejo že mesece prej

Janez Kunstelj, prej zaposlen v Slovenski vojski, zdaj pa je upokojen, je bil vodja tekmovanja, odgovoren za tehnično pripravo in izvedbo tekmovanja. »Prve priprave se začnejo že pet ali šest mesecev pred tekmovanjem, še preden sneži, sledijo priprave z urejanjem terena, potem je treba narediti oziroma pripeljati sneg, organizirati vse drugo, povabiti ljudi in izpeljati tekme. Zadnji mesec delamo vse dneve. Vsak posameznik, ki dela pred tekmovanjem ali na njem, je pomemben. Vsi, ki sodelujemo pri organizaciji, smo ljubitelji tega športa. Najbolj sem zadovoljen, ko vidim polne tribune in dober rezultat domačega tekmovalca. Zahvalil bi se Ministrstvu za obrambo in Slo-

venski vojski za vso pomoč, da lahko izpeljemo tako tekmo.« Najbolj zahteven del med tekmovanjem je delo na strelišču, saj se tam pogosto odloča o vrstnem redu tekmovalcev. Vsak tekmovalec strelja petkrat, sodniki pa preverjajo, ali je vsak ustrelil petkrat, ali je zadel in kolikokrat, saj je od tega odvisno, koliko kazenskih krogov mora preteči tekmovalec oziroma koliko pribitka dobi k času. Na tekmovališču je pomembna tudi meteorološka služba, še posebej za serviserje, ki pripravljajo smuči za tekmovalce. V 18. bataljonu RKBO so zagotovili prenosni meteorološki postaji, od katerih je ena postavljena na najvišji točki proge, druga pa na najnižji oziroma na strelišču. Z obeh dobivajo podatke, ki jih pošljejo v tekmovalno pisarno. Organizatorji sodelujejo tudi z Agencijo za okolje, ki jim dvakrat na dan pošlje vremensko napoved, zjutraj za tekoči dan in ob 12. uri za naslednji dan. Prireditelji si želijo večjo promocijo biatlona in na Pokljuki še več gledalcev. Zadnji dan tekmovanja jih je bilo največ, in sicer 4500. Zupan je dejal, da je obisk vsako leto boljši in to jih veseli. »Želimo si tudi več tekmovalne sreče za naše biatlonce, ki je po tradiciji nimajo, saj naši na Pokljuki še niso stali na stopničkah. Če so rezultati dobri, je tudi gledalcev več.«

Valerija Šket
Foto: Bruno Toič

Množična udeležba na tradicionalnem tekmovanju

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Litija je tudi ob lanskem dnevu samostojnosti, 26. decembru, obletnici bitke na Tisju leta 1941 in trinajsti obletnici vojne za Slovenijo pripravilo športno tekmovanje v malem nogometu in streljanju z zračno puško ekipno ter streljanje za posameznike. Na tekmovanju so sodelovali veterani Območnega združenja Vrhnik - Borovnica, Območnega združenja VVS Litija in Združenja Sever Litija, policisti iz Litije in častniki iz Novega mesta. V malem nogometu so zmagali

li veterani z Vrhnik pred litijskimi veterani, Novomeščani, domačimi policisti in veterani Združenja Sever Litija. Pri streljanju z zračno puško na strelišču v Šmartnem pri Litiji pa je zmagala ekipa litijskih veteranov pred veterani Severa Litija, novomeškimi častniki, mešano ekipo litijskih veteranov in veteranov Sever ter častniki z Vrhnik. Med posamezniki je bil najboljši strelec litijski veteran Rajko Groznik, drugi je bil Franci Koncilja (Sever Litija), tretji litijski veteran Janez Nograšek in četrti častnik Damjan

Novak iz Novega mesta. Sodelovalo je 20 strelcev. Tekmovanje je potekalo od 9. do 14. ure, nato pa je bila v športni dvorani sklepna slovesnost, na kateri sta spregovorila predsednik litijskih veteranov Rihard Urbanc in župan Mirko Kaplja. Oba sta poudarila pomembnost osamosvojitvene vojne za Slovenijo ter dogodkov in vključitev naše države v skupnost evropskih narodov. Po podelitvi pokalov in medalj je predsednik Rihard Urbanc izročil še veteranske izkaznice novospregretim članom. Druženje so sklenili

z družabnim srečanjem. Poleg naštetih tekmovanj je OZVV Litija lani prvič pripravilo še tekmovanja za svoje člane, veterane Združenja Sever Litija, policiste Litija in častnike Litija v tenisu, kegljanju, pikadu, šahu in ribolovu v reki Savi, na katerih je sodelovalo 31 tekmovalcev. Zmagovalci po športnih disciplinah: tenis - Srečo Rozina, kegljanje - Andrej Kokalj, pikado - Edo Srebernjak, šah - Aco Možina in ribolov - Aleksander Jancič.

Boris Žužek

STRELSKO DRUŠTVO VETERAN MARIBOR

Športniki, ki niso le to ...

Prav prijetno je zastaviti pero in zapisati nekaj lepih in spodbudnih vrstic, pohvaliti nekoga, ki se trudi in razdaja, pohvaliti ekipo ljudi, ki jih neutrudno in nesebično vodi nekdo, ki se je s svojimi ljudmi odločil postoriti nekaj dobrega naprej za druge, potem pa še zase, za svoje zadovoljstvo in v veselje vsem, ki ga in jih poznajo.

Seveda gre za veterane, za ljudi, ki že po statusu skoraj ne morejo biti drugačni, pri katerih je sebičnost pojem, ki jim je tuj, in je izziv, pomagati v stiski, najbrž že kar genetsko vcepljen v njihovo humano misel.

Gre za veterane strelce, ki so se pred leti združili v strelsko društvo Veteran Maribor s sedežem v Marjeti na Dravskem polju, v katerem gojijo tradicijo odličnih strelcev, ohranjajo vrednote vojaškega življenja in krepijo tovariške odnose v svojem

športnem in humanem delovanju. Nagrade, pohvale in odlični športni rezultati jim zaradi njihove velike vneme seveda niso tuji. Redno prirejajo regionalna tekmovanja in sodelujejo na republiških strelskih tekmovanjih. Organizirali so državno ligo v streljanju s pištolo in z revolverjem velikega kalibra ter se zelo dobro izkazali.

Upokojenci, vojaki, lovci, policisti, vsi, ki so imeli veliko srce v času osamosvajanja naše domovine, tudi potem, ko so se

združili v strelsko društvo, niso ostali le dobri strelci in športni tovariši, so ljudje v najzlahtnejšem pomenu te besede. Nihče, ki je bil v kakršni koli stiski in jih je zaprosil za pomoč ali pa so člani družine slišali zanj, ni bil spregledan. Pomagali so povsod, kjer so lahko. Mnogi med njimi so dolgoletni darovalci krvi, organizirano kot člani SD Veteran sodelujejo v teh in drugih humanih akcijah.

Z Območnim združenjem veteranov Maribor so v nekakšnem družinskem razmerju, saj so mnogi veterani strelci tudi člani tega združenja. Promocija združenja, ki jo izvajajo s svojimi rezultati in drugim delom, je seveda dobrodošla in godi vsem veteranom, članom tega združenja, zadovoljstvo, da lahko tudi pomagajo, pa ostaja seveda le njim.

Kot je navadno povsod, pa ni vedno vse tako lepo, kot se mi je zapisalo v zgornjih vrsticah. Strelci imajo tudi mnogo problemov, ki se kažejo predvsem v kroničnem pomanjkanju sredstev. Strelski šport ni poceni. Večino potrebnega si priskrbijo sami. Vzdrževanje strelišča, ki je

vzorno, vzdrževanje orožja, nakup streliva, vse to kar nekaj stane. Največja težava je seveda nakup streliva za nekatera vojaška orožja, ki ga zelo primanjkuje.

Večkrat so prosili Slovensko vojsko za pomoč, ki bi bila zares dragocena, pa do sedaj ni bilo pravega posluha. Morda bo v prihodnje bolje.

Seveda bi bil moj zapis o strelcih društva Veteran iz Maribora zelo pomanjkljiv, če ne bi omenil človeka, ki jim je oče in mati hkrati, človek, ki pooseblja opisano strelsko družino. Rudi Premzl, čokat možakar srednjih let, je to. Organizator in praktik, mojster vseh vrst orožja, strelski inštruktor, praporščak OZVVS Maribor, strasten lovec, predvsem pa človek.

Naj mi bo dovoljeno, da se za vse, kar so člani strelskega društva Veteran storili, od športnih uspehov do humanitarnih akcij, kot predsednik OZVVS Maribor v svojem in v imenu vseh veteranov našega združenja zahvalim in jim v prihodnje zaželim, kot se temu reče, še mnogo uspehov, mirno roko in široko srce.

Tone Korošec

Razpis tradicionalne tekmovanja v lovu rib s plovcem - Ptuj 2005

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Ptuj pod pokroviteljstvom ZVVS in Mestne občine Ptuj organizira 4. tradicionalno tekmovanje Veteranov vojne za Slovenijo v lovu rib s plovcem Ptuj 2005.

Tekmovanje bo v soboto, 6. avgusta, na Ptuj, na ribniku Rogoznica.

Ekipno tekmovanje bo potekalo pod pokroviteljstvom Mestne občine Ptuj v počastitev občinskega praznika MO, tekmovanje posameznikov pa pod pokroviteljstvom ZVVS. S tekmovanjem bomo počastili 15-letnico Manevrske strukture Narodne zaščite. Najbolje uvrščene ekipe in posamezniki bodo nagrajeni s pokali in z medaljami. Vsak udeleženec dobi spominski znak tekmovanja.

Potek tekmovanja:

- od 7.30 do 8.30 prihod v Ptuj in prijava tekmovalcev,
- od 8.30 do 9.00 zbiranje startnih mest,
- od 9.00 do 9.55 odhod na lovna mesta in priprava na tekmovanje,
- od 9.55 do 10.00 hranjenje,
- od 10.00 do 13.00 tekmovanje,
- ob 13.00 kosilo,
- ob 15.00 razglasitev rezultatov, podelitev priznanj in medalj najbolje uvrščenim tekmovalkam in tekmovalcem,
- nadaljevanje srečanja in druženja ob dobri jedi in kapljici (dobro voljo prinesite s seboj).

V prenovljenem ribniku so naslednje vrste rib: krap (prevladuje), babuška, ploščiči, linji, rdečeočke in rdečeperke.

Vljudo vas vabimo, da se tekmovanja udeležite, in prosimo, da prijave pošljete na zgoraj navedeni naslov ali pokličete po telefonu vsak torek med 17. in 18. uro, lahko pa tudi pošljete e-pošto ali telefonirate Stanetu Žitniku (031 380 570), pri katerem lahko dobite dodatne informacije. Odškodnina za tekmovanje je 1.000 SIT na udeleženca. Lahko jo plačate na TR št. SI56 04202 00-00430326 ali neposredno ob poimenski prijavi ekipe na kraju tekmovanja.

Rok za prijavo: 20. julij 2005.

Prosimo, da se zaradi tehnične izvedbe držite roka. Lahko se prijavijo posamezniki in ekipe.

V pričakovanju našega srečanja vas iskreno pozdravljam in vam želim dober prijem!

Stane Žitnik,
predsednik OZVVS Ptuj

Razpis

Tekmovanja veteranov v gorskem teku za dan državnosti

Organizator: Pokrajinski odbor ZVVS Gorenjske

Izvajalec: Turistično društvo Kranjska Gora in OZVVS Radovljica - Jesenice

Kraj tekmovanja: Kranjska Gora

Čas tekmovanja: sobota, 25. junija - dan državnosti ob 10.00

Tekmovalne kategorije:

člani ZVVS do 45 let (letnik 1960 in mlajši)

člani ZVVS nad 45 let (letnik 1959 in starejši)

Dolžina proge: 12 km, Kranjska Gora-Vršič

Pogoji: Pravico nastopa imajo člani ZVVS. Organizirana bosta prevoz oblačil na Vršič in po tekmovanju prevoz tekmovalcev v Kranjsko Goro.

Prijave: Do ponedeljka, 20. 6. 2005, pošljite prijavo na naslov: OZVVS Radovljica - Jesenice, Gorenjska c. 27, 4240 Radovljica ali po e-pošti na naslov janez.kunstelj@s5.net.

Prijava mora vsebovati: ime in priimek, letnico rojstva, organizacijo in evidenčno številko članstva. Prijavljajo lahko OZVVS ali posamezniki osebno.

Startnina: 2000 SIT na tekmovalca - nakazati na OZVVS Radovljica - Jesenice, davčna številka SI 74587927, transakcijski račun št. 07000 - 0000095635 pri GB Radovljica z označbo, za koga je startnina plačana.

Start: Skupinski start bo ob 10. uri za hotelom Larix.

Razglasitev: za hotelom Larix takoj po vrnitvi vseh tekmovalcev v Kranjsko goro.

Priznanja: Prvi trije v vsaki kategoriji prejmejo medalje.

Informacije: Janez Koselj, telefon 041 486 946 ali Janez Kunstelj, telefon 031 528 891.

Komisija za šport in pohodništvo
OZVVS Radovljica - Jesenice
Predsednik Janez Kunstelj

KAKO MINEVAJO DNEVI NA KROVU AMERIŠKIH LETALONOSILK

Vse mora delovati kot najbolj natančen stroj

Ko ameriški predsednik presodi, da so nekje v svetu tako hudo ogroženi življenjski interesi ZDA, da jih lahko zavaruje le še z vojaško silo, pokliče po telefonu združeni štab ameriških oboroženih sil in ta navadno pošlje na krizno območje eno do svojih letalonosilk. To je najbolj smrtonosno orožje, ki ga je človek zgradil v zgodovini.

Vsak med nami se verjetno vpraša, kako teče življenje na takšnem bojnem stroju, kot je letalonosilka. Poglejmo, kako minevajo številni posadki ure in dnevi na krovu, medtem ko letala nenehno vzletajo in pristajajo.

Združene države Amerike imajo dvanajst letalonosilk in po svetu z njimi varujejo svoje interese. Med najbolj sodobne ameriške letalonosilke sodi tudi letalonosilka John C. Stennis. Skupaj s 100.000 tonami železa in vso tehnologijo je vredna 8 milijard ameriških dolarjev, na njej pa je posadka, ki šteje 6000 moških in žensk. S hitrostjo 30 vozlov se lahko kosa z vsako vojaško ladjo. Dva jedrska reaktorja lahko proizvedeta toliko energije, kot jo porabi manjše mesto. Gorivo, ki ga ima zdaj v reaktorjih, zadostuje za prihodnjih dvajset let.

Na ladji je velika vojaška moč

»Na razpolago imamo 4,5 orala suverena ozemlja,« pravi po-

veljnik letalonosilke Douglas Roulstone. »Plujemo po mednarodnih vodah in v nekaj dneh smo lahko skoraj kjerkoli na svetu.«

Posadka se tudi v miru usposablja ter uri dan in noč. Tako je do popolnosti izurjena in pripravljena na vse, kar se ji lahko zgodi med izvajanjem naloge. Delo se na letalonosilki začne ob zori. Letala, ki so v hangarjih v podpalubju, z dvigali dvigujejo na palubo. Medtem na palubi preizkušajo katapulte za prve vzlete. Letalonosilka ima na krovu sedem različnih vrst letal in je upoštevanja vredna in predvsem neodvisna ter samozadostna zračna sila. Od 75 letal jih je 50 namenjenih bojnim nalogam.

Kot pravi poveljnik ladje Douglas Roulstone, imajo na krovu večjo letalsko silo, kot pa jo ima 70 odstotkov držav na svetu.

Na stolpu nadzorujeta dogajanje na krovu vodja poletov in njegov namestnik. Najprej se s krova dvigne v zrak reševalni helikopter seahawk; je neprestano v zraku, saj rešuje pilote, ki se jim ponesreči vzlet ali pristane. Za njim poleti letalo S 3 viking. Njegova naloga je dovoz goriva letalom, ki čakajo na pristane.

Delovni dan traja tudi 18 ur

V naslednjih petnajstih minutah vzleti 25 letal. Zaradi takšne gneče je delovno mesto na krovu eno od najbolj nevarnih na

svetu. Posadka na krovu je razdeljena na ekipe, ki so označene z različnimi barvami: rumeni urejajo gibanje letal, zeleni skrbijo za opremo na krovu, rjavi vzdržujejo letala, vijoličasti so odgovorni za gorivo, rdeči se ukvarjajo z orožjem, beli pa so odgovorni za varnost. Skupinsko delo je usklajeno do najmanjše podrobnosti. Povprečna starost posadke je med 19 in 20 leti.

»Na krovu je 24 ur na dan aktivnih od 200 do 500 ljudi,« je razložil namestnik vodje poletov Chris Powers. »Delovni dan traja od 16 do 18 ur. Posadka pa vse svoje znanje in moči porabi za pravilno delovanje letalonosilke in naprav na njej.«

Delo na krovu poteka v dvajset-

Letalonosilka že sama po sebi navdaja človeka s strahom, ko pa izveš, kakšno orožje je na njej, te je še bolj strah.

Na krovu letalonosilke je včasih nepopisna gneča, toda posadka oziroma skupine natančno vedo, kaj je treba narediti, da bodo letala lahko nemoteno vzletela.

minutnih intervalih, 20 minut vzletov in 20 minut pristankov. Temu sledi premor za oskrbo z gorivom in orožjem ter premostitev letal na krovu. Površina je namreč »pretesna« za tolikšno število letal. Za varno delo skrbi upravitelj krova z ekipo. Pri načrtovanju gibanja letal si ekipa pomaga z maketami. Matice in vijaki predstavljajo gorivo in orožje.

»Pred leti so hoteli vpeljati računalniško obdelavo,« je povedal upravitelj krova David Jackson, »vendar nam ni uspelo vnašati vseh sprememb dovolj hitro, zato smo ostali pri starem načinu.«

Zaradi omejenega prostora imajo letala zložljiva krila. Mehanski sistemi morajo delovati brezhibno, saj letala dosežejo tudi dvojno hitrost zvoka.

Parni katapultni so prišli z reaktivnimi letali

ZDA so prvo letalonosilko splovile leta 1922 in se je imenovala Longley. Vzletno-pristajalna steza je bila nad glavnim krovom. V poznih 20-tih letih prejšnjega stoletja so zgradili pravo letalonosilko. Takratna letala, ki so imela šibke motorje, so sama komaj poletela s krova. Parne katapulte so na letalonosilkah začeli uporabljati s prihodom prvih reaktivnih letal na njihove krove. Težka, a hitra letala so morali katapultirati s hitrostjo vsaj 160 km/h.

Letalonosilka John C. Stennis ima štiri parne katapulte, ki lansirajo tri letala na minuto. Katapultni so tako močni, da lahko na sto metrov dolgi stezi pošljejo v zrak letalo, ki sicer potrebuje

za vzlet na letališču stezo, dolgo kar 1,5 kilometra. Paro za delo katapultov dobivajo iz obeh jedrskih reaktorjev, njen pritisk pa prilagodijo vsakemu letalu oziroma njegovi teži posebej. Ko je letalo pripravljeno na vzlet, upravitelj opreme ugotovi težo letala in nato njen pritisk določi v sto metrov dolgem cilindru, v katerem je bat in je nameščen pod palubo.

Vsak vzlet pozorno spremljajo iz t. i. »balona«, to je steklene kupole, ki je sredi krova. Lansiranje nadzoruje operater katapulta. Posadka na krovu je pred

Vzdrževanje letal poteka v hangarjih globoko v notranjosti letalonosilke, če pa je treba, letalo pregledajo in odpravijo manjše napake kar na vzletni ploščadi.

izpušnimi plini iz letala zavarošana s t. i. deflatorjem, z neke vrste pregrado, ki se dvigne za letalom.

Kako poteka katapultiranje?

Letalo pritrdijo na katapult in njegovo podvozje oziroma na sprednji nosilec kolesa pritrdijo posebno palico, ki ga zadržuje, dokler ni pripravljeno za lansiranje. Operater preveri položaj na krovu in poveča pritisk pare. Medtem letalo pospeši do maksimuma in na krovu ga drži le

varovalna palica. Ta se zlomi, ko sprožijo katapult. Vse skupaj spominja na nabito puško, ki jo je treba le sprožiti.

Piloti morajo biti osredotočeni na letalo in ga imeti od vsega začetka pod nadzorom. Seveda pa so zadeve s sodobnejšimi letali drugačne. Tako ima palubna izpeljanka bojnega letala F/A 18 hornet takšen računalniški sistem, da je naloga pilota le sedeti v kabini in držati roke v zraku ter čakati nekaj začetnih sekund.

Kljub temu je za vse pilote katapultiranje stresno, saj morajo biti pripravljeni, da takoj reagirajo, če gre kaj narobe. Zgodí se, da mora pilot odvreči bombe in drugo orožje ali pa se celo katapultirati iz kabine, da se reši.

Pristanek na letalonosilki

Najtežja pilotova naloga je pristank na letalonosilki. Pristanek na dvesto metrov dolgi palubi pri hitrosti 225 km/h radi primerjajo z izvajanjem nadzorovane nesreče. Vsako mornariško letalo ima pod repom vgrajeno kljuko oziroma kavelj. Pilot mora s kljuko ujeti eno od štirih jeklenic, ki so napete na krovu. Vendar jeklenice niso učinkovite, če niso prilagojene teži letala.

Po besedah operaterja na vzletni stezi Scotta Arkinsa vsako jeklenico uporabijo stokrat, nato pa jo zamenjajo z novo. Strgana jeklenica bi bila za letalo in pilota prava katastrofa. Če bi se strgala pri hitrosti 260 km/h, bi človeka dobesedno prerežala.

Pri pristajanju vodijo pilota po

Najprej se s krova dvigne v zrak reševalni helikopter vrste sea hawk; ta je neprestano v zraku, saj rešuje pilote, ki se jim ponesreči vzlet ali pristane.

radijski zvezi. Dolet mora biti natančen. Ko se letalo približa krmi, mora pilotova glava skozi namišljeno škatlo, ki je velika en kvadratni meter. Pilotom pomagajo s sistemom obarvanih luči, ki jim v žargonu rečejo mesne kroglice. Če je palica vzporedna z zelenimi lučmi, leti pilot v pravi smeri. S posebno kamero na krovu preverjajo dolete letal. Pri pravilnem pristanku se letalo pojavi v sredini objektivne kamere. Operaterji imajo pri pristanku zadnjo besedo. Če dolet ni dober, pritisnejo gumb za alarm in prižge se rdeča luč, ki pomeni »dvigni se«. Letalo preleti letalonosilko, naredi krog in poskuša pristati še enkrat. Čeprav je dolet dober, mora pilot paziti, da ne zgreši jeklenico. Na tleh mora držati plin do konca. Če je skljuko ujel jeklenico, se bo letalo ustavilo, drugače mora letalo takoj nazaj v zrak. Vsak pilot kdaj pa kdaj zgreši jeklenico. Novi piloti poskušajo dvakrat ali celo trikrat, da jim končno uspe s kljuko zapeti jeklenico. Toda dva zaporedna neuspešna poskusa pomenita prazen tank. Zato je nujno srečanje z letalom viking. Izurjena ekipa napolni tank v samo treh minutah. Kljub izredni izurjenosti in veliki previdnosti

okoli letalonosilke z radarjem. Hitrost in položaj vsakega letala načrtujejo in mu sledijo. V sili se operaterji povežejo z računalnikom na letalu. Tako letalo pristane avtomatično. Vendar so prva izbira piloti. Za njih je pristajanje ponoči še vedno največji izziv.

Nesreča na Forrestalu je bila velika šola

Do zdaj se je največja nesreča na letalonosilki zgodila leta 1967 med vietnamsko vojno. Takrat se je na eni od takrat najsodobnejših letalonosilk Forrestal zgodila nesreča na vzletni stezi. Tik pred vzletom letala je po nesreči prišlo do izstrelitve rakete. To je povzročilo vrsto eksplozij, ki so opustošile ladjo. Ogenj je divjal pet dni in v njem je umrlo 134 ljudi. Toda Forrestal se je sam »odvlekel« v matično pristanišče. Od takrat ravnaajo z orožjem na letalih zelo previdno. Na ladji John C. Stennis imajo dva milijona kilogramov eksploziva, ki je uskladiščen v 45 ojačanih skladiščih globoko v ladijski notranjosti. Na ladji so vse vrste sodobnega orožja, od klasičnih bomb do natančnih raketen izstrelkov z jedrskimi ko-

Zaradi kombinacije t. i. pametnega orožja in manevrskih sposobnosti je letalo F/A 18 hornet res najboljše lovsko-bombniško letalo v pomorski zgodovini.

na letala F/A 18 hornet so okostnica letalskih sil na letalonosilki Stennis. Kot pravi pilot Glenn Crable, je hornet najboljše bojno letalo na svetu. Izdelali so ga, da bi bilo najboljše pri napadalnih nalogah kot pri drugih. Po besedah pilota Cragla je naravnost sijajno leteti s temi letali. Letala hornet dosežejo hitrost 1,5 macha ter so zaradi kombinacije moči in manevrskih sposobnosti enkratna bojna letala. Sicer namestijo na letala orožje tik, preden jih pripnejo na katalpult. Vsako letalo stane 30 milijonov dolarjev. Zato je zelo pomembno njihovo preživetje v

cu bombe. Za uničenje protiletalskih baterij je letalo opremljeno z izstrelki HARM (Hight Speed Anti radiation Missiles), ki najdejo vir elektronskega sevanja. Ko prowler uniči nasprotnikovo obrambo, imajo horneti prosto pot za napad na cilje, ki so jim jih določili. Zaradi kombinacije t. i. pametnega orožja in manevrskih sposobnosti je letalo F/A 18 hornet res najboljše lovsko-bombniško letalo v pomorski zgodovini.

Na svoji koži so občutili, kako smrtonosna so letala

Japonci so bili tisti, ki so prvi ugotovili, kako uničujoča sila so letala z letalonosilk. Leta 1941 so izvedli najbolj znan napad v zgodovini, ko so z 214 letali z letalonosilk napadli oporišče ameriške vojaške mornarice v Pearl Harborju na Havajih. To je bila tudi napoved konca vladanja velikih bojnih ladij in njihovih topov na svetovnih morjih. Letala z letalonosilk so napadla z več bombami, pri delovanju so bila veliko bolj natančna in so delovala na veliko večjih razdaljah, kot bi lahko velike bojne ladje s svojimi topovi.

Leto dni pozneje so se ameriške in japonske ladje spopadle v najpomembnejši pomorski bitki v drugi svetovni vojni, v bitki pri otoku Midway. V tej bitki so letalonosilke pokazale svojo moč in svoje šibke točke. Tri ameriške letalonosilke so napadle Japonce, ki so skušali zasesti otok Midway. Japonski lovci so ameriška letala prestregli, preden so napadli njihove letalonosilke. V prvi uri boja je bilo uničenih več kot sto ameriških letal. Toda po

Letala EA 6 B prowler so namenjena elektronskemu bojevanju. Za uničenje protiletalskih baterij so opremljena z izstrelki HARM (Hight Speed Anti radiation Missiles), ki najdejo vir elektronskega sevanja. Na posnetku prowler izstreljuje raketo HARM.

sti gre lahko kaj narobe. Letalonosilka in njena posadka sta šest mesecev na morju v vseh vremenskih razmerah. Piloti in posadka na krovu pa skrbijo, da so letala vedno pripravljena za vzlet in akcijo. V 24 urah letala 250-krat vzletijo in 250-krat pristanejo. Ko se znoči, se nevarnost še poveča. Paluba za vzlete je ponoči minimalno razsvetljena. V temi nadzorujejo prostor

nicami. Vse to je uskladiščeno po oddelkih in orožje pripeljejo na krov z dvigali. Orožje dokončno sestavijo in pripravijo za izstrelitev šele na krovu.

Horneti in tomcat

Medtem pilotom razložijo, kaj je njihova naslednja naloga. Priprava pilotov za dve nalogi na dan traja tudi do deset ur. Enosedez-

spopadu in zato jih med bojnimi akcijami varujejo druga letala. To so letala EA 6 B prowler, ki so namenjena elektronskemu bojevanju. Kot pravi strokovnjak za elektronsko bojevanje Jeff Nowak, sovražnika oslepijo tako, da izginejo z radarskega zaslon. Prowler zazna, moti in uniči kateri koli radar. Nasprotnikove radarje moti s svojimi signali. Motilniki so nameščeni v nosil-

čudežu je neki skvadron preživel in ameriška letala so se nenadoma pojavila iz oblakov nad japonsko letalonosilko Agaki. Na njenem krovu so letalom polnili tanke in jih oskrbovali s strelivom, zato se ta niso mogla pognati v zrak in braniti svoje letalonosilke. Za japonsko letalonosilko sta bila usodna dva direktna zadetka in ladja je bila uničena. Kmalu zatem so Američani napadli in uničili še dve japonski letalonosilki – Sorju in Kaga. Ameriška letala pa so na morsko dno poslala tudi letalonosilko Hirju.

Tako so v samo skromnih šestih minutah spremenili razmerje sil. Japonska cesarska vojaška mornarica si ni nikoli opomogla od poraza in izgub pri otoku Midway. Ameriška industrija se je nemudoma vrgla na delo in do leta 1945 je za mornarico zgradila še 90 novih letalonosilk in ta sila je pregnala Japonce na drugo stran Pacifika. V skrajnem brezupju so se Japonci zatekli k radikalni rešitvi – h kamikazam. Ponosni japonski piloti so se z letali, polnimi eksploziva, zaletavali v ameriške letalonosilke in žrtvovali življenje za cesarja ter domovino. Ko se je kamikaze približal ladji, so ga skušali sestreliti. Zato so imele posadke protiletalskih mitraljezov in topov na voljo le nekaj sekund časa. To je bila tudi velika izkušnja za naprej.

Nasprotnik se ne sme preveč približati

Američani so spoznali, da letalonosilko lahko obranijo le tako, da prestrežejo nasprotnika, preden se preveč približa. Dejstvo je, da je letalonosilka najmočnejša sila flote in zato je tudi prednostni cilj nasprotnika. Sodobne letalonosilke lahko z raketnimi izstrelki prestrežejo nasprotnikova letala ali rakete, ko so te osem kilometrov oddaljene od ladje. Če pa se jim morebiti nasprotnik izmuzne, imajo na krovu še eno orožje. To je radarsko vodeni topniški sistem phalanx, ki nasprotno letalo ali raketo uniči z gostoto svojega ognja, saj lahko na minuto izstrelji kar 4500 izstrelkov. Ameriška taktika uporabe letalonosilk predvideva, da vsako

Letalonosilke imajo na krovu letala E 2 hawkeye s sistemom za zgodnje opozarjanje, to je z radarjem dolgega dosega, ki zazna nasprotnika, čeprav je ta oddaljen od letalonosilke več kot 500 km. Trije operaterji lahko hkrati spremljajo kar 600 letal.

spremljajo dve križarki, štiri rušilci in dve podmornici. Orambo ladje usklajujejo iz poveljniškega centra. V njem analizirajo vse podatke, preden sporočijo povelje. Z radarjem zaznajo nasprotnikovo gibanje, čeprav je oddaljen več sto kilometrov od njih. Toda delovanje radarskega sistema na ladji je omejeno zaradi ukrivljenosti Zemlje. Zato imajo letalonosil-

hitrostjo dveh machov in je največje večnamensko bojno letalo na svetu. Ko je popolnoma natovorjeno, lahko v zrak ponese neverjetnih 37 ton. Njegovo posadko sestavljata dva člana, in sicer pilot ter častnik za radar. Pilot Andy Bordick o njem pravi: »To je največje bojno letalo v vojaški mornarici. V zrak lahko ponese več orožja in koristnega tovora kot kateri koli drug pre-

Mornariško bojno letalo F 14 tomcat, ki je zaslovelo s filmom Top gun, leti s hitrostjo dveh machov in je največje večnamensko bojno letalo na svetu. Ko je popolnoma natovorjeno, lahko v zrak ponese neverjetnih 37 ton. Njegovo posadko sestavljata dva člana: pilot in častnik za radar.

ke na krovu letala E 2 hawkeye s sistemom za zgodnje opozarjanje, to je z radarjem dolgega dosega. Hawkeye z radarjem zazna nasprotnika, čeprav je ta oddaljen od letalonosilke več kot 500 kilometrov. Trije operaterji lahko hkrati spremljajo kar 600 letal. Ob nevarnosti posadka hawkeyeja obvesti posadko bojnega mornariškega letala F 14 tomcat. To letalo, ki je zaslovelo s filmom Top gun, leti s

streznik. Tomcat ima premična krila, in ko leti z nadzvočno hitrostjo, se krila pomaknejo k trupu. Zaradi svojih lastnosti in oborožitve je F 14 tomcat pri prestreznih nalogah nasprotnik, vreden vsega spoštovanja. Opremljen je z raketnimi izstrelki velikega dosega. Gre za radarsko vodene rakete phonix, ki je vsaka težka 450 kilogramov, njihov doseg pa je več kot 150 kilometrov.

»Pri sodobnem vojskovanju redko vidiš svojega nasprotnika,« pravi pilot Bordick. »Na radarskem zaslonu se pojavi kot pika. V tisto smer izstreliš raketo in to je vse.«

Nevarnost grozi tudi iz morskih globin

Toda dobra zračna zaščita ni dovolj. Še večja nevarnost je namreč pod vodo. En sam dobro merjen torpeda lahko spravi letalonosilko na morsko dno.

Stennis je opremljen z elektronskimi napravami, s katerimi zazna podmornico in jo uniči. Nasprotnika je treba prestreči, preden pride dovolj blizu in lahko strelja. Na prvi obrambni črti je vsestransko letalo S 3 viking. V zraku patrolira s hitrostjo 160 vozlov in v sedmih urah preleti območje, veliko 1500 kilometrov. Posadka za odkrivanje podmornic uporablja različne sisteme, vključno z MAD-om (Magnetic Anomaly Detector). Ta sistem kaže magnetno polje Zemlje, in ko leti letalo nad večjo gmoto železa oziroma podmornico, se na magnetni sledi pokaže odmik. Ko jo zaznajo, jo letalo viking napade ali pa do nje vodi uničevalca podmornic helikopter seahawk. Ta s sonarjem ugotovi nasprotnikov položaj, tako da v morje spusti bojo, ki oddaja sonarski signal. Operater posluša odbijanje signalov od trupa podmornice in njen položaj določi na meter natančno. Seahawka letita v paru in drugi izstrelji torpeda.

Sklep

Brez dvoma je letalonosilka najpomembnejši vojaški stroj, ki ga zdaj uporabljajo na svetu. V naslednjih letih bodo letala postala hitrejša in še bolj okretna. Zaradi navpičnega vzleta bodo katapult in zaviralne jeklenice nepotrebni. Tako bodo letalonosilke manjše, vendar bolj učinkovite, kot so zdaj. Dokler bodo letala v ospredju vojaške moči, bodo letalonosilke najmočnejši vojaški stroj. Kljub temu bo ključ do uspeha letalonosilk ostal enak, to je usposobljena in izurjena posadka.

Bojan Kuntarič

Družba Boeing predlaga, da naj bi imel nov težki transportni helikopter štiri prekućne motorje. Foto: Boeing

Sikorsky predlaga helikopter, ki bi bil v bistvu leteče dvigalo in bi imel dva rotorja, enega nad drugim, ki bi se vrtela vsak v svojo stran. Foto: Sikorsky

Predstavili zasnovo novega težkega transportnega helikopterja

Vodilni ameriški izdelovalci helikopterjev so predstavili zasnovo novega transportnega programa (Joint Heavy Lift), s katerim naj bi kmalu izvedeli, ali naj nadaljujejo ta projekt ali ne. Po načrtih ameriškega ministrstva za obrambo naj bi v začetku leta odločili, kateri projekt naj bi nadaljevali. Za nov težki transportni helikopter se najbolj zavzemata ameriška kopenska vojska in ameriški korpus mornariške pehote (marinci). Predstavniki obojih se zaenkrat še niso uskladili, ali so njihove potrebe dovolj podobne, da bi projekt razvijali skupaj.

Kopenska vojska bi rada z njim na različnih višinah in različnih dolžinah (do 500 milj) prevažala svoje novo bojno vozilo (Future Combat System), ki naj bi bilo težko 20 ton. Prav tako naj bi nov zračni transporter vzletal brez steze, torej kot pravi helikopter. Marinci pa bi radi, da bi novo zračno plovilo lahko prevažalo njihove lahke sile s plavajočih morskih oporišč na kopno. Pomembno izhodišče pri potrditvi programa za nov zračni transporter bo zagotovo tudi odločitev, ali bo pristajal tudi na sedanjih ladjah ameriške vojaške mornarice ali le na novih, še ne zgrajenih. Gre preprosto za to, ali bo nov transporter vzletal in pristajal navpično oziroma ali bo potreboval kratko vzletno-pristajalno stezo. Ni povsem jasno, kakšna naj bi bila potovalna hitrost novega plovila in predvsem, kako naj bi nov težki transportni helikopter nosil tovar, obešen pod trupom oziroma v notranjosti.

Kljub naštetim nejasnostim so izdelovalci predstavili kar nekaj svojih predlogov: družba Boeing je sama predstavila kar 11 predlogov, družba Sikorsky 3 in Bell 1.

Boeingovi predlogi obsegajo predloge od tradicionalnih letečih strojev z rotorji, ki bi bili uresničljivi v dobrih sedmih letih, do veliko bolj naprednih projektov s prekućnimi motorji oziroma krili in z drugimi sodobnimi rešitvami.

Sikorsky predlaga posodobljeno izpeljanko helikopterja CH 52 super stallion kot leteče dvigalo s koaksialnima rotorjema.

Družba Bell predlaga zračno plovilo s štirimi prekućnimi motorji, ki bi ga lahko izdelovali skupaj z družbo Boeing.

Nekateri strokovnjaki ameriškega obrambnega ministrstva so sicer zadržani do takšne rešitve, saj se bojijo, da bi bilo zaradi različnih pristopov pri izdelavi vzdrževanje zelo zapleteno in drago. Drugi strokovnjaki pa pravijo,

da se kopenska vojska in marinci še niso dogovorili iz povsem preprostega razloga. Oboji potihoma še vedno upajo, da bodo dobili marinci nadgrajene helikoptere CH 53 X sea stallion in kopenska vojska nove helikoptere

CH 47 F chinook. Nekateri strokovnjaki tudi pravijo, da verjetno kopenska vojska upa, da bo lahko odpovedala naročene chinooke in da bi nato hitro začeli izdelovati nove težke transportne helikoptere.

Ali bodo Kitajci kupili ruske bombnike

Ruski obrambni minister Sergej Ivanov je konec decembra lani sporočil, da bosta v drugem četrtletju Rusija in Kitajska pripravili nekaj skupnih vojaških vaj. Kot kaže, bodo Rusi to priložnost skušali izkoristiti in kitajsko vojsko prepričati, da bi kupila njihove bombnike dolgega dosegja vrste tu 22 M 3 in strateške bombnike vrste tu 95. Če sodimo po tem, bodo Rusi te vaje izkoristili predvsem za promocijo svoje vojaške opreme od bombnikov do podmornic.

Bombnike dolgega dosegja tu 22 M 3 so od zgodnjih osemdesetih let prejšnjega stoletja izdelovali v družbi KAPO (Kazan-based Aircraft Production Association) in so jih izdelali 268. Po ruskih podatkih jih je dobra polovica v operativni uporabi. V družbi Tupoljev načrtujejo, da bodo operativno uporabo letal, ki je

35 let, še podaljšali. Če se bo torej Kitajska odločila in kupila bombnike te vrste, ki so bili izdelani v minulih petih letih, jih bo lahko uporabljala do leta 2025 in še dlje.

V ruskem vojaškem letalstvu so zadovoljni z možnostjo, da bi te bombnike kupila Kitajska. Tako bodo namreč prišli do denarja za izdelavo jurišnih letal su 34, s katerimi bodo nadomestili bombnike tu 22 M 3 in deloma letala su 24 M. Suhojeva podružnica v Novosibirsku je že izdelala predserijo osmih letal tu 34, s katerimi zdaj preverjajo njihove letalske sposobnosti. Kot pravi poveljnik ruskega vojaškega letalstva general Vladimir Mihajlov, je serijska proizvodnja letal su 34 odvisna samo od finančnih sredstev, ki pa jih rusko obrambno ministrstvo zdaj nima.

Pripravil: (KuB)

Kitajci so se do zdaj navduševali predvsem nad ruskimi večnamenskimi bojnimi letali su 30 MK (na sliki), zdaj pa bi jim Rusi radi prodali tudi svoje odvečne bombnike tu 22 M 3 in tudi su 24 M. Tako naj bi prišli do denarja za izdelavo novih letal, s katerimi bi nadomestili stara in že tudi odslužena bojna letala.

Križanka

EGIPTOVSKI KRALJ, KATEREGA DOBRO OHRANJEN GROB SO ODKRILI L. 1922 V DOLINI KRALJEV	MAJHNA TORBA	UBOŽCEK	VELIKA UŽITNA MORSKA RIBA	SL. TV NAPOVE DOVALKA KALAN	NOVI VEK V GEOLOŠKI ZGODOVINI ZEMLJE	KAREL NOVY	MOZOLJA-VOST	KDOR SE VOZI Z VLAKOM SL. MATEM. (IVAN)	MAJHNA TORBA	UBOŽCEK	VELIKA UŽITNA MORSKA RIBA	SL. TV NAPOVE DOVALKA KALAN	NOVI VEK V GEOLOŠKI ZGODOVINI ZEMLJE	KAREL NOVY	MOZOLJA-VOST	KDOR SE VOZI Z VLAKOM SL. MATEM. (IVAN)	MAJHNA TORBA	UBOŽCEK	VELIKA UŽITNA MORSKA RIBA	SL. TV NAPOVE DOVALKA KALAN	NOVI VEK V GEOLOŠKI ZGODOVINI ZEMLJE	KAREL NOVY	MOZOLJA-VOST	KDOR SE VOZI Z VLAKOM SL. MATEM. (IVAN)			
PESNIŠKA ZBIRKA SIMONA JENKA			10		4			KRAJ PRI OPATJI																			
OKROGLA CVETLIČNA GREDA						NIKO ŠTRITOF SLOVAŠKI POLITIK (JOZEF)		VELIKA KOSMATA MUHA	13																		
BOŠTJAN ŽEKŠ				PRIPADNIK INDIJAN. PLEMENA V MEHIKI DEL SNOVI			8	AMERICLI		1	KRMA ZA KONJE																
PRIPADNIK JUŽNOAMERISKEGA LJUDSTVA V PERUJU	3				OLIMPIJSKE IGRE KEMUSKI ZNAK ZA NATRIJ			IMUNOST																			
PRIVR-ZENEC JU-DOVSKEGA POLITIČNEGA GIBANJA							16		TIP NEKDANJE OSNOVNE SOLE																		
RUSKI PESNIK IN PISATELJ (KONSTANTIN)								ORANŽADA																			
NAGRADNA KRIŽANKA:		GESLO		1		2		3		4		5		6		7		8									
Ime: _____				2		7		9		6		10		8		9		10		6		2		3		2	
Priimek: _____				6		11		12		3		4		13		2		14		15		16		9		4	
Ulica: _____																											
Kraj: _____																											

REŠEVALCEM NAGRADNE KRIŽANKE

Tudi v 26. številki revije Veteran smo za vas pripravili nagradno križanko. Tri srečneže, ki jih bo določil žreb, čakajo praktične nagrade. Rešitve pošljite na dopisnici na naslov **Zveza veteranov vojne za Slovenijo**, p. p. 2780, Rojčeva 16, 1110 Ljubljana.

Nagrade iz prejšnje številke bodo dobili: **Andrej Koželj**, Malo globoko 3, 1303 Zagradec, **Ivan Polanec**, Farčnikova ulica, 1140 Zagorje in **Metka Rutar - Piber**, Alpska cesta 1, 4260 Bled.

SLOVARČEK

KRAL: slovaški pesnik
REIST: pripadnik reizma
TUTANKAMON: egiptovski kralj
AKSAKOV: ruski pesnik in pisec (Konstantin)
TELSTAR: ameriški telekomunikacijski satelit